

**T. C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**TÜRK DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞINA BAĞLI ASKERİ
BANDOLARIN BULUNDUKLARI BÖLGELERE KÜLTÜREL VE
EĞİTSEL YÖNDEN KATKILARININ İNCELENMESİ**

SAYIT GÜLSU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**AĞUSTOS, 2022
MUĞLA**

**T. C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**TÜRK DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞINA BAĞLI ASKERİ
BANDOLARIN BULUNDUKLARI BÖLGELERE KÜLTÜRELVE
EĞİTSEL YÖNDEN KATKILARININ İNCELENMESİ**

**SAYIT GÜLSU
ORCID NO: 0000-0002-1919-0452**

**TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. RIZA AKYÜREK**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**AĞUSTOS, 2022
MUĞLA**

JÜRİ ONAY SAYFASI

Sayıt GÜLSU tarafından hazırlanan “Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Bulundukları Bölgelere Kültürel ve Eğitsel Yönden Katkılarının İncelenmesi” başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/oy ile Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Yakup Alper VARİŞ
On Dokuz Mayıs Üniversitesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
Jüri Başkanı

Doç. Dr. Rıza AKYÜREK
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
Tez Danışmanı

Doç. Dr. İsmail SINIR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
Üye

Tez savunma tarihi: 25/08/2022

Bu tez Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirmektedir.

Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYANI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanan “Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Bulundukları Bölgelere Kültürel ve Eğitsel Yönden Katkılarının İncelenmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tez çalışmasında;

- Tez içinde sunulan veriler, bilgiler ve dokümanların akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde edildiğini,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçların bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunulduğunu,
- Tez çalışmasında yararlanılan eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterildiğini,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapılmadığını,
- Bu tezde sunulan çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

25 / 08 / 2022

Sayıt GÜLSU

Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’ndaki hükümlere tabidir.

ÖZET

TÜRK DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞINA BAĞLI ASKERİ BANDOLARIN BULUNDUKLARI BÖLGELERE KÜLTÜREL VE EĞİTSEL YÖNDEN KATKILARININ İNCELENMESİ

SAYIT GÜLSU

Yüksek Lisans Tezi, Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Rıza Akyürek

Ağustos 2022, 158 sayfa

Bilimin her geçen gün daha da geliştiği günümüzde, bilimsel araştırmalarda buna paralel olarak gün geçtikçe yeni gelişmelerle değişmekte, gelişmekte ve çoğalmaktadır. Bu bilimsel ilerleyişin yanında teknolojik ilerlemeler de durmadan devam etmekte, bilimsel araştırmalar da bu değişime ve gelişime ayak uydurmaktadır. Bu doğrultuda sosyal ve beşerî bilimlerde yapılan yeni araştırmalar bilimde pek çok yeni yaklaşımlara ışık tutmakta ve yol göstermektedir. Bu araştırma, Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgelere kültürel ve eğitsel yönden katkılarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu doğrultuda temeli Tuğ geleneğine dayanan askeri bandoların daha geniş kapsamda incelenebilmesi için, Tuğ, Mehter ve Muzika-i Hümayun'dan günümüze uzanan süreçteki tarihsel gelişimi araştırılmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Bando Komutanlıklarının kuruluşundan günümüze kronolojik ve tarihsel aşamaları, ilgili bandoların bağlı bulundukları bölgelere kültürel ve eğitsel katkıları belirlenmeye çalışılmıştır. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların 2016-2021 yılları arasında bulundukları bölgelerde gerek sadece bando olarak gerekse resmi ve sivil toplum kuruluşları ile gerçekleştirdikleri ortaklaşa kültürel ve eğitsel tören, konser ve etkinlikler incelenmiş ve bandoların hem kültürel açıdan hem de eğitsel açıdan bulundukları bölge ve çevrelerine katkıları ortaya çıkarılmıştır. Araştırma verilerinden elde edilen sonuçlar doğrultusunda Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların

yapılandıkları çevreye kültürel ve eğitsel anlamda birçok pozitif etki sağladığı, resmi ve sivil toplum kuruluşları ile ortak birçok etkinlikler gerçekleştirdikleri, bu etkinlikler yoluyla milli ve manevi açıdan toplumsal gelişime ve değişime pozitif yönden katkı sağladıkları ve kültürel gelişimde etkin rol oynadıkları sonuçları elde edilmiştir. Bu sonuçlara bağlı olarak Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların eğitim kurumları ile dayanışma içerisinde önemli görevler üstlenebileceği ve ülkemiz genelinde askeri bando müziğinden daha çok yararlanılabilme doğrultusunda geliştirilen önerilerle, bu alanda yapılabilecek diğer çalışmalara ışık tutulmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: askeri bando, askeri müzik, deniz kuvvetleri komutanlığı, kültürel ve eğitsel katkı

ABSTRACT

REVIEW OF THE CULTURAL AND EDUCATIONAL CONTRIBUTIONS OF THE MILITARY BANDS OF THE TURKISH NAVAL FORCES COMMAND FOR THE REGIONS WHERE THEY ARE DEPLOYED

SAYIT GÜLSU

Master's Thesis, Department of Music Education

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Rıza Akyürek

August 2022, 158 pages

In today's world where science has been developing day by day, scientific research is also changing, developing and growing day by day with new developments in parallel with this. In addition to this scientific progress, technological advances continue without stopping and scientific research keeps up with this change and development. In this direction, new researches in social and human sciences provide an insight for many new approaches in science and guide these. This research was made in order to present the cultural and educational contributions of the military bands of the Turkish Naval Forces Command to the regions where they are located. In this direction, to research the military bands which are based on the Tug tradition in a wider context, their historical development from the Tug, Mehter and Muzika-i Humayun to the present day has been tried to be investigated. In addition to this, the chronological and historical stages of the Turkish Naval Forces Military Band Commands from their establishment to the present, and the cultural and educational contributions of the relevant bands to the regions they are affiliated with have been tried to be defined. The cultural and educational ceremonies, concerts and activities performed by the military bands affiliated to the Turkish Naval Forces Command in their respective regions between 2016-2021, both only as a band and jointly with official and non-governmental organizations, were examined and both cultural and educational contributions of the bands to their regions were revealed. In line

with the results obtained from the research data, it is concluded that the military bands affiliated to the Turkish Naval Forces Command have many positive cultural and educational effects on the environment in which they are structured. They carry out many activities in cooperation with official and non-governmental organizations, they contribute positively to social development and change in national and spiritual terms through these activities and play an active role in cultural development. Depending on these results, the ability of military bands affiliated to the Turkish Naval Forces Command to undertake important tasks in solidarity with educational institutions, suggestions developed in order to benefit more from military band music throughout our country and other studies that can be done in this field are some of the topics that has been tried to shed light on.

Key words: military bands, military band music, naval forces command, cultural and educational contribution

ÖN SÖZ

Araştırmam süresince kaydettiğim ilerlemeleri yakından takip ederek desteğini her zaman yanımda hissettiğim, değerli görüşleri ile araştırmama yön veren hem kişisel hem de akademik gelişimimde bana rol model olan, değerli vaktini hiçbir sınırlama gözetmeksizin benim için ayıran, çalışmam süresince göstermiş olduğu sabrı, bilgi birikimi için tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Rıza AKYÜREK’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bütün eğitim hayatım boyunca beni yetiştiren, bu zamana kadar duygusal, psikolojik ve akademik anlamda bana desteği olan komutanlarıma, eğitmenlerime ve ilelebet payidar kalacak olan Türk Silahlı Kuvvetlerine teşekkür ederim.

Yüksek lisans sürecim boyunca tezimin literatür araştırmalarında, doküman analiz süreçlerinde mesleki deneyim ve birikimini esirgemeyen değerli bando şef ve yardımcılara teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak hayatım boyunca her zaman beni destekleyen, en zor anlarımda hep yanı başımda olan, sevgisini ve şefkatini hissettiğim, maddi ve manevi desteğini bir an olsun esirgemeyen, bu zorlu süreçte benim güçlü kalabilmemi sağlayan, her zaman en büyük destekçilerim, annem Hülya GÜLSU’ ya, eşim Zeynep GÜLSU’ ya sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
ETİK BEYANI.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vii
ÖN SÖZ.....	ix
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar DİZİNİ	xiv
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xvii
KISALTMALAR DİZİNİ	xx
EKLER DİZİNİ.....	xxi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	17
1.2. Problem Cümlesi	18
1.3. Araştırmanın Amacı	18
1.4. Araştırmanın Önemi	18
1.5. Araştırmanın Sayıltıları	19
1.6.Araştırmanın Sınırlılıkları	19
1.7. Tanımlar	19

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Bando' nun Tanımı ve Gelişimi.....	22
2.2. Türk Askeri Müzik Olgusu.....	23
2.2.1. <i>Günümüzde Türk Askeri Bandoları</i>	23
2.2.1.1. Milli Savunma Bakanlığı Bünyesindeki Askeri Bandolar.....	24
2.2.1.2. Kara Kuvvetleri Komutanlığı Bünyesindeki Askeri Bandolar.....	24
2.2.1.3. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bünyesindeki Askeri Bandolar.....	24
2.2.1.4. Hava Kuvvetleri Komutanlığı Bünyesindeki Askeri Bandolar.....	25
2.3. İlgili Yurt İçi Araştırmalar.....	25
2.4. İlgili Yurt Dışı Araştırmalar.....	28

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli (Deseni)	32
3.2. Çalışma Grubu.....	33
3.3. Veri Toplama Araçları.....	33
3.4. Verilerin Toplanması.....	34
3.5. Verilerin Analizi.....	35

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	36
4.1.1. <i>Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Bando Tarihi</i>	36
4.1.2. <i>Bando Personelinin Görev ve Sorumlulukları</i>	54
4.1.3. <i>Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandolarla Eğitim</i>	56
4.1.4. <i>Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Genel Görevleri..</i>	72
4.1.5. <i>Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandolarında İcra Edilen Marşlar</i>	74
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	79
4.2.1. <i>Günümüzde Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Görev Aldığı Komutanlıklar ve Sınıflandırılmaları</i>	79
4.2.2. <i>Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Kadro Yapısı</i>	80
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	84
4.3.1. <i>Dz. K. K' lığı Bando K' lığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası</i>	84
4.3.2. <i>Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı</i>	89
4.3.3. <i>Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı</i>	98
4.3.4. <i>Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1' inci Sınıf Bando Komutanlığı</i>	104
4.3.5. <i>Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı</i>	109
4.3.6. <i>Akdeniz Bölge Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı</i>	117
4.3.7. <i>Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı</i>	124
4.3.8. <i>Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların 2016-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Toplam Kültürel ve Eğitsel Etkinlikler</i>	133
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	134
4.4.1. <i>Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinliklerin Planlama Aşamasına İlişkin Temalar</i>	134

<i>4.4.2. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinliklerin Uygulama Aşamasına İlişkin Temalar.....</i>	<i>135</i>
<i>4.4.3. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinlikler Sonrası Görüş, Öneri ve Değerlendirme Aşamasına İlişkin Görüşleri.....</i>	<i>137</i>

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma.....	140
5.2. Sonuç.....	141
5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	142
5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	143
5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	143
5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	145
5.3. Öneriler.....	146
 KAYNAKÇA	 148
EKLER	152

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 1. Dz. K. K. ' Lıǵı Bando K' lıǵı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	84
Tablo 2. Dz. K. K. ' Lıǵı Bando K' lıǵı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	85
Tablo 3. Dz. K. K. ' Lıǵı Bando K' lıǵı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	86
Tablo 4. Dz. K. K. ' Lıǵı Bando K' lıǵı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	87
Tablo 5. Dz. K. K. ' Lıǵı Bando K' lıǵı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	88
Tablo 6. Donanma Komutanlıǵı Bando Komutanlıǵı 'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	89
Tablo 7. Donanma Komutanlıǵı Bando Komutanlıǵı 'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	91
Tablo 8. Donanma Komutanlıǵı Bando Komutanlıǵı 'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	93
Tablo 9. Donanma Komutanlıǵı Bando Komutanlıǵı 'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	95
Tablo 10. Donanma Komutanlıǵı Bando Komutanlıǵı 'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	97
Tablo 11. Güney Deniz Saha Komutanlıǵı Bando Komutanlıǵı 'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	98
Tablo 12. Güney Deniz Saha Komutanlıǵı Bando Komutanlıǵı 'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	99
Tablo 13. Güney Deniz Saha Komutanlıǵı Bando Komutanlıǵı 'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler	101

Tablo 14. Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	102
Tablo 15. Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	103
Tablo 16. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1' inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	104
Tablo 17. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1' inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	105
Tablo 18. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1' inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	106
Tablo 19. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1' inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	107
Tablo 20. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1' inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	108
Tablo 21. Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	109
Tablo 22. Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	111
Tablo 23. Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	113
Tablo 24. Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	115
Tablo 25. Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	116
Tablo 26. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	117
Tablo 27. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	118
Tablo 28. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2' nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	120

Tablo 29. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	121
Tablo 30. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	123
Tablo 31. Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	124
Tablo 32. Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	126
Tablo 33. Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	128
Tablo 34. Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	130
Tablo 35. Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler.....	132
Tablo 36. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların 2016-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Toplam Kültürel ve Eğitsel Etkinlikler.....	133
Tablo 37. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinliklerin Planlama Aşamasına İlişkin Temalar	134
Tablo 38. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinliklerin Uygulama Aşamasına İlişkin Temalar.....	136
Tablo 39. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinlikler Sonrası Görüş, Öneri ve Değerlendirme Aşamasına İlişkin Temalar.....	138

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 1. <i>Tuğ</i>	3
Şekil 2. <i>Arif Paşa'nın Çizmiş Olduğu Dokuz Katlı Mehter Takımı</i>	6
Şekil 3. <i>Donizetti Paşa</i>	9
Şekil 4. <i>Callisto Guatelli</i>	11
Şekil 5. <i>Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu Mezuniyet Töreni</i>	16
Şekil 6. <i>Askeri Bando Tarafından İcra Edilen Cumhuriyet Bayramı Konseri</i>	17
Şekil 7. <i>Büyük Flüt</i>	56
Şekil 8. <i>Küçük Flüt</i>	57
Şekil 9. <i>Obua</i>	57
Şekil 10. <i>Fagot</i>	58
Şekil 11. <i>Mib Klarnet</i>	58
Şekil 12. <i>Sib Klarnet</i>	59
Şekil 13. <i>Soprano Saksafon</i>	59
Şekil 14. <i>Alto Saksafon</i>	60
Şekil 15. <i>Tenor Saksafon</i>	60
Şekil 16. <i>Bariton Saksafon</i>	61
Şekil 17. <i>Bas Saksafon</i>	61
Şekil 18. <i>Trompet</i>	62
Şekil 19. <i>Kornet</i>	62
Şekil 20. <i>Büğü</i>	63
Şekil 21. <i>Korno</i>	63
Şekil 22. <i>Tenor Trombon</i>	64
Şekil 23. <i>Bas Trombon</i>	64

Şekil 24. <i>Alto Horn</i>	65
Şekil 25. <i>Tenor Horn</i>	65
Şekil 26. <i>Bariton Horn</i>	66
Şekil 27. <i>Küçük Bas</i>	66
Şekil 28. <i>Büyük Bas</i>	67
Şekil 29. <i>Timpani</i>	67
Şekil 30. <i>Trampet</i>	68
Şekil 31. <i>Davul</i>	68
Şekil 32. <i>Zil</i>	68
Şekil 33. <i>Bateri</i>	69
Şekil 34. <i>Triangle</i>	69
Şekil 35. <i>Gong</i>	69
Şekil 36. <i>Def</i>	70
Şekil 37. <i>Kastanyet</i>	70
Şekil 38. <i>Çan</i>	70
Şekil 39. <i>Glockenspiel</i>	71
Şekil 40. <i>General Marşı</i>	74
Şekil 41. <i>Gölcük Marşı</i>	75
Şekil 42. <i>Amiral Marşı</i>	75
Şekil 43. <i>Gölcük Marşı</i>	76
Şekil 44. <i>Toka Sancak / Bayrak ve Sancak Çıkartma Marşı</i>	76
Şekil 45. <i>Arya Sancak / Bayrak ve Sancak Yerine Koyma Marşı</i>	77
Şekil 46. <i>Fors Toka – Arya Marşı</i>	77
Şekil 47. <i>Ertuğrul Şehitlerine Marşı</i>	78
Şekil 48. <i>Koşu Marşı</i>	78
Şekil 49. <i>Özel Bandoların Kadro Yapısı</i>	80

Şekil 50. Dz. K. K. ' lığı Bando Komutanlığı Yapısı.....	81
Şekil 51. 1 ' inci Sınıf Bandoların Kadro Yapısı.....	82
Şekil 52. 2 ' nci Sınıf Bandoların Kadro Yapısı.....	83

KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar	Açıklamalar
DAMYO	Deniz Astsubay Meslek Yüksek Okulu
DZ.	Deniz
DZ. K. K.	Deniz Kuvvetleri Komutanlığı
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
K. K. T. C.	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
K' LIĞI	Komutanlığı
M. E. B.	Millî Eğitim Bakanlığı
MÖ.	Milattan Önce
MS.	Milattan Sonra
M. S. K. Ü	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
MSÜ	Milli Savunma Üniversitesi
S. A. S.	Sualtı Savunma
S.	Sayfa
TCG	Türkiye Cumhuriyeti Gemisi
T. S. K.	Türk Silahlı Kuvvetleri
VB.	Ve Benzeri
VD.	Ve Diğerleri
YY.	Yüzyıl

EKLER DİZİNİ

	Sayfa
Ek 1. <i>Etik Kurul Onay Belgesi</i>	152
Ek 2. <i>Görüşme Soruları</i>	153

BÖLÜM I

GİRİŞ

Tuğ Geleneğinden Mehter'e

Günümüzde dünya tarihine bakıldığında, Türklerin önemli özelliklerinden biri ve onlara üstünlük sağlayan yanları askeri bir millet olarak bilinmeleri ve tanınmalarından kaynaklanmaktadır. Geniş Asya topraklarında, Avrupa ovalarında ve Afrika çöllerinde askeri üstünlüğünü kanıtlamış olan Türkler, askerliği yalnız top tüfek ile değil müzik ile destekleme becerisini göstermişlerdir. Bu yaklaşım biçimi Türk askeri tarihinde, askeri müziğin gelişmesini ve günümüze aynı disiplin ve ruh ile gelmesini sağlamıştır. Askeri müzik, askerlere ve askerlik mesleğinin gerekliliklerine uygun icra edilen müzik olarak bilinmekte ve günümüzde de halen icra edilmeye devam etmektedir. Askerî harekâtların müzik ile desteklenmesi geleneği, öncelikle bir devletin egemenlik ve bağımsızlık anlayışını belirtmesi bakımından, dünyanın askerlik tarihinde önde gelen Türk ulusunda da eski yıllara kadar uzanan bir geçmişe sahiptir. Askeri bandoların ilk örnekleri olduğu düşünülen Tuğ takımlarının varoluşu Hunlar dönemine kadar uzanmaktadır. Tuğ takımlarına baktığımızda Hun İmparatorluğu döneminden Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar var olan askeri müzik toplulukları olarak düşünülmektedir.

Nitekim XI. yy. 'da (1070) Kaşgarlı Mahmut tarafından Bağdat'ta kaleme alınmış Türkçenin en eski sözlüğü olan Divan-ü Lügat-it Türk'te verdiği bilgilerden anlaşıldığına göre XI. yy. 'da Türkler, Orta Asya'da Hunlar döneminde oluşup belirginleşerek gelişen, Göktürkler döneminde (M.S. 552-745) çeşitlenerek kökleşen ve Uygurlar döneminde (M.S. 745-840/1209) zenginleşerek doruğa

ulaşan kendilerine özgü müzik geleneklerini önemli ölçüde korumuşlardır (Çakar, 1994, s.7).

Divan-ü Lügat-it Türk incelendiğinde yine Türkmen Hakanın huzurunda nevbet vuran tabılhaneye ve sancağa “Tuğ” denildiği yazmaktadır. Tuğ, davul ve bayrak Türklerin devlet kurma ve devleti yönetme sanatında önemliydi. Tuğ ve davul geleneğinin bağımsızlık anlayışındaki yeri çok uzun yıllar devamlılık kazanmıştır (Erendil, 1992).

Eski Türk Devletlerinin hem tuğ hem de bayrakları vardı. Tuğ ile bayrak, çoğumuz tarafından birbirine karıştırılmıştır. Hâlbuki tuğ başka, bayrak ise daha başka şeylerdir. Gerçi her ikisi de önemli ve kutsal idiler. Fakat aralarındaki farklarda çok büyüktü. Tuğ bir devletin ve bağımsızlığın sembolüdür (Ögel, 1971). Tuğ, bağımsızlıktan başka devlet içindeki hiyerarşide bir ayırım vasıtası ve mevki-makam sembolü olarak kullanılıyordu (Erendil, 1992).

Devlet içindeki bölümleri, herkesin rütbe ve vazifelerini, tuğ gösterirdi. Adeta canlı bir ferman gibiydi (Ögel, 1971). Aynı zamanda tuğlar savaş esnasında askeri birliklerin komutanlarının yerini belirtmek, komutanların yerini kendi askerlerine göstermek, muharebe hareketlerini yönlendirmek ve dağılan birlikleri komutanları yanında toplamak gibi pratik işler içinde kullanılıyordu.

Tarihi bilgilerden anlaşıldığına göre, eski Türkler Tanrı’ya at kurban etmekte, tuğlarında da bu kurbanların kollarını kullanmaktaydılar. Tuğun kutsallığı da bundan kaynaklanıyordu. Tuğ, kutsal tüylerden (kıllardan) yapılmış bir devlet sembolü idi. Türkler, atları Tanrı’ya kurban ederken bir sırığa geçirir ve atın gövdesini göğe doğru dikerlerdi. Gerçi bu, vahşi ve sert bir kurban usulü idi. Fakat din ve düşünce bakımından bu hareketin pek çok derin anlamları vardı. Onlara göre, kurban edilmiş bir atın tüylerini saklamak da insana bir uğur getirirdi. At, nihayet insanlara en yakın ve iyi bilinen bir hayvandı (Erendil, 1992, s.2).

Şekil 1. Tuğ

Genel anlamda Türklerdeki tuğ geleneğini, davul ile düşünmek gerekmektedir. Bu gelenek ile iki unsur yan yana getirilmiş ve sonrasında diğer müzik aletleri de eklenerek “Tuğ” olarak ad verilen askeri mızıka teşkilatı getirilmiştir.

Tuğ ve davul eski Türklerin bağımsızlık sembolüydü. Tuğ ile davul, Türklerde birbirinden ayrılmayan iki önemli semboldüler. Eski Türklerde savaştan ve büyük törenlerden önce, ilk olarak “hanlık otağı” kurulurdu. Ondan sonra da tuğlar dikilir ve davullar vurulmaya başlanırdı. Bu sebeple eski Türklerde “tuğ vuruldu” deyimini “hanlık davullarının vurulduğu” anlamında kullanıyorlardı. Çünkü tuğ ile davul, birbirinden ayrılmayan çok önemli sembollerdi (Ögel, 1971, s. 145).

Askeri mehterin Selçuklu Devleti’nde daha çok geliştiği kabul edilmiştir. Bu gelişmelerden önce davul ve ilkel borularla donatılan tuğ takımlarının geliştirilip genişletildiği ve hatta “tuğ” adının “mehtere” dönüştüğü sanılmaktadır.

İslamiyet öncesi Orta Asya Türk devletlerinde kurultayın açılış ve kapanışında, hakanın kurultaya gelişinde, davulların çalınıp tuğların çekildiği, birçok tarihi kaynaklarda yer almaktadır. VIII. ve IX. yüzyıllarda yalnız davul ve ilkel borularla vurulan nevbet, XI. yüzyılda kös, davul, boru ve zil ile vurulmaya başlamış; XII. yüzyılda ise, “Nay-i Türkî” adı verilen Türk borusunun da katılmasıyla, bugünkü şekline yakın “mehter” ortaya çıkmıştı (Tuğlacı, 1986, s. 2).

Bu dönem ile artık eski Türk tuğ geleneği gelişmekle beraber, ad değiştirmiş olacaktır. İslamiyet’ten önce kullanılan çalgı ve topluluk adları İslamiyet ile birlikte değişime uğramıştır. İslamiyet’ten önce borguy (boru) İslamiyet ile birlikte Nefir’e; Yurağ (zurna) Surna’ya; Tümruk (davul) Tabıl’a; Küvrük (kös) Kus’e; Ceng (zil) Sanç’a

dönüşmüştür. Bununla birlikte Tuğ takımlarını önce Tabıl (davul) sözcüğünden tabılhaneye; sonra Farsça “mihter” sözcüğünden mehterhaneye dönüşmüştür. Kelime anlamı olarak mehter, mızıkacı, çadırcı ve kavas gibi anlamlarda kullanılmıştır. Farsçada “Mihter” olarak geçen bu kelime en büyük (Ekber), pek ulu (azam) gibi anlamlar taşır (Tuğlacı, 1986). Mihter’in Türkçeleşmiş şekli olan mehter; Osmanlı saray teşkilatında mehterhane (askeri müzik topluluğu) anlamının yanı sıra yüksek rütbeli hizmetkar, kavas, Babıali (yüce kapı, sadrazamlık makamı) çavuşu, rütbe-nişan müjdecisi (çaylak), at ve çadır uşağı gibi sınıflar içinde kullanılmıştır (Özcan, 2003). Özetle mehter, muzikacı, çadırcı, kavas gibi çeşitli anlamlarda kullanılmış bir deyimdir (Pakalın, 1946). Mehter sözcüğü XVI. yy.’ dan itibaren kullanılmaya başlandıktan sonra mehteran, mehterhane, mehterbaşı, başmehter, nefirzen, nakkarezen vb. sözcükler türetilmiştir (Çakar, 1994).

Anadolu’daki Moğol kıyımı nedeniyle, Osmanlıların başlangıç dönemine ait belgeleri yok olmuştur. Rivayetlerdeki tarihe göre Osmanlılar 1289’da aşiretten uç beyliğine dönüştükleri gibi, mehterin kullanılışını da bu tarihten başlatabiliriz (Erendil, 1992). Fatih Sultan Mehmet devrinde mehterlere gereken önemin verildiği biliniyor.

Fatih Sultan Mehmet, Topkapı Sarayı ile etrafındaki suru yaptırdığı zaman sarayın pek yakınındaki Demirkapı mevkiinde bir de nevbethane inşa ettirmişti. Bugün bu nevbethane yıkılıp ortadan kalkmış olmasına rağmen bulunduğu mahalle günümüzde de “Nevbethane Mahallesi” adıyla anılmaktadır. Fatih devrinden III. Selim devrine kadar kullanılmış bu nevbethane’de ve şehrin diğer yerlerindeki nevbet yerlerinde yatsı ve seher vakitlerinde nevbet vurulması Fatih kanunu olarak sürdürülmüştü (Tuğlacı, 1986, s. 7).

Evliya Çelebi de mehter çalınması konusunu doğrulamakta ve Yedikule mehterlerini anlatırken;

“Neferleri 40 ‘tır. Akşamdan sonra ve sabahleyin üç fasıl yaparlar. Fatih Kanunudur. İstanbul’un dört mevleviyet (mevlevilik, mollalık) yerinde Eyüp’de, Kasımpaşa’da, Galata’da, Tophane’de, Rumelihisarı’nda, Yeniköy’de, Rumeli Yeni Hisarı’nda, Kavak Yeni Hisarı’nda, Beykoz’da, Anadoluhisarı’nda, Kızkulesi’nde de akşam seher vakitlerinde mehterhaneler çalınması, subaşılının, kadıların uyanık bulunması Fatih Kanunudur. Çünkü Fatih zamanında buralar serhat (hudut) hükmünde idi. Hakikaten bakılsa bugün bile huduttur. Dört mevleviyet yerde dış mehterler adedi 1000’dir. Bunların padişah iş yerlerinde

ulufeleri yoktur. Ancak surlarda (dügünlerde) fasıl yapıp kâr ederler” (Çelebi, 1969, s. 296) diye bahsetmektedir.

Evliya Çelebinin ifadelerine bakıldığında, yaşadığı 17. Yüzyılda mehter çalınma geleneğinin yaygın olarak yapıldığını, bunların bir kısmının resmi bir sıfat taşıyıp devlet hazinesinden maaş aldığını, bir kısmının da özel kuruluşlar olup düğün, dernek, kutlama törenlerinde sanatlarını icra ederek geçimlerini sağladıklarını anlıyoruz.

“Bu durum, imparatorluk sınırları içinde bulunan diğer büyük eyalet merkezlerinde de geçerli olduğundan, o dönemde Osmanlı hakimiyeti altında bulunan Orta Doğu, Balkanlar, Avrupa ve Kuzey Afrika ülkelerinin yerel müzikleri de Türk Müziği’nden etkilenmiştir. Özellikle Balkanlar ve Avrupalı Klasik Batı Müziği bestecileri, eserlerinde Türk Müziği’nden motifler kullanmışlardır. Buna örnek olarak Handel’in 1724 ve 1743 tarihli “Timurlenk” ve “Bayezid Operaları” ile başlayan Türk operası akımı, Gluck, Grétry ve Haydn’dan sonra moda olmuş, Mozart ve Beethoven ile zirveye çıkmıştır” (Karakaya, 2009, s. 4).

Asker bir millet olarak Türkler, tarih boyunca günlük yaşayışları içinde müziğe büyük önem vererek, çeşitli alanlarda tedavi amaçlı, eğitim-öğretim ve eğlence amaçlı olarak müzikten sistemli biçimde yararlanmışlardır. Bununla birlikte ruhsal bakımdan tatmin edilmek isteklerinin ön planda olduğu bilinmekte ve bu istek doğrultusunda mehter kuruluş amacının bir sebebi de halkın müzik ihtiyacını sağlamak olduğu düşünülmektedir. Nitekim mehterlerin günün belirli saatlerinde, günümüz konser anlayışına uygun şekilde halka müzik şöleni vermeleri de bu amaca hizmet etmek için olduğu bilinmektedir. Ayrıca, nevbet vurulan durumlar dikkate alındığında (resmî törenler, askerî törenler, dini günler, eğitim-öğretim, tıbbi/tedavi, düğün ve eğlenceler vb.) mehter takımının ne kadar geniş bir repertuvar edinmesi gerektiği de görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda, mehterlerin kuruluş ve varoluş amaçları unvan ve şeref payesi verme, toplumun ihtiyaçlarını sağlama, ruhsal yönden destekleme ve törenlerde devletin şevketini gösterme gibi konularda toplanmaktadır. Mehter azamettir, ihtişamdır, görkemdir. Mehter bir and, bir dua, bir niyâz ve bir alkıştır. Mehter bağımsızlığın, devlet varlığının, atanmanın sembolü ve yetki belgesidir (Ögel, 1984).

Mehterden Günümüze Bando Tarihi

Osmanlı mehter takımına bakıldığı zaman, tuğ ve tabılhane takımlarına göre gerek enstrüman ve kadro sayısı gerekse kullanılan müziğin yapısı itibarıyla gelişmiş bir icra kabiliyetine sahiptir. Osmanlı mehterhanesinin çalıcı sayılarına dair belirli kadrolar gösterilmesi zordur. Çünkü, bu sayıların, çeşitli dönemlerde değişikliğe uğradığı kronolojik sıraya tabi tutulan eldeki metinler arasındaki tarif farklarından anlaşılmaktadır (Gazimihal, 1955). Ancak, temel olarak “eski Türk hakanlarının dokuz rakamını uğurlu saymalarından ötürü, tören takımlarında dokuzar çalgıdan oluşan mehteran takımlarına kadar bu askerî müzik geleneği, Karahanlılar’dan Anadolu Selçuklularına, İlhanlılardan Memluklara ve oradan da Osmanlılara kadar geldiği görülür (Budak, 2006). Tuğlar dokuzdan fazla olamıyordu. Bu gelenek Osmanlılar döneminde bile korunmuştur. Savaşlarda, baş kumandanın mehterhanesi dokuz katlı olmuştur. Padişahın mehterhanesi ise XVII. Yüzyılda on iki katlı olmuş, XVIII. yüzyılda ise on altı kat denebilecek bir tertip yapılmıştır (Sanal, 1964).

Şekil 2. *Arif Paşa’nın Çizmiş Olduğu Dokuz Katlı Mehter Takımı*

Bununlar birlikte bu seviyedeki icra faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için mehterlere verilecek olan müzik eğitimi konusunda üzerine daha çok düşülerek büyük önem verilmiştir.

“Osmanlı Sarayı’ndaki mehter sazendeleri Enderun’da yetiştirilmiştir. Enderun’da büyük ve küçük çıkmalarda yer açılınca Galata Sarayı’nın, İbrahim Paşa Sarayı’nın ve Edirne Sarayı’nın acemi oğlanları arasından seçilenler Enderun’a alınarak

musiki eğitimine tabi tutulmuştur ki, sarayın eğitim kurumu olan Enderun'da, dönemin en yüksek eğitimi verilmiştir. Bunun yanında, saray dışında bütün Beylerbeylik (eyalet) ve sancak (vilayet) merkezleri ile büyük imparatorluk kalelerinde askerî müzik için eğitim yerinin mehterhane olduğu açıktır. Buraya, müzik kabiliyeti taşıyan ve asker sınıfından olan istekliler kabul edilmiş ve yetiştirilmiştir” (Karakaya, 2009, s. 4).

Osmanlı Türkiye'sinde çoksesli müziğin başlangıç noktası kesin olarak belli olmamakla beraber, Avrupa'dan Osmanlı Sultanlarına armağan edilen çalgı ve çalgı toplulukları, çeşitli savaşlarda elde edilen ganimetler arasında Batı (Avrupa) çoksesli çalgılarının bulunması ve Türkler tarafından kullanılmaya başlaması, Avrupa'nın çeşitli kültür merkezlerinde bulunan Osmanlı elçilerinin müzik ve sahne sanatları ile ilgili izledikleri konser ve gösterilerden edindikleri izlenimleri raporlar halinde Osmanlı sarayına yazmaları, Osmanlı Sultanlarının İstanbul'a getirilen çeşitli opera ve operet gösterilerini izlemeleri vb. sonucu olarak Batı (Avrupa) çoksesli müzik sanatıyla etkileşim sürecine girilmiş ve gerçek anlamda etkilenme başlamıştır (Yılmaz, 1996, s. 3).

Söz konusu bu etkileşim sürecinin doğal sonucu olarak; Bilim, Teknik, Ordu ve Eğitim alanlarındaki yenileşme hareketlerine paralel olarak düzenli ordu kurulması çalışmalarına başlanmıştır (Uçan, 1991).

1794'te Osmanlı ordusunda Nizam-ı Cedit adı verilen teşkilat hizmete girmiş ve asker, Batı örnek alınarak yenilenmişti. Yeniçeri zamanında orduya savaşlarda maneviyatını artırması bakımından büyük yardımı dokunan Tabılhane ve Mehterhanelerin de bir düzene sokulmasına karar verilmişti. Fakat mehterhanelerin eldeki sazları ve yetiştirme tarzları ile Nizam-ı Cedide ayak uyduramayacakları anlaşılmış, orduya gene Batı anlamında bir bando teşkili uygun görülmüştü (Sözer, 1964, s. 286).

Modern bir tarzda giyindirilip silahlandırılan yeni askerler, Fransız subayları tarafından eğitim görüyorlardı. II. Sultan Mahmut'un sık sık teftiş ve hatta talim ve tatbikatlarını takip ettiği yeni orduda eski usul mehterhane mızıkasının bir işe yaramayacağı anlaşıldı. Fransız askeri heyetinin de tavsiyeleri üzerine mehterhanenin yerine yeni usul askeri bandoların kurulmasına karar verildi (Arman, 1958, s. 3).

III. Selim döneminde (1789–1807) oluşturulan Nizam-ı Cedit ordusu için bir boru

trampet takımı kurulmuştu. II. Mahmut 1826'da Yeniçeri Ocağı ile Mehterhaneyi de kaldırdıktan hemen sonra çıkardığı fermanla örgütlenen Âsâkir-i Mansure-i Muhammediye için de böyle bir boru trampet takımı oluşturdu (Spatar, 1994).

Kurulan bandonun başına, süvari borazanı Vaybelim Ahmet Ağa ile Trampetçi Ahmet Usta getirildi. 1826-1827 arasında bandonun ilk şefliğine Ahmet Usta getirilse de büyük bir başarı sağlayamadı. Muzika-i Hümayun'un ilk kuruluşunda, disiplin ve eğitim için Enderun Ağalarından Nokta Mehmet Efendi'nin yönetiminde ve yanında Halil ve Osman Efendilerle, Edip Ağa ve Hasan Hoca'dan kurulu bir subay kadrosu atanmıştır. Bunlar ilk Türk bando subay ve öğretmenleridir (Yenal, 1996, s. 9).

Kurulması amaçlanan bandonun yeterli bir eğitim görmesi için daha deneyimli eğitimcilere gereksinim duyulunca, o sırada İstanbul'da bulunan Fransız uyruklu Mösyö Manguel bando şefi olarak atandı. 1827-1828 arasında bu görevi üstlenen Manguel'in yönetiminde beklenen sonuç alınamayınca, II. Mahmut o dönemde Avrupa'da müzik alanında en ön sırada yer aldığı düşünülen İtalya'dan öğretmen getirmek için, Sardunya'nın İstanbul elçisi Marki Grappallo'ya başvurdu (Spatar, 1994, s. 11).

Bu iş için Lombardiya'nın Bergamo kasabasında doğan (1788) İtalyan Giuseppe Donizetti (Maestro Donizetti'nin ağabeyi) seçilmiş ve 7 Kasım 1827 tarihli resmi yazı ile bildirilmiştir. Donizetti, Osmanlı İmparatorluğu Mızıkaları Genel Eğitimci ünvanıyla 17 Eylül 1828 tarihinde devlete ait yelkenli bir gemiyle uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra İstanbul'a gelmiştir.

Sultan Mahmud, Donizetti'yi uzun zamandır öylesine sabırsızlıkla bekliyordu ki, Sardunya elçiliğinin birinci tercümanı Mr.de Souemmerer daha geldiği gün saraya götürerek Padişah II. Mahmut'a takdim etti. Padişah tarafından kendisine birçok yetkiler verilerek, Enderun'un ilk yabancı öğretmeni olarak göreve başladı (Yılmaz, 1996).

Şekil 3.*Donizetti Paşa*

Bundan sonraki 28 yıl boyunca Osmanlı Devleti'nin hizmetinde çalışarak hükümdarın kurduğu modern ordunun bando teşkilatını ölümüne kadar yönetmiştir. İstanbul, Donizetti için adeta ikinci bir vatan olmuş ve 12 Şubat 1856'dan ölene dek İstanbul'da yaşamıştır. Giuseppe Donizetti'nin, II. Mahmut için bestelediği “Mahmudiye Marşı” 11 (on bir) yıl, II. Mahmut’un ölümünden sonra tahta çıkan oğlu Sultan Abdülmecit için bestelediği “Mecidiye Marşı” da (1839) 22 (yirmi iki) yıl boyunca Osmanlı Devleti’nin marşı olarak çalınmıştır. Sultan Abdülmecit tarafından 1855’te Paşa unvanı ile taltif edilen Donizetti’nin başarıları sadece askeri bando kurulması ile sınırlı kalmamış, sarayda Osmanlı hanedan ailesinin fertlerine de müzik dersleri vermiş, Pera’da (Beyoğlu ve çevresinin eski adı) her yıl düzenlenen İtalyan opera gösterilerini desteklemiş, sarayda konserler düzenlemiş ve İstanbul’u ziyaret eden Franz Liszt, Parish Alvars ve Leopold de Meyer gibi zamanın önde gelen virtüözlerine ev sahipliği yapmıştır. Donizetti'nin kendisi gibi müzisyen olan 2 (iki) kardeşi daha vardır. İçlerinden en yetenekli ve ünlüleri küçük kardeşi (Gaetano Donizetti), bir İtalyan opera bestecisidir. Donizetti’nin cenazesi, ölümünden sonraki üç hafta boyunca Beyoğlu’ndaki Santa Maria Kilisesi’nde muhafaza edilmiş ve 6 Mart 1856’da Santa Esprit Kilisesi’nin mezarlığına nakledilerek defnedilmiştir (Karaarslan, 2009, s. 12).

1831’de II. Mahmut, Mutsa Reşid Bey (Paşa) ve Serasker Hüsrev Paşa’nın önerisiyle yeni oluşturulan askerlik örgütüne subay yetiştirmek için kurulan Mektebi Ulûm-ı Harbiye’nin (Harp Okulu) yanı sıra, yeniden örgütlenen ordudaki bandoların çekirdeğini oluşturacak Muzıka-i Hümayun topluluğu ile bandolar için “Muzıkacı” yetiştirmek üzere bir de Muzıka-i Hümayun Mektebi kurulmasına karar verdi. Bu çalışmalar sonunda İstanbul’da Mekteb-i Harbiye (Harp Okulu),

Mekteb-i Tıbbiye (Tıp Fakültesi) okullarının açılmasından önce 1834'te Maçka'da Mızıka-i Hümayun Mektebi açıldı. Böylece bir tür konservatuvar oluşturulmuş oldu. Burada bir yandan da musiki dersleri veriliyor, Enderun ağalarının yanı sıra, padişahın hizmetinde bulunacak hademeler yetiştiriliyor, Osmanlıca, din ve toplum bilgileri ile Arapça ve Farsça dersleri de veriliyordu (Spatar, 1994, s. 11).

Tayyarzade Ahmet Ata Efendi, 1876'da basılan "Enderun Tarihi"nde, kendi kardeşi Halil Edip'in de aralarında bulunduğu ilk Mızıka-i Hümayun öğrencilerinin adlarını vermektedir. Bunlar; Halil, Yesarizade Necip (daha sonra ünlü Necip Paşa), Osman Atıf, İbrahim, Tayyarzade Halil Edip, Aynızade Kemal Galip, Şemsi, Merkezzade Nuri, Bursalı Ferhat, İskender Yusuf, Rasih, Muhtar ve Hüsrev Ağalardır. Ahmet Ata Efendi, bu ağaların terfilerinde ve sonraki yıllarda mesleği bırakmış olanları da açıklamaktadır. Ancak Mahmut Ragıp Gazimihal'in "Bahtiyar Çocuklar" diye nitelendirdiği bu bandoculardan kimlerin, hangi çalgıları çaldıkları bilinmemektedir (Say, 1992, s. 864).

Mızıka-i Hümayun 'da temel bölümler olarak bando ile orkestra oluşturuldu. Bir süre sonra fasıl heyeti ve müezzina bölümünün kurulmasıyla Türk musikisine de yer verildi. Müezzina bölümündeki müezzinler, fasıl heyetine katılmak üzere yetiştirilmiş, usûl ve makam bilen hanendelerdi. Fasıl bölümü de daha sonra, "fasl-ı atik" ve "fasl-ı cedit" diye ikiye ayrıldı (Spatar, 1994, s. 11).

Fasl-ı Cedit; Keman, Ud, Lavta, Ney, Gitar, Viyolonsel, Flüt vb. çalgılardan oluşurdu (Say, 1992).

Fasl-ı Atik fasıl heyeti türündeydi; on-on beş kişiden oluşuyordu, geleneksel Türk musikisi örneklerini seslendiriyor, geleneksel çalgılar kullanıyordu. İsmail Dede, Dellâlzade İsmail Efendi, Haşim Bey, Rıfat Bey, Hacı Ârif Bey, Lâtif Ağa, İsmail Hakkı Bey, Şekerci Cemil Bey, Zeki Bey (Üngör) gibi önemli Türk musikisi bestecileri fasl-ı atik bölümünde çalıştılar, bazıları bu bölümde yetiştiler (Spatar, 1994, s. 11).

Topluluk, Rıfat Bey'in, Hacı Arif Bey'in ve bazı klasiklerin şarkıları ile Köçekçeleri armonilendirilmiş olarak seslendirir, gerektiğinde Batı müziği parçalarını da çalardı. Armonilemeyi, Guatelli'den aldığı bilgilerle, Obuacı Pazı Osman Bey yapar, Santuri Hilmi Bey ise topluluğu değnekle yönetirdi (Say, 1992).

Muzika-i Hümayun ile ilk önce merkezi bölgeler olmak üzere Alay bandoları kurulmaya başlayacaktır. 1831’de Muzika-i Hümayun adını alan bandoyu, Mehterhane ve Enderun’dan alınıp yetiştirilen icracılarla bir saray orkestrası olarak yeniden düzenleyen Donizetti, 12 Şubat 1856’daki ölümüne değin sürdürdüğü görevinde boru takımlarının bando durumuna gelmesini sağladı (Spatar, 1994). Hamparsum notası terk edilerek bugünkü nota öğretili (Sözer, 1964). İtalya’dan yeni çalgılar keşfedip ve bu çalgıları çalıp öğretecek öğretmenler getirtmesinin yanı sıra bazı opera notaları sağlayarak, öğrencilerini bu alanda da eğitmeye çalışmıştır. Öğrencileri ile saray çevresine Batı müziği sevgisini aşlamaya çalışmış ve Türkiye’deki Batı müziği çalışmaları ilk kez onun programıyla yönlendirilmiştir.

Donizetti’den sonra bu göreve getirilen Callisto Guatelli, daha sonra önemli müzikçiler olarak ortaya çıkacak olan öğrencilerine Türk musikisinin aralık ve özelliklerini göz önünde bulundurarak Batı tekniğiyle marşlar bestelemeye teşvik etmiş ve sarayda da dersler vermiştir. Öğrencileri arasında; V. Murad, II. Abdülhamit ve Fatma Sultan olduğu bilinmektedir. Sonrasında Guatelli, mirlivalığa (Tuğgeneralliğe) yükseltilmiş, 1858’de yerine İtalyan Pizzani atandıysa da 1863’te görevine iade edilmiştir.

Şekil 4. *Callisto Guatelli*

Yaşlanmış olan Guatelli Paşa'nın yerine klarnetçi olarak yetiştirilen Mehmet Ali Bey (1840-1895) getirilmiştir. O dönemde Orkestrayı da d'Arenda Paşa yönetmiştir. Hamidiye Marşı'nın bestecisi olan Necip Paşa, Ali Rıza Bey'i görevlendirerek ayrıca haremden 80 kişilik bir "kız fanfari" kurulmasını sağlamıştır. 1861'de tahta çıkan Abdülaziz'in saraydaki orkestra ve bandoların müziğini "kuru gürültü" olarak nitelendirdiği söylendiği gibi, onun döneminde sarayda Batı müziği gözden düşmüştür. 1876'da II. Abdülhamid tahta çıkınca, bestelediği "Hamidiye Marşı" ile yeniden itibarını ve mevkisini kazanan Ahmet Necip Paşa, eski rütbesiyle Mızıka-i Hümayun Komutanlığına atanmıştır.

Ahmet Necip Paşa'nın 1883'te ki vefatından sonra, zamanında birlikte çalıştığı ve Paris Konservatuvarı'nda yetişmiş piyanistliği ile de dikkatleri üzerine çeken İspanyol d'Arenda Paşa getirilmiştir. d'Arenda Paşa; Avrupa'dan yetkili kişilerce hazırlanan partiyonlar getirterek yeni baştan bir repertuvar oluşturmaya koyulmuştur. Bandoya ilk kez saksafonlar getiren d'Arenda Paşa; Saffet Bey (Atabinen), Zeki Bey ve arkadaşlarında Batı müziğine karşı ilgi uyandırarak, onlara oda müziğini tanıtmıştır. Bandoyu Fransız düzenine göre yeniden yapılandırarak, İtalyan tarzı bando anlayışına son vermiş, İtalyan ağırlıklı müziğe bağlı olan bando Fransız bestecilerinin yapıtlarını da çalmaya başlayarak gençlere yeni müzik akımları tanıtmıştır. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra yabancı uyruklu kişilerin görevlerine son verilince, d'Arenda Paşa'da 1909'da ülkesine dönmüştür.

1916'da Mızıka-i Hümayun'un başına M. Zati Bey (Arca) (1863-1951) getirildi. Dokuz yaşındayken Mızıka-i Hümayuna giren ve orada Pasqualli'den keman dersi alan M. Zati Bey, daha sonra Mehmet Ali Bey'in tavsiyesiyle klarnetçi olarak, bu çalgıda ustalaştı. Yüzbaşılığı sırasında sarayda 60 (altmış) kişilik bir koro kurarak 6 (altı) ay çalıştırdı ve bu koroyla çok beğenilen bir dinleti verdi. Bu başarısı üzerine Mehmet Ali Bey'den boşalan öğretmen yardımcılığına atandı. II. Abdülhamit'in tahta geçişinin 20. yıldönümü dolayısıyla düzenlenen şenliklerde çalınıp söylenen bir marşının çok beğenilmesi üzerine umum muzıkalar müfettişliğine atandı. 1924'e kadar görevini sürdürdü (Spatar, 1994, s. 12).

Mızıka-i Hümayundaki eğitimin ve uygulamaların bizi ilgilendiren başka bir özelliği de bazıları bugün de kullanılmakta olan birtakım müzik terimlerinin dilimize girmesine yol açmış olmasıdır. İtalyancadaki nota, scala, battuta (ölçü), tempo, canto, musica, banda prima dona, alla turca, falso, terimleri ile notaların

Akdeniz yöresindeki adları, dilimize olduğu gibi alındı. Bunlardan Banda, Bandoya, Musica, Muzika ya da Mızıka'ya dönüştü. Ayrıca, çok yaygın olan “Alaturka” terimine ek olarak, Alla Francese teriminden “Alafranga” sözcüğü üretildi. Hüseyin Remzi Bey'in, Alexandre Garraud'dan çevirerek, 1875'te “Usul-ü Nota” başlığı altında yayımladığı küçük kitapta ise; Sükût, Makam, Miftağ (Anahtar), Tam Ses, Yarım Ses, Derece, Merbut (Bağ), Küçük Notalar ve Kıymet gibi Türkçe ya da Osmanlıca terimler kullanıldı. Porte, Bemol, Diyez, Majör, Minör, Gam, Diyatonic, Kromatik, Grup ve Klaviye gibi Fransızca terimler ise aynen alındı. Fransızların nota değerlerine verdikleri, Yuvarlak, Beyaz, Siyah gibi resimsel adlar yerine, Almanların, orantısal terimleri yeğlenerek, Birlik, İkilik, Dörtlük gibi terimler ilk kez dilimizde kullanıldı (Karaarslan, 2009, s. 16).

Mızıka-i Hümayun, yarı bilinçli ve dış görünüşe odaklanan, yarım kalmış batılılaşma hareketinin bir parçası olarak kalmıştır. Belki de en önemli sorunu çalışmaların toplumun gelişmesine veya çağdaştırılmasına değil sadece saray ve padişaha yönelik olmasından kaynaklanmaktadır. Bu yarım kalmışlığın yanında kurulan bandolar, saray bandoları ve burada yetişen kişilerle belirli bir seviyede halkımıza çok sesli kavramını aşıladığı söylenebilmektedir. Cumhuriyet döneminde, halkımızın bando topluluklarına karşı gösterdiği yakın ilgi ve sevgi, bu görüşü doğrulamaktadır. Muzika-i Hümayun 'un, müzikçi ve müzik eğitimcisi açısından, belirli bir birikimi Cumhuriyet Türkiye'sine aktardığı da bir gerçektir.

1923'te İstanbul'da Darülelhan'ın açılması, bugünkü Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın, 27 Nisan 1924'te “Riyaset-i Cumhur Filarmonik Orkestrası” adı ile Ankara'da etkinliğe başlayabilmesi ve aynı yıl, Musiki Muallim Mektebinin açılabilmesi, bunun en güzel kanıtıdır. Devlet yönetiminin, Meşrutiyet hükümeti biçimine dönüşmesiyle yapılan genel değişiklikte; Muzika-i Hümayunun (Saray örgütünün yeniden düzenlenişi sırasında) 500'ü aşan kadrosu, 120'ye indirilmiş; Bando, Orkestra, Müezzina ve Fasil Takımı gibi, yalnız müzikle ilgili bölümler bırakılmış diğer bölümler bünyesinden çıkarılmış ya da kaldırılmıştı. Böylelikle yeniden düzenlenmiş olan Muzika-i Hümayun yine Harbiye Nazırlığına bağlı olarak kalmış ve üyelerin askeri ve hukuki ilgileri esas kalmak üzere, rütbelerine denk sınıflara geçirilerek, 1918 tarih ve 76 sayılı Ordu Emirnamesinde yayımlanan, Meclis-i Mebusunca (Millet Meclisi) kabul edilen 564 sayılı kanunla yeni durumları saptanmıştır (Yılmaz, 1996, s.9).

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün Cumhuriyet'in ilk yıllarında gerçekleştirdiği devrimlerle birlikte sanatın her alanında gelişme olduğu gibi, askeri bandonun da önemi artmıştır. Ülkenin birçok merkezlerinde askeri bandoların sayısı arttırılmış ve çok sesli müziğin halka ordu eliyle iletilmesi için çaba gösterilmiş ve büyük ölçüde başarılı olunmuştur. Bando ve orkestranın beraber katıldığı ilk konser Atatürk'ün emriyle 11 Mart 1924 tarihinde Ankara'da yeni sinema binasında Zeki Bey tarafından icra edilmiştir. Ankara'ya İstanbul'dan gelen bu orkestra ve bando konserinin dışında, yine aynı ay içerisinde bu sefer İzmir'den gelen Deniz Kuvvetlerine bağlı Ertuğrul Bandosu da İhsan Murat Onat'ın yönetiminde Milli Sinemada konser vermiştir.

İkinci konser de yine aynı yerde 2 Nisan tarihinde verilmiştir. Hâkimiyet Gazetesi; ilk konserin başarısı, halkın ve hükümet yetkililerinin ilgisi ve göçmenlere sağlanan maddi kazanç dolayısıyla, ikinci konsere bu defa bütün halkı davet etmiş ve ısrarla konserin dinlenmesini istemiştir. Yeni programda Berlioz'un "Macar Marşı", Haydn'in "Sol Majör Senfonisi", Mendelssohn'un "Fingal Mağaraları Uvertürü", Borodin'in "Poloviçni Dansları" ve "Prens Igor Operaları"ndan parçalar çalınmıştır. Çok iyi yorumlandırılan konsere halk ve özellikle yabancı dinleyicilerin gösterdiği ilgi büyük olmuştur. Konserin beşinci ve son parçası olan Grieg'in "İkinci Pergyut Suiti" çok etkilemiştir. Suitten "Solveg'in şarkısı" çok beğenilmiş, ikinci kez çalınmasını, Atatürk'ün kendisi istemiştir (Karaarslan, 2009, s. 18).

Ankara'da uzun süren bu başarılı konserlerin devamı, başta Atatürk olmak üzere, hükümet yetkililerinin üzerinde olumlu etki yapmış, "Makam-ı Hilafet Muzıkası" adıyla İstanbul'da bulunan bu orkestranın birçok resmi kuruluşlarla birlikte 13 Ekim 1923 günü başkent olan Ankara'ya gelmesine vesile olmuştur. 27 Nisan 1924 tarihinde "Riyaseticumhur Musiki Heyeti" adı ile bando ve orkestra Ankara'ya getirilmiştir. Daha sonra bu kurumlar birbirinden ayrılmış, Orkestra; Cumhurbaşkanlığı Orkestrası, Bando; Cumhurbaşkanlığı Bandosu olmuş ve birincisi Milli Eğitim bakanlığına, ikincisi ise Millî Savunma Bakanlığına bağlanmıştır. Bu dönemde bandonun şefliğine Veli Kanık getirilmiş, daha sonraları da İhsan Küñcer bu görevde bulunmuştur (Yenal, 1996, s. 57).

Türkiye'de imparatorluk dönemindeki Mehterhanelere ve hatta ondan önceki Tabilhanelere kadar uzanan bir geçmişi olan askeri müzik eğitiminin, Cumhuriyet Dönemi'nde de önemli gelişmeler gösterdiği görülür. Bandolara icracı astsubay

yetiştirmek üzere “1930 yılında kurulan Muzika Gedikli Sınıfı, 1933 yılında orkestra kısmının Milli Eğitim Bakanlığı idaresine intikali ile müstakil duruma girmiş, 1939-1959 yılları arasında Mızika Gedikli Erbaş Hazırlama Okulu, bando komutanı (subay) yetiştirmek amacıyla da 1949-1961 yılları arasında Askeri Mızika Meslek Okulu, 1959-1963 yılları arasında Askeri Mızika Astsubay Sınıf Okulu, 1963-1974 yılları arasında Askeri Mızika Okulu, 1974-1986 yılları arasında Askeri Mızika Hazırlama ve Sınıf Okulu, 1986-2003 yılları arasında Silahlı Kuvvetler Mızika Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu adıyla eğitim-öğretime devam etmiş, ordu bandolarına bando astsubayı yetiştirmeyi aralıksız olarak sürdürmüştür. 2003 yılından itibaren ise Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı adı altında gelişim göstermiştir. 2016 yılında ise 669 sayılı olağanüstü hâl kapsamında bazı tedbirler alınması ve Milli Savunma Üniversitesi kurulması için bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına karar verilmiş olup, 24 Kasım 2016 da yayınlanan resmî gazetede bahsedilen 6756 no.lu KHK ile okulun lise kısmı kapanmıştır ve Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu Milli Savunma Üniversitesine bağlanmıştır. Türk Silahlı Kuvvetlerinde bandolarda hem asker hem de çalgı sanatçısı olarak görev yapan Bando İcracıları, 2016 yılına kadar olan süreçte 8 (sekiz) yıllık ilköğretim öğrenimini bitirmiş olan öğrenciler arasından yetenek testiyle seçilerek ve de askeri lise sınavlarında başarılı olarak okulda eğitim görmeye hak kazanmışlardır. 2016 yılında ise öğrenci alımı yapılmamıştır. Milli Savunma Üniversitesine bağlanan Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu 2017 yılından itibaren ise lise kısmının kapanmasıyla konservatuarların müzik lise bölümünden, güzel sanatlar liselerinden ve düz liselerden mezun olup okulun sınavına başvuran öğrencileri müzik yetenek sınavına tabi tutarak başarılı olanlar arasından öğrenci alımı yapılmıştır.

Günümüzde M.S.Ü Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu; Kara, Hava, Deniz ve Jandarma Genel Komutanlığı Bandolarına icracı Bando Astsubayları yetiştirmeye devam etmektedir. Askeri Mızika Meslek Okulu’nun 1961’de kapanmasıyla Bando Komutanı (subay) yetiştirme görevini, 1963 yılından itibaren Ankara Devlet Konservatuvarı’nda açılan Bando Şefliği Bölümü üstlenmiş, günümüzde ise Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü, Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Ana Sanat Dalı, Bando Şefliği Sanat Dalı üstlenerek Kara, Hava, Deniz ve Jandarma Bandolarına Bando Subayı (Komutanı) yetiştirme görevine devam etmektedir.

Şekil 5. *Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu Mezuniyet Töreni*

Ülkemizde yer alan askeri bandoların resmi bayram ve özel günlerde marşlar eşliğinde konserler vermesinin yanı sıra; caz, blues, yerli ve yabancı pop, türküler gibi geniş yelpazeli repertuarı sayesinde popüler ve kolay anlaşılır olmak durumundadır. Böyle bir repertuar sayesinde bulunduğu toplum ile yakınlaşmayı sağlamak ve toplum asker ilişkisini beslemektedir.

Çağdaş besteci Muammer Sun bandoların icra ettikleri göreve dair; “Ordu içinde ve ordu dışında konserler vererek Türkiye halkının müzik kültürünün gelişmesine hizmet etmektir. Halkı etkilemekte bandoların özel bir yeri vardır. Bu tarihi ve psikolojik nedenlere dayanır. Ordumuz bütün ileri hareketlere öncülük ettiği gibi, onun bir parçası olan askeri bandolarımızın da çoksesli müziği halka götürmekte öncülük etmek görevleridir. Bu öncü görevler bandocuların ve kumandanların ortak anlayışlarıyla ve davranışlarıyla gerçekleşebilir. Bandolarımızın verecekleri ordu içi, ordu dışı eğitim konserleri; bu konserlerin sayısı ve niteliği, bu görevlerin ne ölçüde yerine getirildiğinin de ölçüsü olacaktır.” diyerek, toplum asker ilişkisinde ve çok sesli müziğin yaygınlaşmasındaki askeri bandoların önemini ve yerini ortaya koymuştur (Karaarslan, 2009, s. 21).

Şekil 6. *Askeri Bando Tarafından İcra Edilen Cumhuriyet Bayramı Konseri*

1.1. Problem Durumu

Bu araştırmada, temeli Tuğ geleneğine dayanan askeri bandoların daha geniş kapsamda incelenebilmesi için, Tuğ, Mehter ve Muzika-i Hümayundan günümüze uzanan süreçteki tarihsel gelişimi araştırılmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Bando Komutanlıklarının incelenmesi, kuruluşundan günümüze kronolojik ve tarihsel aşamaları, ilgili bandoların bulundukları bölgelere kültürel ve eğitsel katkılarının araştırılması ve ortaya çıkarılabildiği bilimsel açıdan önemli varsayılmaktadır.

Araştırmada geçmişten günümüze Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı bandoların Türkiye'deki bölgesel dağılımları, geçmişten günümüze tarihsel süreçleri, bandoların kültürel ve eğitsel olarak gerçekleştirdikleri tören ve etkinlikler ile toplumsal bağlamdaki etkileri ve katkıları incelenmiş, Türkiye'deki Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların son 5 yılda gerçekleştirdikleri kültürel, eğitsel tüm etkinlik ve konserleri sınıflandırılarak araştırma kapsamında yer verilmiştir. Ayrıca ilgili bandolar ile resmi kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum örgütleri iş birliği ile gerçekleştirilen ortak etkinliklere de araştırmada yer verilmiş, kurumlar ile etkinliklerin planlama, uygulama ve etkinlik değerlendirmeleri bağlamında görüşmeler gerçekleştirilerek araştırma kapsamında görüş ve önerilere yer verilmiştir.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırma, “Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Bulundukları Bölgelere Kültürel ve Eğitsel Yönden Katkıları Nelerdir?” problem cümlesinin cevaplanmasına yönelik yapılmış olan bir çalışmadır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların tarihi, gelişimi, yapısı, sınıflandırılması ve bulundukları bölgelere kültürel ve eğitsel katkılarının tespit edilmesini amaçlamakta olup, bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere araştırma kapsamında cevaplar aranmıştır.

1. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı askeri bando tarihi, gelişimi, yapılanması ve görevleri nelerdir?
2. Günümüzde Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların görev aldığı komutanlıklar hangileridir ve sınıflandırılmaları nasıldır?
3. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgeler ve yakın çevrelerine kültürel ve eğitsel yönden katkıları nelerdir?
4. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgelerdeki kültürel ve eğitsel etkinliklere ilişkin görüş, düşünce ve öneriler nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların, kültürel ve eğitsel işlevleri kapsamında yakın çevresine katkıları ve bu alanlardaki rolünün belirlenebilmesi bakımından önem arz etmektedir. Aynı zamanda Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolar ile ilgili sınırlı sayıda araştırmaların olması ve bu araştırma ile Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolar özelinde yeni bir bakış açısı ile alan yazına katkı sağlanması, askeri bandoların toplumsal birlik beraberlik ve bütünlüğe katkılarının ortaya çıkarılması, Türk Silahlı Kuvvetleri ve

toplum işbirliğinin her alanda olduğu gibi müzikal, eğitsel ve kültürel anlamda da işbirliğinin bilimsel veri bağlamında da sunulması yönleriyle önem arz etmektedir.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

1. Araştırmada kullanılan verilerin, kişi ve kurumlardan sağlanan bilgi ve görüşlerin yeterince güvenilir ve gerçeği yansıttığı,

2. Araştırmada izlenen yöntemin araştırma kapsamındaki problem durumunun ve alt problemlerin çözümü için uygun olduğu,

3. Araştırma için ulaşılan kaynakların ve elde edilen verilerin araştırma kapsamında yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

- Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı Türkiye'nin farklı bölgelerinde yer alan bando komutanlıkları ile,
- Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı bando komutanlıklarının 2016-2021 yılları arasında gerçekleştirdikleri konser, tören ve etkinlikleri ile,
- Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolar 2016-2021 yıllarında etkinlik gerçekleştirilen resmi ve sivil kurum ve kuruluşlar ile,
- Araştırma ile doğrudan ya da dolaylı ulaşılabilen kaynaklar ve araştırmacının maddi olanakları ile sınırlandırılmıştır.

1.7. Tanımlar

Armoni Müzikası: Birinci sınıf bando, kadrosu genişletilmiş senfonik bandoya verilen addır (Yılmaz, 1996).

Armoni Orkestrası: Yalnızca üflemeli ve vurmali çalgılardan oluşan orkestra, Armoni Orkestrası, Armoni Müzikası kavramı ile armoni yapan, armoni çalan, çalabilecek

olan bandolar anlatılmak istenmiştir. Bu anlamda hala günümüzde kadrosu genişletilmiş bando yerine kullanılmaktadır (Yılmaz, 1996).

Bando: Orkestralardan farklı olarak yaylıların yer almadığı, yalnızca üflemeli ve vurmali çalgılardan oluşmuş, tören müzik takımı, mızık (Çakar, 1994).

Fanfar: Bakır üflemeli enstrümanlar, saksafonlar ve vurmali çalgılardan oluşmuş bandoya verilen addır (Yılmaz, 1996).

Eğitsel Etkinlikler: Askeri bandoların eğitim kurum ve kuruluşları ile gerçekleştirdikleri, aynı zamanda eğitsel faaliyetler kapsamında yer alan tüm konser, tören ve etkinlikler olarak tanımlanabilir.

Kültürel Etkinlikler: Askeri bandoların milli ve kültürel değerlerini yansıtan tüm özel gün ve haftalar için icra ettikleri konser, tören ve etkinlikler olarak tanımlanabilir.

Makam-ı Hilâfet Mızıkası: Saltanatın 1922 yılında kaldırılmasıyla Muzika-i Hümayun 'un 1922 – 1924 tarihleri arasındaki halifelığe bağlı olarak görev yaptığı yıllardaki ismidir. 1924 yılında Halifeliğin de kaldırılmasıyla Makam-ı Hilâfet Mızıkası ismi değişmiştir (Çakar, 1994).

Mehter: XVI. Yüzyıldan itibaren Tuğ Takımlarının yeni adıdır. Mehterhane 'deki çalıcılara da bu ad verilir (Karaarslan, 2009).

Mehterhane: Mehter müziğinin yapıldığı, faaliyetlerinin düzenlendiği kurumlardır (Yılmaz, 1996).

Muzika-i Hümayun: 1826'da II. Mahmut döneminde (çok sesli müziğe geçiş amacıyla Avrupa bandolarından esinlenilerek) Giuseppe Donizetti tarafından kurulan padişah mızıkasının adıdır. Daha sonraları gelişerek bütün müzik ve sahne sanatlarını da kapsayan bir kurum ve kuruluş haline gelmiştir (Çakar, 1994).

Nakkarehane: Bazı Türk Devletlerinde (Kırım gibi) Nakkareden dolayı mehterhaneye verilen addır (Çakar, 1994).

Orkestra: Dört ana enstrüman grubundan çeşitli elamanların birlikte müzik yaptığı, büyüklüğü esere göre değişebilen enstrüman topluluğudur (Erdoğan, 2017).

Riyaseti Cumhur Armoni Mızıkası: 1943 yılından 1963 yılına kadar olan dönemdeki Armoni Mızıkasının yeni adıdır. (Yılmaz, 1996).

Riyaseti Cümhur Musiki Heyeti: 1924 yılında Ankara'ya nakledilen Makam-ı Hilafet Mızıkasının yeni adıdır. Orkestra, Bando ve Fasil heyeti gibi kollardan oluşmuştur (Çakar, 1994).

Silahlı Kuvvetler Bando ve Armoni Mızıkası: 1986 yılında Kara, Hava, Deniz ve Jandarma Bando Astsubaylarıyla karma olarak yeniden teşkilatlandırılan Armoni Mızıkasının yeni adıdır. (Çakar, 1994).

Tabılhane: Mehterhanenin İslamiyet'le birlikte (Tümrüğün – Davul, Davulun – Tabıl'a dönüşmesiyle) bazı yerlerde aldığı isimdir (Karaarslan, 2009).

Tuğ Takımları: Davul, Kös, Zil, Boru, Zurna, Nakkare gibi çalgılardan oluşmuş, Hunlardan Osmanlılara kadar olan dönemlerdeki askeri müzik akımlarıdır (Karaarslan, 2009).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde konu ile ilgili kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalardan elde edilen bilgiler yer almaktadır.

2.1. Bando'nun Tanımı ve Gelişimi

Latince *bandum*, yani bayrak, pankart, çok iyi, mükemmel anlamından gelen band (bando) (The Norton / Grove Concise Encyclopedia of Music, 1988, s.54), Aydınlanma Çağı'ndan itibaren gelişme göstermiştir. Enstrümanlardaki standartlaşma Rönesans döneminde başlamıştır. Bu gelişim, bandoların nitelik ve nicelik olarak artışına neden olmuştur. Bu türden orkestraların kurulmalarında gerek Haçlı seferleri gerekse endüstri devrimi gibi belli başlı önemli dünya olaylarının büyük payı olduğunu söylemek gerekir. Avrupa'nın yayılması çoğunlukla askeri alanda olduğu ve müzik, insanları Avrupa ordularının görkemi ve gücüyle etkilemede kullanılmıştır. Sömürgelerde, sistemli ve düzenli bir biçimde ordular ve polis birimleri örgütlenmiş, böylece yavaş yavaş Avrupa modeline dayalı bandolar da kurulmaya başlamıştır. Ordular, dolayısıyla devletler güçlerini askeri müzik alanında da göstermek için büyük yatırımlar yapmışlardır.

Bununla birlikte, bando terimine farklı ortam ve kültürlerde farklı anlamlar verildiği de görülmektedir. 18. yüzyıla kadar İngiltere'de tek anlama sahip iken, bir süre sonra anlamlandırmalar artmış, günümüzde brass band, wind band, horn band ve steel band gibi çeşitlere sahip olmuştur. Amerika'da (USA), 1850'lerde marching band adıyla, üflemeli ve vurmali çalgıların çoğunun içinde bulunduğu büyük askeri bandolar kurulmuştur. 19. ve 20. yüzyıllarda devletler, topyekûn savaş hazırlıkları, birçok irili ufaklı savaş ve iki önemli Dünya Savaşı ile uğraşmak zorunda kalmışlardır. Bu dönemde

askeri harcamalar da görülmemiş biçimde artmış, buna bağlı olarak bu disiplin içindeki kişiler de kendilerini ve tüm mesleki materyallerini, teknolojilerini geliştirmeye özel bir gayret göstermişlerdir.

Askeri bandolar da bu konjonktüre uygun bir yol izlemiş ve bandolar kitle iletişiminde özel bir yer kazanmış, propaganda için daha dikkatli ve özenli bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Askeri bandoların kıyafetleri, çalgılarının kalitesi, çalınan eserler ve gösteriler oldukça dikkat çekici duruma gelmiştir.

Askeri bando, İngilizcede Military Band, Fransızcada Harmonie, İtalyancada Banda ve CorpodìMusica, Almancada Militarkappell ve Musikkorps şeklinde kullanılırken, Türkçede ise önceleri İtalyan Donizetti'nin kullandığı terim olan Banda olarak telaffuz edilmiş, zamanla Bando şekline dönüşmüştür (The Grove Dictionary of Music and Musicians Ans. 1980, s.310). Birçok ülkede, Latince bandum'dan türeyen band sözcüğü, batı sanat müziği kültüründeki oda müziği grubundan daha büyük müzik topluluğu ile eşanlamlı olarak kullanılmıştır. Ancak Türkiye'de bando terimi yalnızca üflemeli ve vurmali çalgılar içeren topluluk için kullanılmaktadır.

2.2. Türk Askeri Müzik Olgusu

Türklerin devlet teşkilatına kavuştuğu Hun İmparatorluğu döneminden itibaren varlığını sürdüren askerî müzik olgusu, tarihsel süreç içinde yaşanan dinsel, sosyal ve kültürel değişiklikler çerçevesinde gelişip olgunlaşarak günümüze kadar ulaşmıştır. Askerî müzik, adından da anlaşılacağı gibi ordunun bir unsuru olan askerî müzik kurumları tarafından icra edilmektedir. Sınırları genişleyen Türk devletleri büyüyüp geliştikçe orduları da bu bağlamda gelişim göstermiştir. Milattan önce 2. yüzyılda Tuğ takımları ile başlayan askerî müzik, Türk devlet geleneğinde yerini ve önemini iki bin yılı aşkın süredir korumuş, günümüzde ise Deniz, Hava, Kara ve Jandarma Genel Komutanlığı çatısı altında görevine devam eden askeri bandolar, ülkemizin her bir köşesinde Türk devletinin kültürel, eğitsel, sosyal, müzikal ve askeri alanlarında katkılarına devam etmektedir.

2.2.1. Günümüzde Türk Askeri Bandoları

Günümüzde Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde;

- Millî Savunma Bakanlığına bağlı 3,
- Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda 13,
- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nda 8,
- Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda ise 5 bando bulunmaktadır.

2.2.1.1. Millî Savunma Bakanlığı Bünyesindeki Askeri Bandolar.

- Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Bando Komutanlığı (Ankara)*
- Armoni Mızıkası Komutanlığı (Ankara) *
- Mehteran Birlik Komutanlığı (İstanbul)*

2.2.1.2. Kara Kuvvetleri Komutanlığı Bünyesindeki Askeri Bandolar.

- 1'inci Ordu Bölge Bando Komutanlığı (İstanbul)
- 2'nci Ordu Bölge Bando Komutanlığı (Malatya)
- 3'üncü Ordu Bölge Bando Komutanlığı (Erzincan)
- Ege Ordusu Bölge Bando Komutanlığı (İzmir)
- Kara Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı (Ankara)
- 5'inci Kolordu Bölge Bando Komutanlığı (Çorlu)
- 9'uncu Kolordu Bölge Bando Komutanlığı (Erzurum)
- Bakım Okulu ve Eğitim Merkezi Bölge Bando Komutanlığı (Balıkesir)
- Sahra Sıhhiye Okulu ve Eğitim Merkezi Bölge Bando Komutanlığı (Samsun)
- 6'ncı Mekanize Piyade Tümeni Bölge Bando Komutanlığı (Adana)
- Kara Harp Okulu Komutanlığı Bandosu (Ankara)**
- 3'üncü Piyade Eğitim Tugayı Akdeniz Bölge Bando Komutanlığı (Antalya)
- Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Bölge Bando Komutanlığı (Kıbrıs)

2.2.1.3. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bünyesindeki Askeri Bandolar.

- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandosu (Ankara)
- Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Bandosu (İstanbul)
- Deniz Harp Okulu Komutanlığı Bandosu (İstanbul)**
- Donanma Komutanlığı Bandosu (Gölcük)

- Çanakkale Boğaz Komutanlığı Bandosu (Çanakkale)
- Güney Deniz Saha Komutanlığı Bandosu (İzmir)
- Aksaz Deniz Üs Komutanlığı Bandosu (Marmaris)
- Akdeniz Bölge Komutanlığı Bandosu (Mersin)

2.2.1.4. Hava Kuvvetleri Komutanlığı Bünyesindeki Askeri Bandolar.

- Hava Kuvvetleri Komutanlığı Bandosu (Ankara)
- Hava Harp Okulu Komutanlığı Bandosu (İstanbul)**
- Hava Teknik Okullar Komutanlığı Bandosu (İzmir)
- Muharip Hava Kuvveti ve Hava Füze Savunma Komutanlığı Bandosu (Eskişehir)
- Hava Er Eğitim Tugay Komutanlığı Bandosu (Kütahya)

Not. “*” işaretli bandolar Kara Kuvvetleri Komutanlığı çatısı altında yer alsalar da Millî Savunma Bakanlığına bağlı bandolar, “**” işaretli bandolar ise kendi kuvvetleri çatısı altında yer alsalar da Millî Savunma Bakanlığı Milli Savunma Üniversitesine bağlı bandolardır.

Ayrıca 15 Temmuz 2016 tarihinden sonra Türk Silahlı Kuvvetlerinden tamamen ayrılarak İçişleri Bakanlığına bağlanan Jandarma Genel Komutanlığın’ da Ankara (Güvercinlik ve Beytepe), İzmir (Foça) ve Van’da olmak üzere 4 tane bandosu bulunmaktadır.

2.3. İlgili Yurt İçi Araştırmalar

Çakar (1994), “Armoni Mızıkaları ve Bandoların Çoksesli Çağdaş Türk Müziğinin ve Türk Müzik Eğitiminin Gelişmesine Katkıları” başlıklı tez çalışmasında; kökleri Mızıkâ-i Hümayuna dayanan Armoni Mızıkaları ve Bandoların daha sağlıklı incelenebilmesi, 1800’lü yıllardan günümüze, Türk toplumunda çoksesli müziğin benimsenmesine, yaygınlaşmasına ve gelişmesine ne oranda katkıda bulundukları, Türk müzik eğitimine olan etkileri/katkıları, bilgi tarama modeli ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda, Cumhuriyet döneminde ülke çapındaki coğrafi dağılım göz önüne alındığında, çok sesli müziğin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi konusunda oldukça önemli bir boşluğu doldurmuş olan ve aynı rolünü sürdürmekte olan Armoni Mızıkaları

ve Bandoların, Çok Sesli Çağdaş Türk müziğine ve Türk müzik eğitimine önemli ölçüde etki ve katkılarının olduğu, Armoni Mızıkaları ve Bandoların müzik eğitimi kurumlarıyla işbirliği ve dayanışma ile önemli görevler üstlenebileceği sonucuna ulaşmıştır.

Suat (1996), “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Jandarma Genel Komutanlığı Bandosu” başlıklı tez çalışmasında; Mızıka-i Hümayun ’un kuruluşunda günümüze evreleri, modern bandoların oluşumu, Jandarma Genel Komutanlığı Bandosu’nun kuruluşu, geçirdiği evreleri ve çok sesli müziğin yayılmasındaki katkılarını ayrı ayrı incelemiştir. Bu araştırma ile Jandarma Genel Komutanlığı Bandosu ve diğer askeri bandolar, kuruldukları şehirlerde önemli kültür ve sanat boşluğunu doldurduğunu, düzenledikleri konserlerle, törenler ve ulusal bayramlarda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarla iş birliği ve dayanışma içinde hazırladıkları gösteriler ile, kültürel kalkınmaya katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Caf (2001), “Türk Müzik Eğitimi İçerisinde Türk Askeri Müziğinin Gelişimi ve Kültürel Anlamlarıyla Birlikte Yeri ve Önemi” başlıklı tez çalışmasında; eski Türk Devletlerinden günümüze askeri müzik topluluklarının önemi ve askeri müzik topluluklarına yüklenen anlamları incelemiştir. Mehter ve Askeri Bando personeline 25 soruluk anket yapılarak durum değerlendirilmesi yapılmış ve araştırma sonucunda, eski Türk devletlerinden günümüze askeri müzik topluluklarına yüklenen anlamların önemli ölçüde benzeştiği, askeri müzik topluluklarının eski Türk devletlerinden günümüze halkın bağımsızlık duygusunu ifade etme özelliğinin hala sürdürüldüğünü, Türk askeri müziğinin başlangıcından itibaren müzik eğitime zaman zaman dolaylı, zaman zaman doğrudan katkısı olduğu ve yapılan anketle de bu özelliğin günümüzde dolaylı olarak devam ettiğini, Türk askeri müziğinin milli duyguları geliştirmede etkili olduğunun kaynaklarda belirtildiği ve anket sonuçlarında da bu özelliğini taşımaya devam ettiğini tespit etmiştir.

Karaarslan (2009), “Selimiye Askeri Bandosu’nun Tarihsel Gelişimi ve Önemi” başlıklı tez çalışmasında; Türklerde tuğ geleneğinden günümüz askeri bandolarına kadar ki evreleri kısaca ele almış, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün çok sesli müzik alanında verdiği çabalar sayesinde kurulan modern bandoları ve Selimiye Askeri Bandosu’nun kuruluşu, personel kaynakları, repertuarı, kullanılan çalgı çeşitleri ve faaliyetleriyle çok sesli müziğin yayılmasındaki katkılarını incelemiştir. Araştırma sonucunda, askeri bandoların hazırladıkları marş, uvertür, potpuri, vals ve bandolar için düzenlenmiş her türlü çok sesli müzik ile icra edilen tören ve konserlerle dinleyicinin ve

izleyicilerin beğenisini kazandığı, Türk ordusu ve halkı için moral ve coşku kaynağı olduğunu tespit etmiş ve çok sesli müziğin benimsenmesine, yaygınlaşmasına, gelişmesine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Baba (2016), “Askeri Bandoyu Tanımak” başlıklı makale çalışmasında; askeri bandolar hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadığını bu nedenle de askeri bandoların ne olduğu, nasıl ortaya çıktığı, önemi ve günümüzdeki durumu katılarak, gözlem ve kaynak tarama yöntemleriyle incelemiştir. Araştırmanın sonucunda, askeri bandonun, ulusun temel milli değerlerinden biri haline geldiğini, Birleşmiş Milletler Cemiyetinde bir sandalyesi olan bütün ulusların askeri bandolarının bulunduğu ve bunun bağımsız bir devlet olgusunun göstergesi olduğunu, aynı zamanda ritmik çalgıların kendini açıkça hissettirmesinin, çalınan eserlerin genel olarak marş formunda olması ve müzisyenlerin ordusal özel bir kıyafet giymesi nedeniyle askeri bandoların kolayca tanındığını, ülkemizde pek çok müzik kurumunun temelini oluşturması bakımından da saygıya değer görüldüğünü, fakat askeri bandolar için eser üretiminde genel olarak bir sıkıntının göze çarptığını ve Türk bestecilerinin bu konuya yeterince eğilmedikleri sonucuna ulaşmıştır.

Bayburtlu (2017), “Türklerde Askeri Müzik Tarihi Hakkında Bir İnceleme” başlıklı makale çalışmasında; Osmanlı mehter teşkilatının tarihi, mehter teşkilatının yapısı, teşkilatta kullanılan enstrümanlar, Türk ulusu üzerindeki önemi ve günümüz askeri bando oluşumuna katkılarını incelemiştir. Yazar, araştırmanın yürütülmesinde literatür taraması ve betimsel durum analizi tekniğini kullanmıştır. Araştırmanın sonucunda, her ulusun kendi özelliklerini yansıtan bir müziği ve bu müziklerin kendine has özelliklerle icra edildiği, Türk devlet yapısının gelişmesiyle askeri müziğinde daha da belirginleştiği, askeri müzik topluluklarının eski Türk devletlerinden günümüze devlet ve toplum için önemli bir yere sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Çağlak ve Filiz (2018), “Türk Devlet Geleneğinde Askeri Müzik ve Askeri Müzik Eğitimi” adlı makale çalışmasında; Türk devlet geleneğinde askeri müziğin ortaya çıkışı ve uğradığı değişimi değerlendirmiş, bu süreç içinde askeri müzik eğitim sisteminin oluşum ve gelişimini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Çağlak ve Filiz’in araştırması betimsel bir çalışma olup, araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, Türklerde askeri müzik kurumlarının iki bin yıllık süreç içerisinde tuğ takımından tabıl takımlarına, ardından da Mehter takımlarına dönüştüğü, sanayi ve teknoloji alanında hızla gelişen Avrupa’da çalgıların gelişerek modern orkestra ve bandoların kurulduğu, Osmanlı’nın bu dönemde müzik alanında ki gelişmelere ayak

uyduramamış olması ve sonucunda 1826 yılında Avrupa'dan ithal etmek zorunda kaldığı Mızıka-i Hümayun adı altında saray bandosunu kurduğu, Cumhuriyet Türkiye'sine geldiğinde ise 1930 yılında açılan Mızıka Gedikli Sınıfı zaman içinde Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu adıyla günümüze kadar varlığını sürdürdüğü, 2016 yılında 6 yıllık eğitimin (4 yıl lise, 2 yıl yüksekokul) 2 yıla düşürüldüğü ve 2 yıl süreyle verilen bando eğitimi, sadece çalgı eğitimini kapsamadığı, mesleksen müzik eğitimi ile birlikte kültür dersleri ve askeri eğitimi de bu süreç içerisinde öğretildiği sonucuna ulaşmışlardır.

Bak ve Bak (2019), “Türk Silahlı Kuvvetlerinin Tanıtımında Askeri Bandoların Önemi ve Rolü Üzerine Bir Araştırma” başlıklı makale çalışmasında; askeri bandoların, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bir halka ilişkiler aracı olarak, Türk Silahlı Kuvvetlerinin tanıtımındaki önemi ve rolü kapsamında Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde bulunan askeri bandonun, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin halkla ilişkiler bağlamındaki faaliyetleri ve tanıtımında öneminin ne olduğunu incelemiştir. Araştırma kapsamında basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 401 kişinin verdiği cevaplar doğrultusunda; Çorlu Askeri Bandosu'nun, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin olumlu imajını yansıttığı ve tanıtımını en iyi şekilde yaptığı sonucuna ulaşmıştır.

Cankurtaran (2019), “Tarihsel Süreçte Askeri Bandonun Gelişimi ve İcracılarının Müzikal Kimliği” adlı makale çalışmasında; askeri müziğin tarihsel gelişim süreci ve icracılarının müziğe nasıl başladıkları, müzik kültürlerinin gelişim süreci, müziğe teknik olarak ve ruhen nasıl baktıkları, askeri kimlikleri ile müzikal kimlikleri arasında nasıl bir uyum dengesi kurduklarını incelemiş, yazar çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile T.S.K. personeli 8(sekiz) bando icracısı ile görüşmeler yapmıştır. Araştırma sonucunda, astsubayların müzikal kimliklerini askeri okul sayesinde şekillendiği, müzikal açıdan kendilerini geliştirme konusunda bando icracılarının bireysel çaba ve çalışmaları ile gerçekleştiği, askeri okulda aldıkları eğitimin onların müziğe bakış açılarını etkilediği ve askeri müziğin Türkiye’de çok sesli müziğin duyulması konusunda önemli katkılarının olduğu sonucuna ulaşmıştır.

2.4. İlgili Yurtdışı Araştırmalar

William (1945), “Osmanlı Türklerinde Askeri Müzik” adlı makale çalışmasında; Osmanlı askeri müziğinin çıkış evresi, gelişimi ve önemi, Osmanlı askeri müzik

topluluklarında kullanılan enstrümanlar, Osmanlı müziğinin Avrupa'daki etkisi ve sonrasındaki süreçleri incelemiştir. Araştırma sonucunda, Avrupa'nın modern askeri bandolarının önde gelen vurmali çalgı üslupları, opera ve senfoni orkestralarının benzer üslupları, iki asır önce ki Türk müziğinden esinlendiğini, Osmanlı askeri bandosunun prototiplerine ilişkin en eski kaynağın, Çinlilerin Orta Asya'da komşusu olan Türklerden Hristiyanlık döneminin başlarında aldıkları enstrümanlarla referans olduğunu, Cengiz Han'ın ortaya çıkmasıyla birlikte Orta Asya'da uzun bir geleneğe sahip olan Türk müziğinin geliştiğini ve Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşundan 19. yüzyıl orduların batılılaşma adımlarına kadar, Türk askeri müziğinin devletin ve otoritenin en ihtişamlı, en karakteristik amblemi olduğunu belirtmiştir. Osmanlı askeri müziğinde kullanılan enstrümanların zurna (obua tipi), davul (silindir tipi), zil, nakkare (küçük kase boyutunda davul), kös (büyük davul), boru (trompet tipi), çevgen olduğunu ve Osmanlı askeri müzik yapısının gürültülü vurmali çalgılar üzerine kurulduğunu, 1820'li yıllarla birlikte batılılaşma adımı ile Osmanlı askeri müzik topluluklarının itibarını kaybederek modern bando yapısına dönüştüğünü ve günümüzde Türk tarihçileri tarafından Osmanlı askeri müziğine gereken önemin verilmediği sonucuna ulaşmıştır.

Joseph (1967), "A.B.D. Donanma Bandosu Tarihi" adlı tez çalışmasında; Donanma bandosunun tarihi, gelişimi ve amacı ile başlayarak, A.B.D. Donanma Müzik Okulu ve Donanma genel hizmet bandolarının gelişimini incelemiştir. Araştırma sonucunda, askeri törenler, cenaze törenleri ve diğer törenler için fırkateynlere trompetçiler, davulcular ve fife çalan icracıların alınarak donanma gemilerinde birim açıldığını ve bu birimin donanma gemileri için göreve hazır hale getirildiğini, Amerika iç savaşı sırasında hem karada hem de denizde ordunun ve sivil halkın moralinin desteklenmesinde bandonun öneminin artmasına ve sonrasında 1'nci Dünya Savaşı'nın başlangıcında birçok önemli müzisyenin orkestralarını bırakarak A.B.D. Donanmasına katıldığını belirtmiştir. 1916 yılında Kansan zırhlısından 16 kişi, Başkanlık Yat Mayflower gemisinden de 17 kişinin donanma bahçesinde "Washington Donanma Tersane Bandosu" adında bando kurulması için görevlendirildiğini, 1925 yılında ise bu bandonun yasalar ile A.B.D. Donanma Bandosu adıyla görevine devam ettiği ve ilk ulusak turnesine de bu dönemde yaptığını belirtmiştir. Askeri müzisyen ihtiyaçların giderilmesi için 1935 yılında "Donanma Müzik Okulunun" kurulduğunu, askeri bandoların gelişerek çeşitli dallarda konser bandosu, seremoni bandosu kurularak konserlerini icra ettiğini, fakat askeri müzisyenlerin gerektiğinde askeri görevleri yapması

farklı zamanlarda da konser vermesi durumunun onlar için kompleks bir durum haline geldiğini, sanatın özgür bir ortamda icra edilebileceğini ve donanma kuvvetlerinin bu durum konusunda yeni çözümler geliştirmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Powley (1968), “Türk Vurmalı Çalgılar ve Avrupa Müziği Üzerindeki Etkilerinin Tarihsel Bir İncelemesi” adlı tez çalışmasında; Türk askeri müziğinin batılı müzikologlar tarafından yeterli ilgiyi görmediği bu sebepten dolayı Avrupalı tarihçiler, gezginler ve müzisyenler tarafından Türk askeri müziğinde kullanılan çalgılar ve icra tarzları bakımından devamlılığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda, Türk müziğinin batı müziği üzerinde ki en büyük etkisinin başta bas davul, üçgen, zil, triangle, glockenspiel gibi vurmalı çalgıların modern batı orkestralarında perküsyon bölümünün doğuşuna sebep olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte Türk askeri müziğinin yüzyıllar boyunca kayda değer bir değişimin olmadığını ortaya koyduğunu ve kanıtladığını söylemektedir. Türk askeri müziğinin batılı askeri müzisyenler tarafından taklit edildiğini ve askeri müzik açısından ışık tutularak katkı sağladığını ve modern orkestraların perküsyon bölümünün 18. Yüzyıl Türk müziğinin soylarından geldiği sonucuna ulaşmıştır.

Sullivan (2011), “İkinci Dünya Savaşı sırasında ABD Kadın Askeri Bandoları” adlı kitabında; ikinci dünya savaşı sırasında erkeklerden oluşan birleşik devletler deniz bandosu yerine sadece kadınlardan oluşan bir bandonun kurulması ve savaşın başından itibaren yaklaşık 60 yıl sürecek olan hizmetlerini, orduya ve halka moral motivasyon, kültürel ve müzikal etkilerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, kadınların askerlik yapmak üzerine ABD Silahlı Kuvvetlerine kaydoldukları esnada uzun sürecek olan orduya ve halka hizmetlerini, katkılarını hayal bile edemeyeceklerini belirtmiştir. Kadınlardan kurulan bu bandonun kadınlar için yeni yollar seçme, yeteneklerini özgürce ön plana çıkartabilme fırsatını verdiğini ve kadınlar için iyi bir referans ve moral kaynağı olduğunu söylemektedir. ABD kadın askeri bandosu, meydanda ve radyoda verdikleri konserlerle, çaldıkları eserleri disklere kaydedip dinleyiciye sunarak hem ülkelere hem de savaşta maddi gelir olarak büyük katkıları olduğunu belirtmektedir. Aynı zamanda bu bandonun savaşlarda çocuklarını kaybeden ailelere, hastanede yaralanan askerler ile savaş sırasında yer alan askerlere büyük bir moral ve motivasyon kaynağı olduğunu söylemektedir. Kurulan bu bandonun kadın hayatına etkileri kapsamında; kadın müzisyenlere ücretli bir ödül verildiğini, kadınların çeşitli mekanlarda müzik icra etmesi fırsatını yarattığını, kadınlara değer duygusunun daha çok verildiğini, yıllarca hep birlikte prova, konser ve yasları bir arada kutlayıp hissetmeleri onlara ömür boyu sürecek olan

bir birliktelik ve bağına ulaşıldığını ve son olarak ÷lkelerine hizmet etmekten ömür boyu gurur duymalarını sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde “Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgelere kültürel ve eğitsel yönden katkılarının incelenmesi” konulu araştırmanın modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, verilerin toplanmasına ve verilerin analizinde kullanılan yöntemlere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli (Deseni)

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması modeli kullanılmıştır. *Durum çalışması*; Creswell’e (2007) göre araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelediği, durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımıdır. Durum çalışması farklı şekillerde tanımlanmış olsa da “bir durumun derinlemesine çalışılıp betimlenmesi” olarak genellenmektedir. Durum çalışması olaylar ve davranışlar hakkında zengin ve önemli bakış açıları sağlamasından dolayı önemli bir bilgi edinme yöntemidir (Brown, 2008). Durum çalışmaları, karmaşık bir durumun geniş bir şekilde tanımlanarak ve kendi doğal ortamında bileşenlerinin belirlenerek boylamsal olarak çalışılmasına imkân sağlar. Yıldırım ve Şimşek’e (2011) göre durum çalışması, nasıl ve niçin sorularını temel alarak araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemidir. Bu araştırma, durum çalışması türlerinden *birikimli durum çalışması* deseniyle yapılmıştır. *Birikimli durum çalışması*; farklı zamanlarda ve farklı ortamlardan elde edilen bilgileri bir araya getirmektedir. Bu araştırma deseni geçmiş zamanlarda yapılan çalışmalardan elde edilen

verileri bir araya getirerek geriye dönük olabileceği gibi gelecekte farklı zamanlarda yapılmak üzere bir dizi inceleme planlayarak ileriye dönük olabilir (Leylum ve diğerleri, 2017).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı Türkiye'nin farklı bölgelerinde yer alan 7 askeri bando ve askeri bandoların bulundukları bölgelerdeki resmi ve sivil toplum kurum ve kuruluşlarının da içinde yer aldığı 60 kişi oluşturmaktadır.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı çalışma grubunda yer alan askeri bandolar aşağıda belirtilmiştir;

- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı (Ankara)
- Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı (Gölcük)
- Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı (İzmir)
- Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı (İstanbul)
- Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı (Çanakkale)
- Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı (Mersin)
- Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı (Marmaris)

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile yapılacak tüm görüşmelerde kullanılmak üzere sorular hazırlanmaktadır. Bu sorular görüşülecek olan kişilere aynı sırayla sorulur, ancak görüşülen kişinin, görüşme sırasında soruları istediği genişlikte yanıtlamasına izin verilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Araştırmaya veri sağlayabilmek amacıyla Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlıklarına bağlı askeri bandoların

2016-2021 yılları arasında bulundukları bölgelerdeki resmi ve sivil toplum kurum ve kuruluşları ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinliklerin tamamı belgesel kaynak tarama ve arşiv tarama yoluyla veriler toplanmıştır. Bunun yanı sıra çalışma grubunda yer alan askeri bandoların 2016-2021 yılları arasında gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel tören, konser ve etkinliklerin planlama, hazırlık, uygulama ve uygulama sonrası genel değerlendirme aşamalarına ilişkin hem ilgili bandolardaki hem de işbirlikli konserlerdeki resmi ve sivil toplum kuruluşlarında yetkili kişilerin görüş düşünce ve önerilerinin elde edilebilmesi amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmıştır. Çalışma grubunda yer alan bando komutanlıklarına ilişkin hassasiyetler göz önüne alınarak kişisel rütbe, makam, mevki ya da askeri hiçbir doküman, içerik ve resmî belgeye araştırma kapsamında yer verilmemesine özen gösterilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada, aşağıda belirtilen aşamalarda veriler toplanmıştır;

1. Konuyla doğrudan ya da dolaylı ilişkili yurt içi ve yurt dışı kaynakların taranması,
2. Literatür incelemesi ve sonrasında araştırmanın kurgusal desenin belirlenmesi,
3. Çalışma grubunda yer alan Türk Deniz Kuvvetlerine bağlı askeri bandoların 2016-2021 yılları arasında resmi ve sivil toplum kuruluşları ile işbirlikli gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel tören, konser ve etkinliklere ait arşivlerin taranması ve tablolştırılması
4. Araştırma kapsamında uygulanacak yarı yapılandırılmış görüşme formunun taslaklandırılması ve uzman görüşüne sunulması,
5. Uzman görüşleri doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme formunun tamamlanması,
6. 2016-2021 yılları arasında gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel tören, konser ve etkinliklerin planlama, hazırlık, uygulama ve uygulama sonrası genel değerlendirme aşamalarına ilişkin hem ilgili bandolardaki hem de işbirlikli konserlerdeki resmi ve sivil toplum kuruluşlarında yetkili kişilerin görüş düşünce ve önerilerinin elde edilebilmesi amacıyla görüşmelerin gerçekleştirilmesi,
7. Görüşme sonrası elde edilen verilerin yazılı ortama aktarılması, temalandırılması ve düzenlenmesi,

8. Araştırmanın nihai raporlaştırılması.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizi kapsamında, çalışma grubunda yer alan askeri bandoların 2016-2021 yılları arasında bulundukları bölgelerdeki resmi ve sivil toplum kurum ve kuruluşları ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinliklere ilişkin belgesel kaynak tarama ve arşiv tarama yoluyla elde edilen veriler tablolastırılmış ve ilgili alt problem kapsamında bulgulara yer verilmiştir. Bunun yanı sıra 2016-2021 yılları arasında gerçekleştirilen kültürel ve eğitsel tören, konser ve etkinliklerin planlama, hazırlık, uygulama ve uygulama sonrası genel değerlendirme aşamalarına ilişkin hem ilgili bandolardaki hem de işbirlikli konserlerdeki resmi ve sivil toplum kuruluşlarında yetkili kişilerin görüş, düşünce ve önerileri yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla elde edilerek araştırmanın bulgular kısmında temalandırılarak yer verilmiştir. Görüşmelerin yazılı ortama aktararak verilerin sağlanmasında Türk Silahlı Kuvvetlerinin hassas iç düzenlerinden dolayı hiçbir şekilde askeri bilgilere yer verilmemiştir. Temalandırılan görüş, düşünce ve önerilerden örneklere G-1, G-2 kodları kullanarak ilgili temalar altında yer verilmiştir. Verilerin analizinde çalışma grubunda yer alan bando komutanlıklarına ilişkin hassasiyetler göz önüne alınarak kişisel rütbe, makam, mevki ya da askeri hiçbir doküman, içerik ve resmî belgeye araştırma kapsamında yer verilmemesine özen gösterilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı askeri bando tarihi, gelişimi, yapılanması ve görevleri nelerdir?” sorusuna ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

4.1.1. *Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Bando Tarihi*

Sarayda Avrupa usulü yeni bandolarım kurulduğu yıl olan 1244 yılında, Nizamiye Alayları ile Tersane-i Amire (Deniz Kuvvetleri) Şişhaneci Alayının Taburlarında ve Donanmanın 1831 yılında faaliyete geçirdiği Mahmudiye Kalyon-u Hümayunu gemisi için “Mükemmel Mızıka” adıyla birer modern bando kurulduğunu ve bu bandoların, mızıka hizmetlerine girdiği bilinmektedir. Donizetti’nin bu tarihten 3 yıl öncesinde Saray Bandosunu kurduğunu ve bu suretle Tersane-i Amire mızıkalarının bu tarihten sonra faaliyete geçtiği kabul edilmektedir. Bu doğrultuda Bahriye modern bandoların kuruluş tarihi 1831 olarak kabul edilmektedir. Bahriye bandolarını teşkil etmek üzere açılan ilk mızıka okulunda kimlerin öğretmenlik yaptığı hakkında tarihi bir bulguya rastlanılmamıştır. O dönemde bir bando yetiştirmek için dahil olsa topluca yapılan bu tarzda çalışmalara “okul” adı verilmekteydi.

Bahriyedeki ilk mızıka okulunda bahriye erlerinden ve tahminen bahriyenin kapatılan mehter mızıkasından seçilen gönüllü gençlerden seçilerek derse başladığı düşünülmektedir. Bu okulda öğretilen çalgıların bugünlerle kıyaslanmayacak kadar basit, ağaç ve bakırdan yapılan mızıka çalgıları olduğu bilinmektedir.

İki yıllık sıkı bir çalışma ile hizmete girecek derece çalgısına öğrenen bu erlerle (Tersane-i Amire Şişhaneci Alayı'nda) bulunan iki taburuna birer bando kuruldu. Bunlardan birinci tabur bandosuna (Bando-yu-evvel: birinci bando), ikinci tabur bandosunu da (Bando-yu-sani: ikinci bando) adı verildi. Bahriyemizin ilk modern bandoları bu suretle teşekkül etti (Arman, 1958, s. 8).

1834 yılında faaliyete geçen Tersane-i Amire Şişhaneci Alayının birinci ve ikinci tabur bandolarında yer alan personel; Muvazzaflık hizmetlerini yerine getirmek üzere askere gelen erlerdi. Bu erlerin içinde görevinde(sanatında) başarılı olanlar Astsubay Başçavuşluğa kadar yükseldiği, görevini icra eden erlerinde zamanı gelince terhis olduğu bilinmektedir. Bu askerlerin arasında çavuş rütbesinde olanlardan çok başarılı olanları da askerlikte kalarak Mızıka Subaylığına yükseltmişlerdir. Binbaşı Raşit Bey, Kolağa-yı-sani Osman Ağa, Yüzbaşı Ali Ağa, Mülazım-ı-evvel Mehmet Ağa, Mülazım-ı-sani Cafer Ağa bu bandoları kuran ilk mızıkacılarımız olduğu düşünülmektedir. Tersane-i Amire Şişhaneci Alayı Bandoları zaman içinde teşkilatın değişmesiyle Bahriye Silahendaz Taburu Mızıkası ve İtfaiye Birinci ve İkinci Tabur Mızıkası adına almışlardır. Bunlardan Bahriye Silahendaz Taburu Mızıkası Kasımpaşa kışlasında, İtfaiye Taburu Mızıkası ise Cami altı kışlasında konuşlanmıştır.

Bu tabur mızıklarının kadrolarında subaylar, astsubaylar ve erler yer aldığı bilinmektedir. Bu bandolarda şef ve şef yardımcısı olan iki mızıka subayından hariç bütün mızıka subayları, gedikli subaylar, çavuş, onbaşı ve erler bandoda çalgı çalmakla sorumlu olduğu ve o dönemde her hafta cuma günü bahriyeden bir merasim birliği ile bir bando, Padişahın Cuma selamlığı alayına iştirak ettiği bilinmektedir. Bu merasimlere birçok kara bandosu da katılarak geliş ve dönüş güzergahında durmadan marşlar çalındığı bilinmektedir. Hatta bandolar kendi aralarında üstünlük sağlamak için kıyasıya rekabete girmiş, her hafta marş repertuvarına bir yenisi eklemişlerdir. Ayrıca her bando haftada bir defa kendine ayrılan günde saray nöbetine gittiği ve sarayın saltanat kapısı dışında konser icra ettiği ve bu konserlerde Bahriye bandoları her zaman iyi bir imaj bıraktığı bilinmektedir. Bahriye Silahendaz Taburu Mızıkası ve İtfaiye Taburu Mızıkası 1909 yılında yapılan düzenlemeler üzerine lağvedilmiş ve emeklilik yılı gelen mızıka subay ve gedikli subaylar emekliliğe, genç mızıka subay ve gedikli subaylar mevcut bandolara, askerlik hizmetini tamamlayan mızıka erleri terhis, geri kalan erlerde mevcut bandolara dağıtılarak Bahriyenin 75 yıllık şerefli bir mazisi bulunan tabur bandoları böylelikle tarihe karışmıştır.

4.1.1.1. Mahmudiye ve Mesudiye Bandosu. Mahmudiye Bandosu, Bahriye Silahendaz Taburu Mızıkası ve İtfaiye Taburu Mızıkası gibi kurulmuş ilk modern Donanma Bandosudur. 1831 yılında faaliyete geçen Mahmudiye Kalyonu, hükümdarın emrine bağlı harp gemisi olması nedeniyle önem arz etmekteydi. Sultan II Mahmut’unda sık sık donanmanın tatbikatlarını talip ettiği gemi olması nedeniyle emrindeki bandonun da yeterince iyi olacağı düşünülmektedir. Daha sonrasında Mesudiye zırhlısının amiral gemisi olması sebebiyle bando Mahmudiye kalyonundan ayrılarak Mesudiye Zırhlısına konuşlanmıştır. Bir süredir Mesudiye zırhlısında bulunan Hamidiye bandosu, Donanma Komutanı Hasan Rami Paşanın emri ile 1904 yılında Hamidiye Kalyonuna iade edilmiştir. Bandolara önem vermesiyle bilinen Hasan Rami Paşa 1907 yılında Bahriye Nazırlığı görevine geçtikten sonra bahriye bandolarının daha çok gelişmesi için adımlar atmıştır. O dönemde Ertuğrul bandosunun şefi olarak görev yapan Lange Bey’in icraatlarını takdirle takip etmiş, bu yüzden o dönemde Hamidiye bandosunun şefi olarak görev yapan Urfalı Ali Efendi’yi Ertuğrul bandosuna, Lange Bey’in yardımcılığına atamıştır. Lange Bey’in o durumdaki mevcudiyetinin kendisine şeflik sahasında göstermesine engel teşkil ettiği için, müracaatı üzerine Talia Vapurunda konuşlanan bandoya tayin edilerek ve kısa bir süre sonra da bando Cami altı Kışlasına taşınmıştır. Amiral gemisi olması sebebiyle Mesudiye Zırhlısı için bir bando tertibi emri ile Talia Bandosu 1907 yılında Urfalı Ali Efendi komutasında Mesudiye Zırhlısına intikal etmiştir. 1908 yılında Meşrutiyetin ilanı münasebetiyle Ege denizinde bir gezi yapılması planlanarak Komutan gemisi olan Mecidiye Kruvazörüne; Urfalı Ali Efendi’nin komutasında Mesudiye Bandosundan 35 kişilik takım Mecidiye Kruvazörüne verilmiştir. Ege gezisinin sonunda; Urfalı Ali Efendi’nin de başında olduğu 35 kişilik bando takımı Mesudiye Bandosuna tekrar verilmeyerek Kasımpaşa da yer alan Cami altı kışlasına yerleştirilmiş ve sonrasında bu bando “Merkez Bandosu” adını almıştır. Mesudiye zırhlısı için bir bandoya ihtiyaç duyulması üzerine Cami altı kışlasında bulunan Mızıkâ Okulunun bütün mevcudu acele olarak Mesudiye Bandosuna sevk edilmiştir. Mesudiye bandosunun şefliğine Yüzbaşı Hafız Mehmet Efendi tayin edilse de sonrasında Eyüplü Kâmil Efendi getirilmiş, Eyüplü Kâmil Efendi sonrasında Ertuğrul Bandosuna; Ertuğrul Bandosundan Silistreli Hamdi Efendi Mesudiye Bandosuna tayin edilmişlerdir. İhsan Murat Efendinin kıdemli olması sebebiyle Mesudiye Bandosunun şefliğine, Hamdi Efendi ise yardımcı şef görevine getirilmiştir. Barbaros Zırhlısının amiral gemisi olması sebebiyle bando 1910 yılında Barbaros Zırhlısına nakledilmiş ve bu tarihten itibaren de Mesudiye Zırhlısına bando verilmemiştir.

4.1.1.2. 1'inci Ertuğrul Fırkateyni Bandosu. 1889 yılı ve sonrasındaki fotoğraflardan Ertuğrul Fırkateyninde 1'inci Ertuğrul Bandosunun kurulmuş olduğu görülmektedir. Bahriyenin mevcut bandolarından çavuş, onbaşı ve erlerle ile 20 kişilik bir bando kurularak, Ertuğrul Fırkateynine gönderilmiştir. Bu bandonun şefliğine de Edirnekapılı Teğmen İsmail Efendi atanmıştır. Ertuğrul Fırkateyni Bandosu görevi sırasında birçok takdirler kazanmış hatta Japonya seyrinde öğle arası vaktinde sessizce Japon Kraliçenin bulunduğu gemiye getirilerek Japon Milli marşını çalmış ve bandonun orda bulunduğundan haberi olmayan Japon Kraliçesi ve ekibi şaşkınlık ve mutlulukla bandoyu izleyerek takdir etmiştir. Yokuhamadan hareket eden Ertuğrul Fırkateyni 19 Eylül 1890 tarihinde Oşima Adası civarında fırtınanın şiddetinden kayalara çarparak battı. Gemi mürettebatından sadece 6 subay ve 57 er kurtulmuş geri kalan personel boğularak vefat etmiştir (Arman, 1958). Sağ kalan 6 subaydan birisi de bandonun şefi olan Edirnekapılı Teğmen İsmail Efendi olduğu bilinmektedir. Kazadan kurtularak İstanbul'a gelen Teğmen İsmail Efendi, Yüzbaşılığa terfi ettirilerek 1891 yılında Sultaniye Vapuru Bandosuna tayin edilmiş, sonrasında kıdemli yüzbaşı rütbesine yükselterek Silahendaz Taburu bandosuna tayin olmuştur. Meşrutiyetin ilanını müteakip bandosu lağvedildiğinden emekliliğe sevk edilmiştir (Arman, 1958).

4.1.1.3. 2'nci Mızık Okulu. 1887 yılında Bahriyede 1 ve 2'nci Silahendaz taburlarında ve Mesudiye Zırhlısında olmak üzere üç bando bulunmaktadır. Bu bandoların eksilen personelini tamamlamak, personel grafiğini gençleştirmek ve modern esaslara göre yenilemek maksadıyla Bahriye Nazırı Hasan Hüsnü Paşanın teşebbüsü ve Hükümdar II. Hamid'in emri üzerine Mızık Okulu açılmıştır. Bu mızık okulunun öğretmenliğine Saray bandosunda kontrbaşçı olarak görev alan ve aynı zamanda piyanist olan İtalyan Lombardi getirilmiştir. Kasımpaşa Camialtı semtindeki Sübyan kışlası binasının Kasımpaşa tarafındaki olan kısım Mızık okuluna tahsis edilerek aynı kışlada bulunan (Sanayi Sübyan Taburu)'ndan seçilen 15-16 yaşındaki 50 kadar talebe ile faaliyete geçildi (Arman, 1958). Mızık okulu; Lombardi'nin baş öğretmenliğini üstlendiği kadrosunda trompetçi İmpetua ve tromboncu Tartelli bakır çalgıların, klarnetçi Angilo ise kamışlı ve ağaç çalgıların öğretmenliğini üstlenmiş ve Lombardi'nin yardımcılığına da Teğmen Hasan Ağa görevlendirilmiştir. Bu mızık okulunda, okuma yazma, matematik ve din dersleri gibi önemli dersler verilmekle beraber daha çok müzik teorisi, nota okuma yazma, solfej ve çalgı dersi gibi meslek derslerini önem verildiği bilinmektedir. Ayrıca askeri eğitimlerde bu eğitime ek olarak yaptırıldığı

düşünülmektedir. Okulun sistemli ve disiplinli çalışma sistemi ikinci yılın sonunda mevcut öğrencilerden konser yapılma fırsatı doğurmuştur. İlk konseri Bahriye Nazırı Hasan Hüsnü Paşaya verilmiştir. Konseri çok beğenen Bahriye nazırı Hasan Hüsnü Paşa bu konserin Padişaha da verilmesi gerektiğini söyleyerek, padişaha arz ve onaydan sonra; Öğrenci bandosu Sultan II. Hamid'in huzurunda konser vermiştir. Sultan II. Hamid konseri ve okulun gelişimini çok beğenerek takdir etmiştir. Saray mızıkasından sonra Türkiye'de modern usuller tahtında ve bilhassa muktedir ecnebi öğretmenlerin ihtimamiyle yetişen ilk mızık okul, bu (Sübyan Mızık Mektebi)'dir (Arman, 1958). Repertuvar bakımından İtalyan operalarından bando için tertiplenmiş potpuri, fantezi, senfoni, vals, marş, polka gibi eserler yer almaktadır. 3 Ekim 1889 tarihinde Padişah tarafından "İstanbul Vapuru Hümayunu Mızıkası" ünvanı verilen sübyan bandosu ancak 1 yıl ardından vapura intikal etmiş, sübyan mızıkası okulunu bitiren çocuklar, doğruca İstanbul Vapuru bandosunu verilmiştir. Zamanla mevcudu artan bandonun kadrosu İstanbul Vapuruna güçlükler çıkartınca, mezun olan öğrenciler iki ayrı kısma ayrılarak; bir takım İstanbul vapuruna, diğer takımı da Sultaniye vapuruna yerleştirilmiştir. Sinoplu Yüzbaşı Ahmet Ağa İstanbul vapuru mızıkası subaylığına, Üsteğmen Çerkez Hasan Ağa da Sultaniye vapuru mızıkası subaylığına verilmiş, Lombardi Bey'de her iki takımın şefliğine devam etmiştir. Sonrasında bu bandolardan seçtiği personelle ilk olarak "Fanfar Mızık Takımı", sonrasında "Salon Mızıkasını" kurmuştur.

4.1.1.4. Fanfar Mızıkası. 1898 yılı Ekim ayında Sultan II. Hamid'i ziyaret maksadıyla gelen Alman İmparatoru II. Wilhelm, Padişahın müzikseverliğini bildiğinden sekiz parça Fanfar Mızık çalgıları hediye edilmiştir. Padişahın çok beğendiği bu lüks ve modern çalgılar Bahriye Nezaretine vererek aslında İstanbul vapuru bandosundan ayrılacak personelin amacına yön verdiği düşünülmektedir. Lombardi bey, kısa zamanda Fanfar takımını faaliyete geçirerek Teğmen Çerkez Hasan Ağa idaresine bırakmıştır. Hazırlanan özel bir konserle padişaha dinletilen Fanfar mızıkası, padişahın bu yeniliği beğenmesiyle beraber, alışıla gelen daha çok çeşitli enstrümanlı bandolar olduğundan çok fazla rağbet görmemiştir.

4.1.1.5. Salon Mızıkası. Lombardi istenilen ve beğenilen formda bir mızık kurmak için İtalya'da bulunan bir müzik aletleri imalathanesinden 18 parça çalgı sipariş etmiş ve bu çalgılardan oluşan "Salon Mızıkası" adını verdiği bir takım kurmuştur. Lombardi'nin gizli tuttuğu Salon Mızıkası, aslına bakıldığında Saray Mızıkası başında bulunan D'Arenda Paşa ve askeri mızıklar şefi Albay Zati Beyden çekindiği

düşünülmektedir. O dönemde birçok bando şefleri şahsi fedakarlıklar yaparak bandolarına repertuvar temin etmiş ve hatta bandolarının diğer bandolardan daha üstün olması için bütün gayretleriyle çalışmışlardır. Bahriye bandolarının sair bandolardan daha iyi kalitede olması saray mızıkası katiyen hoş görmezdi (Arman, 1958). O dönemde bando şefleri, notalarını müfettiş Zati Beye arz eder müsaade edildiği takdirde çalabildikleri bilinmektedir. Lombardi Padişaha konser vermek için kısa zamanda iyi bir program hazırlamış hatta Sultan Hamid Marşını küçük varyasyonlarla süsleyerek cazip hale getirmiştir. Müfettiş Zati Bey'in baskınına uğrayacağı korkusuyla geminin kış üstüne bir gözcü bıraktığı ve emniyetle kış altındaki salonda prova yapıldığı bilinmektedir. Bu kadar fedakarlıklar ile hazırladığı bandosunu saray konserinde başında bulunamamış ve bandoyu Teğmen Baha Efendi yöneterek padişahın memnuniyetini kazanmış ve üsteğmen rütbesine terfi ettirilmiştir. 1900 yılında Lombardi Efendi kaymakam rütbesine yükselmiş ve vefat tarihi olan 1904 yılına kadar bahriye bandolarına değerli hizmetlerde bulunduğu bilinmektedir.

4.1.1.6. 2'nci Ertuğrul Bandosu. 1903 yılından İngiltere'den alınarak Hükümdar emrine verilen "Ertuğrul Yatına" bir bandonun konuşlanması icap etmiştir. Muzika-i Hümayun'un başçılarından Binbaşı Faik Daim Bey, bu bandonun kurulmasında görevlendirilmiştir. Ertuğrul Bandosunda görevlendirilecek icracıların İstanbul ve Sultaniye Vapurlarındaki bandolardan seçilmesi emredilmesi üzerine Binbaşı Faik Bey Sultaniye Mızıkasına giderek yetenekli icracıları ayırmıştır. Aynı zamanda Sultaniye Mızıkasının başında bulunan Çerkez Hasan Ağayı da yardımcılığına uygun görmüştür. Seçilen mızıkacılar 1904 yılında Ertuğrul yatına sevk edilmiş, Ertuğrul Bandosunu tamamlayacak olan İstanbul Vapuru Bandosundan seçilen mızıkacılar da Ertuğrul yatına katılarak bando kurulmuştur.

Ertuğrul bandosuna mızıkacılar şöyle seçiliyordu; Binbaşı Faik Bey ve Çerkez Hasan Ağa İstanbul Vapuruna gelerek bandoyu dinlemek istediklerini Bando Şefi Ahmet Efendi'ye bildirdiler. (Lombardi kadroda gözükse de hastalığı sebebiyle faaliyetlerde yer almıyordu.) Ahmet efendi bandoyu meşke alarak 3 kere arka arkaya marş çaldırdı ve Binbaşı Faik Bey aralarından en iyi çalan 16 kişiyi ayırdı. Seçilen bu grup hemen Ertuğrul Yatına sevk edildi. Sultaniye, yani Fanfar mızıkasından artan mızıkacılarla birleştirilerek bir takım haline geldi ve Binbaşı Faik idaresinde çalışmalara başladı. Faik bey Ertuğrul mızıkasını genç personel ile yenilemek istediği için mızıkça okulu açılması teklifinde bulundu. Bunun

üzerine Camialtında bulunan sübyan kışlasında bir mızıka okulu açıldı. Açılan mızıka okulunun başına Faik Bey getirilerek işi ağırlaştı. Bandonun bocalamasının ardından 1906 yılında Langebey Ertuğrul Mızıkasının şefliğine getirildi. Lombardi bey zamanında eski bandoya obua ve fagot konulmadığından Ertuğrul bandosunda da yoktu. Lange bey Alman bandolarını yakından takip etmesi ve araştırması üzerine Ertuğrul bandosuna obua ve fagotu ekledi. Bandoda Lange Beyin Şef, Faik Beyin şef yardımcısı olması durumu kendi aralarında bir çekememezlik durumu olarak devam etmekte ve gün geçtikçe şiddeti artmaktadır. Binbaşı Faik Bey'in hem kurduğu bandosu olması şartıyla hem de Lange Bey'in sivil olması sebebiyle askeri bandoyu yönetemeyeceği hem de uygun olmayacağını düşünmekteydi. Bu düşünceler ile gerginliğin arttığı saray nöbetinde bando Binbaşı Faik Bey'in hazır işaretine tepki vermeyerek, ona tepkisini göstermiştir. Bunu üstüne sinirlenen ve bağırarak Binbaşı Faik Bey'e denk gelen Müsahip Nadir Ağa tepki göstererek Lange Beyin yönetmesini istemiştir. Bugünden sonra Faik Bey ne kadar Ertuğrul Bandosundaki görevine devam etse de eskisi gibi saygınlık sağlayamadı (Arman, 1958, s. 51).

31 Mart 1909 tarihinden itibaren memuriyetine son verilen Faik Bey, kısa bir zaman sonra denizde intihar ederek hayatına son vermiştir. 1909 yılında Ertuğrul Bandosu gemiden alınarak Camialtı kışlasına yerleştirilmiş ve 1911 yılı haziran ayında Camialtı kışlasından Kasımpaşa kışlasına nakledilmiştir. Bando kışlada bulunmasına rağmen "Ertuğrul Mızıka-i Hümayunu" adını korumuştur.

4.1.1.7. Bahriyede İlk Orkestra Denemeleri. 1914 harbi ile birlikte askeri kanunlara göre piyade ve ikmal sınıfları 2 yıl, kara birliklerin diğer sınıflarıyla mızıka, jandarma ve sanayi sınıfları 3, bahriye sınıfında ise 5 yıl olarak belirlendiği bilinmektedir. Askere gelen erler arasında yaylı sazları icra eden amatör ve profesyonel sanatçıların olduğu bilinmekte birlikte üflemeli ve yaylı çalgıların birleştirileceği çalgı topluluğu üzerinde çalışmalara başlanmıştır. Hevesli bu gençlerin bu şevk ve gayretlerini yakından takip eden Lange Bey, bu grubu teşvik ve cesaretlendirmiş ve bandodaki asıl görevlerini aksatmayacak şekilde bu topluluğu teşkilatlandırmıştır. Bu küçük orkestranın başına birinci sınıf gedikli subayı Menemenli Mehmet Arif Efendi görevlendirilmiştir. Malum olduğu üzere, deniz bandoları gemilerde bayrak çekme ve indirme, büyük kumandanları ve zevatı merasimle karşılama ve uğurlama, ikinci nöbeti çalma ve ayrıca karada yapılması icap eden bütün mızıka hizmetlerini ifa ile mükelleftirler (Arman, 1958).

Bunun yanında gemilerde planlanan balo, ziyafet ve müsamere gibi etkinliklerde bandodan ziyade bir Salon Orkestrasına ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Ertuğrul bandosunun görev aldığı yıllardan “Caz Band” hemen hemen dünyanın her yerinde ön planda olduğu ve ilk zamanlarda bu orkestralarda saksafon dahil bulunmazken zamanla caz orkestraları gelişerek bugün ki halini almıştır. Geçmişin dans orkestrası, yerini bugün ki caz orkestrasına terk etmiş, bununla beraber halen gemi ve salonlar için hafif müzik yapabilecek “Caz Band” tercih edilmektedir.

Müzik sahasında ilerlemiş ve yol almış bir milletin bahriyesinde bulunan bandocuların ek görevi bir de yaylı saz çalmaktadır. Bu suretle her iki sahada da faydalı olmaktadır. Bu şeklin bahriyemizde de yer etmesi şayanı arzu olmakla beraber, asıl işimizin bandoculuk olduğunu hiçbir zaman unutmamalıyız (Arman, 1958, s. 61).

4.1.1.8. Ertuğrul Mızıkasının 1914 Cihan Harbinden Sonraki Durumu. 1914 cihan harbinin aleyhimize neticelenmesi üzerine yurdumuz, galip devletlerin ordusu tarafından işgal edildikten sonra müttefikimiz bulunan Alman ve Avusturyalılar Türkiye’den çıkarıldılar. Bu arada Lange Bey de Ertuğrul mızıkası şefliğinden ayrılmak mecburiyetinde kaldı (Arman, 1958). Lange beyin bahriyeden ayrılmasıyla birlikte yerine 1. Gedikli Subayı Hafız Mehmet Efendi tayin edilmiştir. Bu sırada önceki zamanlarda mızıkai hümayun orkestrasında yüzbaşı rütbesiyle istihdam edilmiş olan İtalyan Gayto Bey, ücreti mızıkalar sandığından verilmek üzere bahriye hizmetine alınmıştır. Gayto Bey Ertuğrul mızıkasının küçük orkestrasına eleman yetiştirmek ve icabında da kemanı ile iştirak etmek gibi maksatlarla iş başında olduğu hiçbir zaman Lange Bey (Bandolar Başöğretmeni) gibi olmamış, Ertuğrul bandosundaki hizmetinden farklı olarak mızıkai okulunda armoni öğretmenliği yapmıştır.

Oldukça yaşlı olan Gayto Bey hastalanarak vefat etmiştir. Her yıl yaz aylarında Tepebaşı ve Taksim Belediyesi bahçelerinde birer bando bulunur, birinde mızıkai hümayun bandosu diğesinde ise bahriye bandosu konser verdiği bilinmektedir. Bahçe sahipleri bandoların yüksek kalitede olmasına dikkat etmekle beraber, mızıkai şeflerinin tanınmış ve halk tarafından tutulmuş kişilerden olmasına önem vermektedirler. Lange Bey’in ayrılmasıyla bahriye mızıkasında büyük bir boşluk oluşmuş ve bandonun gerilediği herkes tarafından fark edilerek üzüntü ile karşılanmıştır. Bandolar bu dönemde verdikleri konserden önemli ücret aldıkları için bahriye mızıkasındaki bu eksiklik ve gerileme, maddi ve mesleki yeterlilik bakımından zarara uğratmıştır. Netice itibarıyla

bandonun başında iyi bir şef bulunmadıkça bu işin olmayacağı anlaşılarak bandonun başına İhsan Bey getirilmiştir. Tayin edildiği yıl ve sonrasındaki yıllarda Ertuğrul Mızıkası, Şef İhsan Murat Bey idaresinde başarılı konserler vermiş, Ertuğrul bandosu, Cumhuriyetin ilk yıllarında İstanbul'un müzik ihtiyacını karşılamakla beraber yurt içi müzik hizmetlerini de yetiştirmiştir. İzmir'in kurtuluşunda bulunmak üzere İstanbul'dan bir heyet İzmir'e gönderilmiştir. Bu heyet Ertuğrul Bandosunu da İstanbul Bahriye Kumandanlığına yaptıkları müracaat üzerine isteyerek kiralanan vapurla İzmir'e intikal ettirilmiştir. İzmir'in kurtuluşunu coşku ve gururla kutlayarak bando tekrar İstanbul'a dönüş yapmıştır.

Atatürk'ün emri üzerine İzmir'de konser vermek üzere tekrar İzmir'e giden Ertuğrul Bandosu; Atatürk'ün İzmir'e gelmesi sebebiyle de ayrıca "Reisicumhur Bandosu" hizmetini gerçekleştirmiştir. Atatürk emrine verilen Ertuğrul Bandosu, Atatürk'ün Ankara'ya gitmesi sebebiyle bando da Ankara'ya gitmiştir. Atatürk'ün bu bandoya karşı olumlu takdirleri ve yorumları, Saray Mızıkasına tercihen Ertuğrul Bandosunu maiyetine almak istediği düşünülmektedir. Fakat bando personelinin bazıları gizlice İstanbul'a dönmek için devlet erkanına dilekçe vermiş ve bu talep Atatürk'e aksettirilmiştir. Bu durum üzerine Ankara da bulunan Mızıkai Hümayun bandosu Riyaseti Cumhur Mızıkası olmak üzere Ankara'da kalmasına, Ankara'da bulunmakta olan Ertuğrul Bandosu da (Birinci Ordu Bandosu) ünvanıyla İstanbul'a sevk ettirilmesine karar verilmiştir. İstanbul'a dönen Ertuğrul Bandosu, ikinci bir emirle yine Bahriye Kumandanlığı emrine verilerek Kasımpaşa kışlasındaki eski yerine yerleşti ve görevlerine devam etti. Her fırsatta bahriyemizin yüzünü ağarttı ve daima takdir kazandı (Arman, 1958). 1926 yılında kapatılan Mızika Okulundaki öğrenciler Ertuğrul Bandosunu verilmiş, 1928 yılında Bahriyede bando sayısının bire indirilmesi emri ile Turgut Reis gemisinde bulunan Yavuz Bando ve Orkestrasının bütün mevcudu Ertuğrul Bandosuna aktarılmıştır. Kasımpaşa kışlasında bulunan son düzenlemeye göre Ertuğrul ünvanı kaldırılarak bandonun ismi "Deniz Mızıkası" olmuştur. Bu bandonun başına Sultanselimli İhsan Murat Bey getirilmiştir. 1904 yılında kurulmuş olan Ertuğrul Bandosu 24 yıllık şerefli adını 1928 yılında kapatılarak tarihine terk etmiştir.

4.1.1.9. 3. Mızika Okulu. Bahriye nezaretince, bandoların ihtiyacını karşılamak üzere bir mızika okulu açılması emredilmiş ve bu okulu açmak için de Ertuğrul Bandosu şefi Binbaşı Faik Daim Bey görevlendirilmiştir. 1904 yılında Kasımpaşa Camialtı semtinde bulunan Sanayi Sübyan Taburu kışlasının Kasımpaşa yönüne bakan kısmında

açılmıştır. Okulun mızıkâ dersleri başöğretmeni Binbaşı Faik Bey olmuş, Ertuğrul Bandosundan bir kısım subayda çalgı öğretmeni görevini icra etmek için tayin olmuşlardır. Okulun eğitim süresi en az iki yıl olarak kabul edilmiş olup bütün çalışmalar daha çok meslek derslerine yönelik olmuştur. Okulda iki yılını bitiren bir kısım öğrenci Ertuğrul Bandosuna, bir kısmı da Talia Vapurunda bulunan muhtelit bandoya sevk edilmiş ve bu öğrenciler verildikleri bandolarda disiplinle çalıştırılarak kendilerini geliştirmişlerdir. Bu öğrenciler arasında da önemli sanatçılar yetişmiştir. Okul, 1909 yılına kadar eğitimine devam ederek, öğrencilerinin bandolara verilmesiyle lağvedilmiştir.

4.1.1.10. Merkez Bandosu. Merkez Bandosu, Mesudiye Bandosundan kuvvetli bir takımın geçici görevle Mecidiye zırhlısına verilmesi ve sonrasında 1910 yılında Kasımpaşa Cami altı kışlasına taşınmasıyla ortaya çıkmıştır. Bandonun şefi olan Yüzbaşı Urfalı Ali Efendi diğer bandolardan daha iyi olmak için bütün enerjisini Merkez Bandosuna adanmış, karada bulunmasına rağmen adından da anlaşılacağı üzere (Merkez) ihtiyaç oldukça Donanma görevlerine de katılmıştır. Barbaros Bandosunun Hamidiye Kruvazörü ile İngiltere'ye gittiği 1910 yılında, Türk Donanmasının denizlerde yaptığı tatbikat sırasında Merkez Bandosu, geçici süreliğine Barbaros Zırhlısına verilmiştir. Tatbikat sonrasında Kasımpaşa kışlasına tekrar intikal etmiş, sonrasında Barbaros Zırhlısı Bando şefi Teğmen İhsan Efendi'nin müracaatı üzerine Merkez Bandosundan bir miktar bandocu Barbaros Zırhlısına verilmesi emredilmiştir.

Bu emir üzerine Merkez bandosunun şefi, istenilen personelin Merkez bandosundan ayrılmasıyla zayıf duruma düşüleceğini, buna mahal kalmamak için bir kısmının Ertuğrul bandosundan alınması teklif ettiyse de Ertuğrul mızıkası şefi Lange Bey'in ağır basması üzerine donanmaya istenilen mızıkacılar kamilen Merkez Bandosundan alındılar. Bu muameleden fazlasıyla müteessir olan Şef Ali Efendi, emekliliğini isteyerek hizmetten ayrıldı (1914). Urfalı Ali Efendi'nin emekliliğe ayrılması üzerine Donanma Bandosu şef muavini mülazım Silistreli Hamdi Efendi Merkez mızıkası şefliğine tayin edildi (Arman, 1958, s. 81).

Kasımpaşa kışlasında Merkez Bandosundan başka Ertuğrul Bandosu da bulunduğu, 1916 yılında Donanma Bandosunun da Barbaros'tan çıkarılarak Kasımpaşa kışlasına intikal etmesi ile; Kasımpaşa kışlasında üç bando görev almaya başlamıştır. Fakat 1919 yılında Donanma Bandosu lağvedilmiştir. Kasımpaşa kışlasında bulunan iki bando, bütün bando görevlerini nöbetleşe icra ettikleri bilinmektedir. 1914 Cihan Harbi

sonunda İstanbul'un işgali sıralarında hükümetin otoritesi sarsılmış, askeri bandolarda tehlide uğramıştır. Ümitsizliğe düşen Merkez Bandosu şefi Teğmen Silistreli Hamdi Efendi birçoğu gibi istifasını vererek bahriyeden ayrılmıştır. İstanbul'un işgalden kurtulmasıyla, işgal yıllarında devlet hizmetinden ayrılmış memur ve subaylar, Milli Hükümetin kurulmasıyla birlikte tekrar işlerine alınmışlardır. Hamdi Efendi de bu suretle tekrar hizmete alınarak eski rütbesi ile Merkez Bandosu şefliğine tayin olmuştur. Cumhuriyetin ilanını takip eden ilk yıllarda Türk Donanmasının faaliyete geçmesi üzerine amiral gemisi olan Yavuz Zırhlısına bir bandonun verilmesi emredilmiş, bu emirle birlikte Merkez Bandosu Yavuz Zırhlısına konuşlanmıştır. Fakat, mızık okulunun kapatılarak bando ve orkestrasının Yavuz Zırhlısına verilmesi üzerine, 1926 yılında Merkez Bandosu Kasımpaşa kışlasına nakledilmiştir. O dönemki yeni teşkilat gereğince Merkez Bandosu da kapatılarak tarihe karışmış, bando şefi Hamdi Efendi ile personelin bir kısmı Ertuğrul Bandosuna, geri kalan personelde emekliliğe ayrılmıştır.

4.1.1.11. Barbaros Bandosu (Donanma). 1909 yılında Talia Vapurundan Mesudiye'ye geçen Donanma Bandosu, Barbaros Zırhlısının Amiral olması üzerine Mesudiye'den Barbaros Zırhlısına konuşlanmıştır. Bandonun şefi olarak Üsteğmen İhsan Murat Efendi ve yardımcısı olarak da Teğmen Silistreli Hamdi Efendi görevlendirilmiştir. Barbaros Zırhlısı 1912 yılında vuku bulan Balkan Harbine iştirak etmiş, bu savaşta bando mürettebatı da ateş altında yaralıları taşımak ve toplara mermi yetiştirmek göreviyle kahramanca çalışmışlardır. Bando personelinin savaşta eşsiz özveri ve cesaretleri başta Teğmen Hamdi Efendi olmak üzere Donanma Komutanlığınca takdirname ile ödüllendirilmişlerdir. Harp sırasında darbe alan Barbaros Zırhlısının tamire çekilmesi üzerine Bando Mesudiye'ye misafir olarak intikal etmiş, tamirine müteakip tekrar Barbaros Zırhlısına konuşlanmıştır. Merkez Bandosunu şefi Yüzbaşı Urfalı Ali Efendi'nin emekliliğini talep etmesi üzerine Teğmen Hamdi Efendi Merkez Bandosuna tayin edilerek Donanma Bandosundan ayrılmıştır. Şef İhsan Murat Bey'in de yaş haddi gelmesinin sebebiyle emekliliğe sevk edilmiş, ihtiyaçtan dolayı mevcut şartlara uyum sağlayarak emekli olarak görevine devam ettirilmiştir. Donanma Bandosu yaşanan bu durumlardan dolayı 25 Temmuz 1915 tarihinde Barbaros Zırhlısından Kasımpaşa kışlasına nakledilerek Donanma Mızıkası adı altında faaliyetine devam etmiştir. Nakledildiği bu tarihte binada Ertuğrul ve Merkez Bandoları da bulunduğu, bu üç bando arasında her zaman devam eden bir rekabet mevcut olduğu, Harbin devam ettiği yıllarda bando, her gün ikinci vakti hastaneye gittiği, verdiği konserlerle hastaların ruhsal ve

bedensel acılarını hafifletmeye çalıştıkları bilinmektedir. Birçok merasim ve şenliklere iştirak eden Donanma Bandosu, 1919 yılında dağılarak iyi dereceli müzisyenler Ertuğrul Bandosuna, bir kısmı da Merkez Bandosuna verilmişlerdir. Bando şefi İhsan Murat Bey'in de bu sebeple açıkta kalması, onu tekrardan emekliliğe sevk etmiştir.

4.1.1.12. 4. Mızıkâ Okulu. Müziğin kulaktan kapma öğrenilen bir taklitçilik ile değil kitaba dayanan bir ilim olduğu her zaman benimsenmiş; bilgili ve donanımlı bandocular yetiştirilmek üzere şimdiye kadar birkaç mızıkâ okulu açılmış ve alaylı bandolara hiçbir zaman yer verilmemiştir. 1916 yılında Tir-i Müjgan okul gemisinde açılan 4. Mızıkâ Okulu; bugüne kadar bahriyede açılmış en gelişmiş ve en verimli okul olduğu bilinmektedir. Okul gemisi, Kasımpaşa sahilinde kıçtankara olarak durmakta, Mızıkâ Okulunun müzik öğretmenliğine 1. Sınıf Gedikli Subayı Edirneli Halil Efendi, yardımcılığına da Gedikli Karaferyeli İhsan Fehmi Efendi tayin edilmiştir. Derslere başladıktan kısa bir zaman sonra verilen emirle öğretmen Halil Efendi okuldan alınarak kışlada bulunan bandoya verilmiştir. Yerine ise 1.Sınıf Gedikli Subay Eyüplü Kâmil Efendi tayin edilmiştir. Nazari dersler gemide bandoculara tahsis edilen mangada okutulduğu, çalgı dersleri de müsait yerlerde icra edildiği bilinmektedir. Okulun açılmasında gecikmeler yaşanması mızıkâ okulunu iki sınıf haline getirme fırsatı yaratmıştır. 1917 yılı yazında ikinci sınıf için 20 öğrenci alınmış, belirli bir deneme süreci sonunda her iki sınıf sınava tabi tutularak pekiyi derece alanları 2.sınıfa diğerlerini de 1. sınıfa ayırmışlardır. Harp sebebiyle İstanbul'da çalgılar bulunmadığından, ikinci sınıf için sonradan alınan öğrenciler için; 20 enstrüman Avusturya'dan temin edilmek üzere sipariş verilmiş, bu enstrümanların Türkiye'ye gelmesine kadar çalgı dersi saatlerinde nota bilgisi, solfej, iki ve üç sesli koro üzerinde çalışılmıştır.

4.1.1.13. Deniz Mızıkası. Yavuz Fırkateynin'de yer alan Bando ve Orkestra'nın; Kasımpaşa kışlasına nakledilerek Ertuğrul Bandosuyla birleştirilmesi sonucu bu topluluğa "Deniz Mızıkası" adı verilmiştir. Bu yeni topluluk için eski ve yenilerden seçilen müzisyenlerle, bando ve orkestra kadrosu tamamlanmıştır. Bununla birlikte kadro fazlası olarak görev yapan Gedikli Subaylar, kara ordusu emrine verilerek ayrılmışlardır. Gedikli Subayların kara ordusunda mızıkâ öğretmenliği yapmaya yeterli olup olmadıklarını tespit etmek için sınav emredilmiş, bunun üzerine Riyaset-i Cumhur Bandosu Şefi Yarbay Veli Kanık'ın başkanlığındaki heyete sevk edilmişlerdir. Bu müzisyenlerden; Menemenli Mehmet Egeli (Yüzbaşı Derecesiyle), Yenibahçeli Sabri Kor (Yüzbaşı Derecesiyle), Selanikli Hüsnü Güçer (Yüzbaşı Derecesiyle), Kulaksızlı

Ahmed Şerif (Teğmen Derecesiyle) kara ordusu bandosuna tayin olmuşlar, yeterlilik gösteremeyenler (bando yetiştiremez) kararı ile emekliye sevk edilmişlerdir.

Bando ve orkestra bir şefin idaresinde olduğundan provalar sıra ile yapılmaktaydı. Evvelce olduğu gibi, gün geçtikçe orkestraya daha fazla ihtimam gösterildi. Buna mukabil bando, tabiatıyla geri kalmaktaydı. Konserler Şef İhsan Onat tarafından idare edilmekte, bando hizmetleri ise muavinler idaresinde görülmekteydi (Arman, 1958, s. 132)

Halit Recep Arman'da Şef İhsan Onat'ın çabaları ve çalışmaları dikkatini çekmiş ve onu da yardımcıları arasına katmış ve kuramsal alanda görevlendirmiştir. Sonrasında Deniz Mızıkası, kışladan Camialtı hapisanesinin üst kısmına nakledilmiştir. Deniz Astsubay Okuluna bir amatör bando teşkili karara alınmasıyla ek görevle Halit Recep Arman bu mızıkanın öğretmenliğine görevlendirilmiştir. Fakat okulun Gölcükte bulunan Turgut Reis zırhlısına taşınması üzerine okulun müzik dersleri ve bando öğretmenliğine tayin edilerek 05 Ağustos 1930 tarihinde Deniz Mızıkasından ayrılmıştır. Yavuz zırhlısında bando ve orkestra gibi iki müzik topluluğunun bir gemide bulunmasının sıkıntıları burada da kendini gösterdiğinden orkestra kısmı Yavuz Zırhlısından alınarak Mecidiye Kruvazörüne verilmiştir. Bu eksiliş hiçbir şekilde orkestrayı etkilememiş aksine çalışmalarına hız vermiştir. Bununla beraber daha sistemli ve disiplinli bir mesai ile daha iyi seviyelere gelmesi ve İzmit'in müzik ihtiyacını karşılamak gibi maksatlar tahtında orkestra, Mecidiye kruvazöründen çıkarılarak Resitpaşa vapurunda iskân edilmek üzere İzmit Üssü Bahri Kumandanlığı emrine verilmiştir. Orkestra en başarılı dönemini burada yaşamış ancak bu yükseliş pek devam etmemiştir. 1938 ve 1939 yıllarında obuacı Ali Bastoncu olmak üzere Deniz Orkestrasından viyolonselci Remzi Duyal, kontrabasist Osman Ok, viyolonist Yahya Akdeniz ve klarinetist Salih Durudaş Riyaseti Cumhur Bandosuna, flütist Kemal Seçgin, viyolonist Hüseyin Alpman, viyolacı Selahattin Oskay ve baterist Şaban Efendi kara ordusu bando öğretmenliklerine tayin edilmişlerdir. Şef İhsan Onat da kısa bir süre sonra görevden çekilmiştir.

4.1.1.14. Yavuz Bandosu. Yavuz zırhlısında görev alan ilk bando, merkez bandosudur. Bu sırada bandonun başında 1.Sınıf Gedikli Subayı Silistireli Hamdi Efendi bulunduğu bilinmektedir. 1925 yılında Kasımpaşa kışlasından Yavuza verilen Merkez Bandosu bir yıl sonra 1926'da tekrar eski yerine intikal ettirilmiştir. 1926 yılında Mızıka Okulunun lağvedilmesiyle bando ve orkestra kısmına fiilen görevlendirilen personelin Yavuza intikaliyle Donanma mızıkası yeniden göreve başlamıştır. 1.Sınıf Gedikli Subayı

Eyüplü Kâmil Efendi de bu bandonun başına görevlendirilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında canlanmaya yüz tutmuş bulunan bahriyemiz, genç ve dinamik kadrosuyla Yavuz Bandosu ve Orkestrası donanmamızın enerji, neşe kaynağı, moral yükseltici vasıtası olmuştur. İstiklal savaşı sıralarında ve Cumhuriyetin ilk yıllarında bulunan vatanperverlik ve askerlik hislerini ifade eden milli marşlar, bando tarafından sık sık çalınmıştır.

Bando ve orkestra yavuzla, intikal ettikten sonra mektepçilik tarzından ayrılarak tam manasıyla müstakil bir müzik heyeti şekline girmişti. Her gün muntazaman münferit ve toplu enstrüman çalışmaları yapılmaktaydı. Ancak, bu çalışmalarda daha ziyade orkestra kısmına ehemmiyet veriliyor, bando ise ihmal ediliyordu. Orkestra ve bando gibi ayrı hususiyet arz eden iki müzik teşekkülünün, bir şef uhdesinde olamayacağı aşıkardı (Arman, 1958, s. 143).

Okulun son müzik yardımcı öğretmenleri ise bando ve orkestranın Yavuz'a nakli sırasında Ertuğrul mızıkasına iade edilmiş olduklarından bu görev Halit Recep Arman tarafından icra edilmiştir. O tarihte Kasımpaşa kışlasında bulunan Ertuğrul Bandosu, sanat derecesi bakımından başta bulunmuştur. Nisan 1927'de Bahriye Vekaletinin emirleriyle Halit Recep Arman Yavuzdan Ertuğrul bandosuna tayin edilmiş ve bundan sonra Yavuz zırhlısının tamire girmesi sebebiyle bando ve orkestra gemiden çıkarılarak İstanbul'da Haliçte bulunan Turgut Reis zırhlısına nakledilmiştir. 1928 yılında Bahriye teşkilatının daralması üzerine Deniz Kuvvetleri ihtiyacına bir bandonun yeterli olacağına karar verilerek geçici süreliğine Turgut Reiste bulunan Yavuz bandosu ve orkestrası, Ertuğrul bandosu ile birleşmek üzere Kasımpaşa kışlasına nakledilmiştir. İki bandonun birleşmesiyle "Deniz Mızıkası" adını alan orkestra ve bandonun şefliğine, Ertuğrul Mızıkası Şefi Sultan Selimli İhsan Murat Efendi tayin edilmiştir. Tamiri sona eren Yavuz zırhlısının faaliyete geçmesi üzerine Deniz Orkestra ve Bandosu 1931 aralık ayında Kasımpaşa kışlasından Gölcükte bulunan Yavuz Zırhlısına intikal etmiştir. Fakat geminin bünyesi, kalabalık mevcutlu bir bandonun yer almasına müsait olmadığı gerekçesiyle, orkestra kısmı Şef İhsan Murat Efendi yönetimine verilerek Mecidiye Zırhlısına intikal ettirilmiştir. Yzb. Ali Gür emrinde bando Yavuz Zırhlısında bırakılmıştır. Bir müddet sonra Yzb. Ali Gür'ün Mecidiye Zırhlısına alınmasıyla Yavuz Bandosu şefliğine Üsteğmen Karaferiyeli İhsan Görk verilmiştir. Ancak bu tarihte mızıka okulu bulunmadığından Astsubay boşluğunu kapatmak mümkün olmadığı görülmüş, bu sıkıntılı süreç karşısında Gedikli okulundan branşlara ayrılan Astsubay adaylarından bir

kısmını mızıkaya verilerek Yavuz Bandosunda eğitim görmeleri ve bu suretle Mızık Astsubayı yetiştirilmesi kabul edilmiştir. Ankara’da açılmış olan “Mızık Astsubay Orta Okulu’nun” mezun vermesi üzerine, ayrıca Yavuz Bandosundan Astsubay yetiştirilmesine gerek kalmadığı tespit edilmiştir. İzmit Deniz Komutanlığı emrinde bulunan Deniz Orkestrasının 1939 yılında kapanması üzerine Üsteğmen Kâmil Tamguyum ve Bedri Umul Yavuz Bandosuna verilmişlerdir. Bu değişikliğin gerçekleştiği yılın sonunda Şef İhsan Görk, Kasımpaşa’da bulunan Eğitim Alayı Bandosuna tayin edilmiş ve Şef İhsan Görk’ün yerine Kâmil Tamguyum Yavuz Bandosunun şefliğine geçmiştir. Bu yıllarda bahriyede Yavuz Bandosundan başka bando yer almaması sebebiyle, Şef Kâmil Tamguyum idaresindeki Yavuz Bandosu, denizde ve karada yapılan bütün törenlerde dar kadrosuna rağmen daima başarılı olmuş hatta yabancı limanlara yapılan ziyaretlerde karada da vermiş olduğu konserlerle de yabancıların takdirini kazanmıştır.

4.1.1.15. Deniz Eğitim Komutanlığı Bandosu. Deniz orkestrasının kapatıldığı 1939 yılından itibaren Donanma Bandosu devamlı olarak Yavuzda kalması uygun görüldüğünden bu tarihten sonra Kasımpaşa kışlasına bando gönderilmemiştir. Kapatılan orkestradan öğretmen Cemil Türetken ile Yavuz Bandosundan Ali Akay Kasımpaşa kışlası verilerek, burada depo edilmiş ve kapatılan Merkez Bandosu, Donanma Bandosu, Ertuğrul Bandosu ve Mızık Okulunun sazlarıyla repertuvarını korumaya ve erlerden konuşlanmış bir de boru takımı yetiştirmeye görevlendirilmiştir. Kışlaya daha faydalı olmak isteyen bando öğretmenleri, burada bulunan eski çalgılar ile bir amatör bando kurmayı düşünmüşlerdir. Kışla komutanın onayı ve şahsi katkılarla eksik olan çalgılar tamamlanarak, sıkı çalışma sonucunda İstiklal Marşı ile birkaç yürüyüş marşı çalacak duruma gelmiştir. Gün geçtikçe ilerlemiş ve tıpkı kadrolu bir bando gibi tören hizmetlerine katılmıştır. Zaman geçtikçe bandonun kadroya alınması işi 1948 yılında gerçekleşmiş ve “Deniz Eğitim Komutanlığı Bandosu” adıyla Deniz Kuvvetlerinin ikinci bandosu olmuştur. Öğretmen İhsan Görk, fiilen bandonun şefi bulunmakla beraber asaleten tayinde edilmiştir. İhsan Görk’ün Temmuz 1948 yılında yaş haddine uğrayarak emekliliğe ayrılması üzerine yerine Yavuz Bandosu şefi Ali Akay üçüncü kez şefliğine getirilmiştir. Ali Akay öncesinde olduğu gibi bandoyla ilgilenerek geliştirmeye devam etmiş fakat kadrosunda yer alan üç astsubaydan başka astsubay verilmediği için bando erlerle idare edilmiştir. Aralık 1951 yılında Ali Akay’da emekliliğe sevk edilmiş ve yerine Donanmadan öğretmen Muzaffer Belen, 14 Ocak 1952 tarihinde Deniz Eğitim

Komutanlığı Bandosunun şefliğine tayin edilmiştir. Zaman geçtikçe Deniz Eğitim Komutanlığı Bandosu iyi dereceye ulaşmış ve mızıka öğretmeni Bedri Umul 'da bu bandoya tayin olmuştur. Muzaffer Belen şeflik durumunu muhafaza etmekle beraber nefesli bakırlı sazlarda bilgi sahibi olan Bedri Umul 'un da katkısıyla bando daha da iyi yerlere gelmeye başlamıştır. 1954 yılında Deniz Eğitim Alayı'nın İskenderun'a intikal etmesi üzerine Deniz Eğitim Komutanlığı Bandosu da 1 ve 3 Kasım 1954 tarihli emirlerle "İskenderun Deniz Eğitim Alay Komutanlığı Bandosu" adıyla İskenderun'a sevk edilmiştir. 1953-1954 yıllarında Cumhurbaşkanı'nın Yunanistan'ı ziyaretlerinde Savarona Okul Gemisi ile yapılan geziye iştirak etmiş 1955 yılında da ülkemize ziyarete gelen Lübnan Cumhurbaşkanı'nı karşılama töreninde bulunmak üzere Ankara'ya gitmiş ve Savarona Okul Gemisi ile tekrar Lübnan dönüş seyrine katılmıştır. Nisan 1957 yılında Muzaffer Belen "İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığı Bandosu'na" tayin edilerek yerine öğretmen Teğmen Asım Bayer verilmiştir.

4.1.1.16. İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığı Bandosu. İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığı Bandosu, 1950 yılında Deniz teşkilatına geçen 25'inci Kara Tümeni'nin bandosu olduğu bilinmektedir. 1952 yılında Kara Harp Okulu Bandosu şefliğinde bulunan Halit Recep Arman, bu bandonun eski öğretmeni Nebean Soner ile karşılıklı değiştirilerek; Halit Recep Arman "İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığı Bandosu" şefliğine, Nebean Soner ise Kara Harp Okulu Bandosu şefliğine görevlendirilmiştir. Dönemin Harp Okulu Komutanı General Kemal Yukeb'in emri ve bando şefi Nebean Soner'in rızasıyla Harp Okulu Bandosundan bir kısım çalgılar temin edilmiştir. Deniz teşkilatında olmasına rağmen bando, başta şefleri olmak üzere genel olarak karacı personelden oluştuğu bilinmektedir. Halit Recep Armanın Denizci Astsubay ve er verilmesi hususundaki raporları Dz. K. K. 'lığınca uygun görülerek bandoya Deniz Eğitim Alayı Mızıka kursundan yetişme Deniz erleri verilmeye başlanmıştır. Bununla birlikte Deniz erlerinin askerlik müddetleri Karacı erlere göre bir yıl daha fazla olduğundan bando için daha faydalı olacağı düşünülmüştür. Deniz erlerinin mevcudu az olduğu ilk zamanlarda, törenlerde karacı üniforması giydirilmiş, Deniz er mevcudunun 16'ya yükselmesiyle birlikte her kuvvet kendi üniformasıyla törene çıkmaya başlamıştır. Deniz Kuvvetleri Komutanlığının emirleriyle Müstahkem Mevki Komutanlığına bağlı olmak üzere Kasımpaşa kışlasına getirilmiştir. Bu emre göre 20 Eylül 1954 tarihinde Kasımpaşa kışlasına intikal eden bando, eski bahriye bandolarının yerine konuşlanmıştır. Zamanla bandonun kadrosu Astsubaylar ile artırılmış, Kara erleri yerine; Eğitim Alayında

bando eğitimi gören denizci erler ile tertiplenmeye başlamış ve yeni çalgıların ikmali ile bando belirli bir seviyeye ulaşmaya başlamıştır. Disiplinli çalışmalar sonucunda bando 60, boru trampet takımı ise 25 mevcuduna ulaşmıştır. Fakat bandonun sürekli yenilenme halinde olan erlerden oluştuğundan en iyi seviyeye gelemeyeceği başta Bando Şefi Halit Recep Arman tarafından bilindiği düşünülmektedir. Bandoların yabancı devletlerin bandolarına yetişebilmesi için Mızıka Sınıf Okulu'nun yetiştireceği genç Astsubaylardan ümit beklenmiş, ando'nun 1956 yılında İstanbul'da yapılan Cumhuriyet Bayramı töreninde gösterdiği başarıdan dolayı takdir edilmiş ve sonrasında nice takdirlere tanık olmuştur. 27 Şubat 1957 tarihinde Halit Recep Arman Kara Kuvvetlerinden Deniz Kuvvetlerine nakledilmiş ve Deniz Kuvvetleri Komutanının emri ile Deniz Astsubay Mızıka Sınıf Okulu Başöğretmenliğine tayin edilmiş ve yerini Muzaffer Belen'e bırakmıştır.

4.1.1.17. Çanakkale Boğazı Müstahkem Mevki Bandosu. 29 Eylül 1954 tarihinde Deniz Kuvvetleri Komutanı Koramiral Sadık Altıncan tarafından verilen emirle; Kara Kuvvetlerine intikal etmiş olan Çanakkale Boğazı Müstahkem Mevki Bandosu'nun yerine Tümen Bandosu kurulması istenmiştir. Bu emirle birlikte Çanakkale Boğazı Müstahkem Mevki Bandosu kurulmuş ve şefliğine Astsubay Kıdemli Başçavuş Adnan Özdeniz getirilmiştir. Bu dönemde yeni bir bandonun güç olmasıyla birlikte 7'nci Kara Tugayı'nın kapanması üzerine bandosu; Çanakkale Boğazı Müstahkem Mevki Bandosu'nun emrine verilerek bando fiilen kurulmuştur. Bununla beraber İskenderun Eğitim Alayında bando eğitimi gören erlerden Ekim 1953 tarihinden itibaren personel verilmesi suretiyle bu bandonun Deniz Teşkilatına intibakı temin edilmiştir. Kıyafet beraberliğini sağlamak amacıyla da bandoda yer alan Karacı personele Denizci üniforması giydirilmiştir.

4.1.1.18. Deniz Astsubay Mızıka Sınıf Okulu (5'inci Mızıka Okulu). 1952 sıralarında her bando kendi üzerine düşen görevi yapmaya çalışıyor fakat tören için Yavuz ve Eğitim Komutanlığı bandoları birleştirilmek suretiyle büyükçe bir bando çıkarılabilmektedir. Astsubay kadroları eksik bulunan baştaki iki bando, yaşlı personellerin emekliliğe sevk, mecburi hizmetlerini dolduranlardan bazılarının istifa etmeleri, bir kısmının da sağlık sebebiyle ayrılmasından dolayı bandolar zayıflamaya başlamıştır. Bu ihtiyacı karşılamak ve yeni kurulmakta olan İstanbul Boğazı Müstahkem Mevki Komutanlığı Bandosu ile teşkil edecek olan diğer bandoların Astsubay boşluğunu doldurmak için bir kaynak gerektiği bilinmektedir. Bu sıkıntılı süreç Deniz Kuvvetleri

Komutanlığının dikkatinden kaçmayarak, 1926'da kapanmış olan mızıkâ okulun tekrardan canlandırılmasına vesile olacaktır. Halit Recep Arman'ın birebir ziyaretleri ve uzun süren uğraşları sonucunda; 25 Şubat 1955 tarihinde verilen emirle heyet toplanarak çalışmalara başlamış ve hazırlanan raporlar silsile yoluyla Deniz Kuvvetleri Komutanlığına takdim edilerek Astsubay boşluğunu bir an önce doldurmak üzere; “Deniz Astsubay Mızıkâ Sınıf Okulu'nun” faaliyete geçmesi kararı alınmıştır. Kasımpaşa kıışlasının bu işe elverişli olmadığından okulun, Beylerbeyinde Deniz Astsubay Hazırlama Orta Okulu binasında açılması emredilmiştir. Bu sebeple Mızıkâ Sınıf Okulu'nun öğrencilerin seçimi, gerekli çalgıların cins ve adetleri vb. hususlar için Deniz Astsubay Hazırlama Orta Okulu müzik öğretmeni Yarbay Ahmet Ezgimen görevlendirilmiştir. Yarbay Ahmet Ezgimen İskenderun'a giderek Eğitim Alayında temel eğitimi görmekte olan 1955 mezunu Astsubay adaylarından 25 öğrenci seçmiştir. Bu hazırlıkların yapıldığı günlerde okula öğretmen ve yardımcı öğretmenlerinin tayinleri de çıkmıştır. Yarbay Ahmet Ezgimen'in öğrenci seçimindeki isabeti, meslek öğretmenlerinin donanımlı olması ve idarenin ilgili olmasının sonucu mızıkâ okulu, metot çalışma safhasında olmasına rağmen bir iki marş öğretilmek suretiyle bando hizmetine girmiştir. İlk olarak 1956 yılında Cumhuriyet Bayramı'nda Ankara'da yapılan geçit töreninde Deniz Eğitim Alay Bandosuna takviye yardımı sağlamıştır. 24 Nisan 1957 tarihinde Mızıkâ Sınıf Okulu Başöğretmenliğine Halit Recep Arman tayin edilmiştir. 24 Temmuz 1957 tarihinde; Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından alınan acil emir üzerine okuldan bir bando teşkil edilerek geziye çıkacak olan Savarona Okul Gemisine intikal ettirilmiştir. Geminin İstanbul'dan hareketini müteakip bir iki günlük çalışma ile Amerikan, İngiliz, Norveç, Danimarka, İsveç, Alman, Hollanda, Libya, Fransa, Finlandiya, Kanada ve Yunan milli marşları prova edilerek gemi komutanına dinletirilmiştir. Bando çalışmaları, geminin seyri sırasında ve ancak müsait havalarda yapıldığı bilinmektedir. Limanlara giriş ve çıkışlarda saygı duruşu için yer almış Deniz Harp Okulu öğrencilerinin baş tarafında bando da yer almış ve marşları çalmıştır. Bu gezide görülen ve dinlenen yabancı devlet bandoları, mızıkâ öğrencilerimizin örnek alması bakımından çok faydalı oldu. Meslek hayatlarının ilk basamağında, sanat seviyeleri hakkında iyi bir ölçü teşkil etti (Arman,1958).

4.1.1.19. 5'inci Mızıkâ Okulundan Günümüze. Türkiye'de imparatorluk dönemindeki “Mehterhanelere” ve hatta ondan önceki “Tabılhaneler”e kadar uzanan bir geçmişli olan askeri müzik eğitiminin çeşitli evrelerden geçerek günümüze kadar ulaşarak,

günümüzde M.S.Ü Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu, Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolarına icracı bando astsubayları yetiştirmeye devam etmektedir. Askeri Mızıka Meslek Okulu'nun 1961'de kapanmasıyla bando komutanı (subay) yetiştirme görevini, 1963 yılından itibaren Ankara Devlet Konservatuvarı'nda açılan Bando Şefliği Bölümü üstlenmiş, günümüzde ise Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü, Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Ana Sanat Dalı, Bando Şefliği Sanat Dalı üstlenerek Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolara bando subayı (Komutanı) yetiştirme görevine devam etmektedir. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandosunun tarihinde ve günümüz bando sınıfının marş repertuvarının oluşmasında ve gelişmesinde besteci Halid Recep Arman'ın büyük katkıları olmuştur. Deniz bando subayı (şef) olarak deniz bandoları tarihinde önemli katkılar sağlamış, bugün hala resmî tören ve bayramlarda onun marşları çalınmaktadır. Günümüzde Türk Silahlı Kuvvetlere bağlı bandolar, dünyanın sayılı askeri orkestraları arasında gösterilmekte, onlardan birisi de Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandolarıdır.

4.1.2. Bando Personelinin Görev ve Sorumlulukları

4.1.2.1. Bando Komutanı (Şef). Bando Komutanı, bandonun mesleki yeteneğinin sürekliliğinden, sevk ve idaresinden, eğitim disiplin ve idari işler ile emniyetinden sorumludur. Ayrıca konser, yürüyüş, tören görevlerine hazırlıklı olmak üzere gerekli göreceği çalışmaları düzenler.

4.1.2.2. Bando Komutan Yardımcısı (Şef Yardımcısı). Bando Komutanının mesleki ve idari konularda yardımcılığını üstlenmektedir. Bandonun eğitim, disiplin ve bakım konularının yürütülmesinden, toplu müzik ve askeri eğitiminden, çalgı grup çalışmalarının düzenli yapılmasından, grupların toplu müzik çalışmasına hazırlanmasından törenlerle ilgili eğitimin yaptırılmasından ve bando ile ilgili her türlü tören, konser ve etkinlik görevlerinin ön hazırlığı ve görev öncesi bandonun kontrolünden Bando Komutanına karşı sorumludur. Bando Komutanının yokluğunda bandoyu komuta etmektedir.

4.1.2.3. İcracılar Kısım Komutanı. Bando Komutan yardımcısı olmadığı durumlarda Komutan Yardımcılığı görevini yapan en kıdemli astsubaydır. İcracıların bireysel ve teknik çalışmalarından, görevlere hazırlanmasından sorumludur.

4.1.2.4. İcracı. Bando Komutanlığı için düzenlenmiş her türlü müzik yapıtını seslendirmektedir. Bireysel, grup, toplu çalışma programına uyması gereken ve barışta yalnız müzik işlerinde görevlendirilen personeldir.

4.1.2.5. Çalgı Grup Şefi. Her çalgı grubunun en kıdemli icracısı aynı zamanda o grubun şefidir. Grubunda yer alan icracıların bireysel çalışmalarını, grup çalışmalarını belirler ve icracılarının teknik becerilerinin geliştirilmesinden sorumludur.

4.1.2.6. İdari İşler Astsubayı. Bando icracılarının arasından seçilen personel bu görevi icra etmektedir. Seçilen personel bandonun idari işlerini yürütür ve yazışmalarını takip eder.

4.1.2.7. Hizmet Bakım ve Kısım Komutanı. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bağlı askeri bandolarda bulunan çalgıların bakım ve onarım faaliyetlerinden sorumludur. Envanterinde yer alan çalgıların bakım ve onarım faaliyetlerini ve ikmal malzemelerini planlamaktadır. Ayrıca Bando Komutanlığı'nda görev ve hizmetlerde kullanılan malzeme, teçhizat, alet/makinelerin bakımından ve kullanıma hazır olmasından sorumludur.

4.1.2.8. Çalgı Onarımcısı. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bağlı askeri bandolarda bulunan çalgıların bakım ve onarım faaliyetlerinin yürütülmesinde Hizmet ve Bakım Kısım Komutanının yardımcısıdır. Envanterinde yer alan çalgıların bakım ve onarım faaliyetlerini ve ikmal malzemelerini planlanmasında Hizmet ve Bakım Kısım Komutanı ile birlikte sorumludur.

4.1.2.9. Repertuar Astsubayı. Bando Komutanlığı arşivinde mevcut olan tüm notaların kataloglanması, korunması, eser bilgilerinin temin edilmesi, dağıtımı ve çoğaltılmasından sorumludur. El yazması eserlerin nota yazım programlarıyla dijital ortamlara aktarılması faaliyetlerini yürütür. Bandonun tören, konser ve etkinliklere hazırlanmasında önemli rol almaktadır.

4.1.3. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandolarda Eğitim

Bandonun kalitesi doğrudan doğruya icracı personelin bireyler bazında kişisel performansına bağlı olduğundan, kişisel eğitimle grup ve toplu eğitime gerekli önem verilmektedir. Kişisel ve grup eğitiminde elde edilen beceriler toplu müzik eğitiminde birleştirilmektedir.

4.1.3.1. Bireysel Çalışma Eğitimi. Güzel sanatların en önemli dallarından biri sayılan müzikte, iyi bir müzisyen özelliğini taşıyabilmek için devamlılık esastır. İracı personeller iyi çalışıcı özelliğini koruyabilmesi ve müzikteki yenilikleri takip edebilmesi için, günlük bireysel çalışma eğitimine önem vermelidir. Esas müzikal beceri ve teknikler kişisel çalışmalarla elde edilmektedir.

Çalgılara göre özellikler ve günlük bireysel etüt, metot programı;

4.1.3.1.1. Flüt. Bandolarda “Küçük Flüt” ve “Büyük Flüt” olmak üzere iki ayrı çeşidi bulunan en tiz tonlara sahip olan üflemeli çalgıdır. Bandolarda “Küçük Flüt” 1 (bir) ve “Büyük Flüt” 2 (iki) olmak üzere 3 (üç) partisi bulunmaktadır. Solist veya ana ezgiyi seslendirilmesi için görev verilen bu çalgılarının icracısının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitimine hazırlar. Büyük Flüt, aynı zamanda Üflemeli Çalgılar Oda Müziği Grubunda da yer aldığından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

Şekil 7. Büyük Flüt

Şekil 8. *Küçük Flüt*

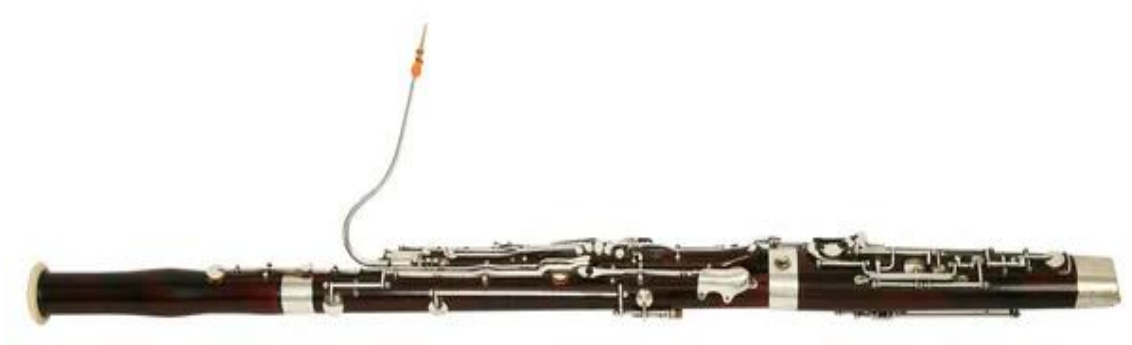
4.1.3.1.2. Obua. Çift kamışlı, tahta üflemeli bir çalgıdır. Bandolarda iki partisi bulunur. Solist veya ana ezgiyi seslendirilmesi için görev verilen bu çalgılarının icracısının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitime hazırlar. Obua, aynı zamanda Üflemeli Çalgılar Oda Müziği Grubunda da yer aldığından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

Şekil 9. *Obua*

4.1.3.1.3. Fagot. Çift kamışlı, tahta üflemeli bir çalgıdır. Bandolarda iki partisi bulunur. Solist veya ana ezgiyi seslendirilmesi için görev verilen bu çalgılarının icracısının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitime hazırlar. Fagot, aynı zamanda Üflemeli Çalgılar Oda Müziği Grubunda da yer aldığından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

Şekil 10. *Fagot*

4.1.3.1.4. Klarnet. Mi bemol, Si Bemol ve Bas olmak üzere üç ayrı ton ve hacimde yapılan kamışlı tahta üflemeli bir çalgıdır. Bandolarda Mi bemol ve Si bemol tonunda klarnetler kullanılmaktadır. Si bemol klarnetin bandolarda 3 (üç) veya 4 (dört) partisi bulunmaktadır. Solist, ana ezgi ve eşlik görevi verilen bu çalgılarının icracısının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitimine hazırlar. Si bemol klarnet, aynı zamanda Üflemeli Çalgılar Oda Müziği Grubunda da yer aldığından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

Şekil 11. *Mi Bemol Klarnet*

Şekil 12. *Si Bemol Klarnet*

4.1.3.1.5. Saksafon. Soprano, Alto, Tenor, Bariton ve Bas olmak üzere beş ayrı ton ve hacimde yapılan tek kamışlı üflemeli çalgıdır. Bandolarda Alto, Tenor ve Bariton Saksafonlar kullanılır. Alto ve Tenor Saksafonun iki partisi bulunur. Solist, kontrşan (karşı ezgi) ve eşlik görevi verilen bu çalgıların icracılarının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitime hazırlar. Hafif Müzik ve Caz Orkestralarının önemli enstrümanı olduklarından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

Şekil 13. *Soprano Saksafon*

Şekil 14. *Alto Saksafon*

Şekil 15. *Tenor Saksafon*

Şekil 16. Bariton Saksafon

Şekil 17. Bas Saksafon

4.1.3.1.6. Trompet / Kornet / B    . Alaşımlı, a ızlıklılı, bakır üflemeli bir çalgıdır. Trompet ve Kornet' in Bandolarda 2 (iki) veya 3 (   ), B    ' n  n ise tek partisi bulunur. Solo ve eşlik görevi verilen bu çalgı icracılarının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitimine hazırlar. Hafif Müzik ve Caz Orkestralarında ve Bakır   flemeli Beşlisi Oda Müziği Grubunda da kullanıldıklarından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

şekil 18. *Trompet*

şekil 19. *Kornet*

Şekil 20. Büğlü

4.1.3.1.7. Korno. Alaşımlı, ağızlıklı, bakır üflemeli bir çalgıdır. Bandolarda 2 (iki) ve 4 (dört) partisi bulunur. Eşlik ve klasik eserlerde solist görevi verilen bu çalgı icracılarının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitime hazırlar. Tahta Üflemeli Beşlisi ve Bakır Üflemeli Beşlisi Oda Müziği Grubunda da kullanıldıklarından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

Şekil 21. Korno

4.1.3.1.8. Trombon. Alaşımlı, ağızlıklılı, bakır üflemeli bir çalgıdır. Bandolarda Tenor ve Bas tonunda olmak üzere iki çeşidi bulunan trombonun, 2 (iki) veya 4 (dört) partisi bulunur. Eşlik ve solo görevi verilen bu çalgı icracılarının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitime hazırlar. Çoğunlukla Hafif Müzik ve Caz Orkestralarında ve Bakır Üflemeli Beşlisi Oda Müziği Grubunda da kullanıldıklarından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

Şekil 22. *Tenor Trombon*

Şekil 23. *Bas Trombon*

4.1.3.1.9. Alto / Tenor / Bariton. Alto, Tenor, Bariton olmak üzere üç ayrı tonda üretilmiş, alaşımlı, ağızlıklı bakır üflemeli bir çalgıdır. Bandolarda 2 (iki) veya 3(üç) partisi bulunur. Özellikle eşlik ve kontrşan (karşı ezgi) görevi verilen bu çalgı icracılarının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitime hazırlar. Bakır Üflemeli Beşlisi Oda Müziği Grubunda da kullanıldıklarından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

Şekil 24. *Alto Horn*

Şekil 25. *Tenor Horn*

Şekil 26. *Bariton Horn*

4.1.3.1.10. Küçük Bas / Büyük Bas. Alaşımlı, ağızlıklı bakır üflemeli çalgılardır. Bandolarda birer partisi bulunur. Özellikle eşlik görevi verilen bu çalgı icracılarının, bandodaki bireysel çalışma süreleri her gün 4 (dört) saat olup, kendisini grup ve toplu müzik eğitime hazırlar. Bakır Üflemeli Beşlisi Oda Müziği Grubunda da kullanıldıklarından, icracıları buna uygun çalışmalarda da bulunmaktadır.

Şekil 27. *Küçük Bas*

Şekil 28. *Büyük Bas*

4.1.3.1.11. Vurmalı Çalgılar. Bandolarda temel ritim fonksiyonu olan vurmalı çalgılar grubundaki icracı personel, grup ve toplu müzik çalışmalarında kullanılan tüm vurmalı çalgıları (Timpani-Tramper-Davul-Zil-Bateri-Triangle-Gong-Def-Kastanyet-Çan-Glockenspiel vb.) icra eder. Klasik eserlerin yanı sıra Caz Orkestralarında da kullanıldıklarından, icracıları bunlara uygun çalışmalarda bulunur.

Şekil 29. *Timpani*

Şekil 30. *Trampet*

Şekil 31. *Davul*

Şekil 32. *Zil*

Şekil 33. Bateri

Şekil 34. Triangle

Şekil 35. Gong

Şekil 36. Def

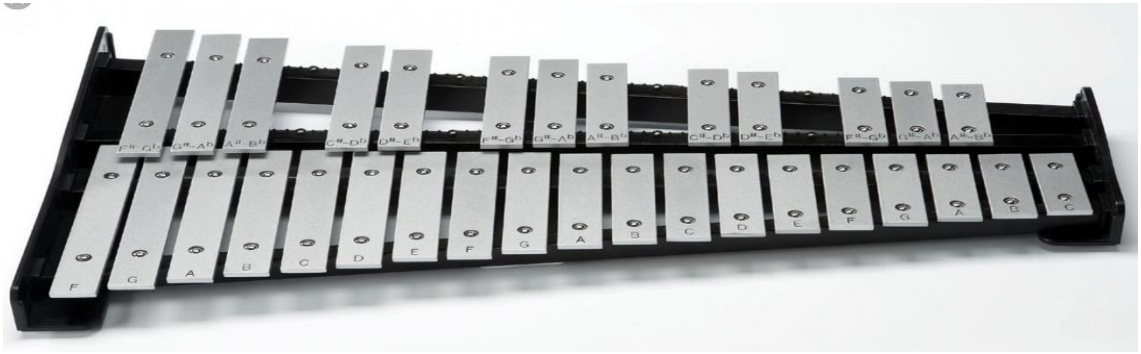
Şekil 37. Kastanyet

Şekil 38. Çan

Şekil 39. Glockenspiel

4.1.3.2. Grup Çalışma Eğitimi. Çalgı grup şefleri nezaretinde verimliliği artırmak için grup çalışma eğitimi yaptırılmaktadır. Çalınacak olan eserler toplu olarak seslendirilmeden önce Bakır Çalgılar grubu, Kamışlı Çalgılar Grubu, Vurmalı Çalgılar Grubu tarafından ayrı ayrı çalışmalar yaptırılarak grup olarak bütünlük sağlanır. Bu eğitim esnasında bireysel çalışma yapılmaz. Grup çalışmaları bireysel çalışmalardan ayrı ve sonra planlanır. Oda müziği ile hafif müzik ve caz grubu çalışmaları, grupların en kıdemli personeli veya Bando Komutanının tefrik ettiği personel tarafından yaptırılır.

4.1.3.3. Toplu Müzik Çalışma Eğitimi. İcracıların bireysel ve grup çalışmalarıyla olgunlaştırdıkları esere bir orkestraya yakışır esneklik ve müzikal dengeyi oluşturacak bir nitelik kazandırılması, toplu müzik eğitimi ile sağlanmaktadır. Farklı özelliklere sahip eserlere uygun icra içimlerini saptayıp uygulayabilmeleri anlamında uzman bir müzisyen olarak hareket etmelerini sağlamak için Bando komutanı tarafından toplu müzik çalışma programı yaptırılır. Bu program; Bando Komutanı, Bando Komutanı Yardımcısı veya İcracılar Kısım Komutanı tarafından uygulanır. Bu çalışmalarda verim düzeyi ve müzikal beceri artırılıp, müzikal hatalar asgari seviyeye indirilmektedir.

4.1.3.4. Çalışma Koşulları. Bandonun görev, konser vb. çalışmaları Bando Komutanı (Şef) tarafından günlük olarak programlanır ve uygulanır. Entonasyon (ses uyumu) anlamında tam bir beraberlik sağlamak için süreklilik gerekmektedir. Armonik dengenin sağlanması maksadıyla teknik alıştırmalar ve ses ayarı (Akort) yapılması için grupların eksiksiz olarak çalışabilmeleri gereklidir. Bandolara; senfoni ve üniversite orkestraları, koroları, bale toplulukları, halk oyunu ekipleri, dans grupları ve solo ses ve enstrüman sanatçıları ile çalışmalar icra edecek ortam sağlanmalıdır. Tören düzenleri, yürüyüş ve koreografik gösteri eğitimleri için çalışma alanı belirlenmelidir.

4.1.3.5. Yürüyüş ve Koreografik Gösteri Eğitimleri. Yürürken düzgün hiza ve istikamette tören icra etme, bandoların en önemli görevlerinden biridir. Konserlere görsel zenginlik ile daha çok beğeni kazandırabilmek için koreografik gösterilerle desteklenmesi önemlidir. Bunun için geniş bir eğitim alanı belirlenmeli ve sürekli eğitimle çalışmalar yapmak önem arz etmektedir.

4.1.3.6. Müzik Kuramları. İcracıların müzik bilgilerini geliştirmek ve bandonun etkinliğini artırmak için yeniliklerin izlenmesi sağlanmaktadır. Yurt içindeki müzik, kitap ve partiyonların yetersiz olması durumunda yurt dışından kitap, metot, partiyon temin edilmektedir.

4.1.4. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Genel Görevleri

Bandolar, birliğin moralini ve canlılığını sağlayan en önemli etkenlerin başında gelmektedir. Askeri Bandolar; Milli duyguların ayakta kalmasına ve gelişmesine yardımcı olan askeri müzik kurumlarıdır. Özellikle Türk Silahlı Kuvvetleri'ni temsilen, onun bir parçası olduğu Yüce Türk Milleti'nin huzuruna çıktıklarında, örnek ve disiplinli olmaları yanında etkileyici müzikal güçleriyle de her türlü temsil görevini en iyi şekilde icra etmeye hazır olmaktadır.

4.1.4.1. Bandoların Bağlı Bulunduğu Komutanlık ve Garnizon Komutanlığı Onayına Müteakip İcra Edilen Tören ve Etkinlikler.

1) Askeri Birlik, Karargâh ve Kurumlarda İcra Edilen Törenler;

- Bayrak ve Sancak Törenleri,
- Karşılama ve Uğurlama Törenleri
- Askeri Cenaze Törenleri
- And İçme ve Diploma Törenleri
- Açılış ve Kapanış Törenleri
- Sancak ve Görev Devir/Teslim Törenleri
- Madalya Tevcih Törenleri
- Gemi Hizmete Giriş Törenleri
- Gemi Hizmet Dışına Ayrılış Törenleri

- 2) Milli ve Resmi Bayram, Kuruluş, Kurtuluş Günü ve Anma Törenleri
- 3) Özel Törenler, Festivaller ve Müzikal Etkinlikler
- 4) Bandonun Sorumluluk Sahası İçerisinde Askeri Birlikler Tarafından Talep Edilen Etkinlikler
- 5) M.E.B. Bağlısı İlk ve Orta Öğretim Okullarında İcra Edilecek Bayrak Törenleri
- 6) Resmi Huzurevleri ve Rehabilitasyon Merkezleri ile Çocuk Esirgeme Kurumları ve Sosyal Hizmet Veren Benzer Kuruluşlarda İcra Edilecek Moral Konserleri

4.1.4.2. Deniz Kuvvetleri Komutanlığının Onayına Müteakip İcra Edilen Tören ve Etkinlikler.

1. Mülki ve İdari Makamlar Tarafından Düzenlenecek, Halkın Doğrudan İştirak Edeceği Tören, Festival ve Müzikal Etkinlikler
2. Yıllık Faaliyet Planı Kapsamında, Diğer Resmi Kurum ve Kuruluşlarla müşterek İcra Edilecek Etkinlik ve Talepler
3. Bandoların Garnizon Dışındaki Tören ve Etkinlikler

4.1.4.3. Genelkurmay Başkanlığının Onayına Müteakip İcra Edilen Tören ve Etkinlikler.

- 1) Sivil Kurum ve Kuruluşlar (Senfoni Orkestraları, Devlet Opera ve Bale Müdürlükleri, Diğer Resmi/Sivil Müzik ve Eğitim Kurumları, Her Türlü Üniversite, Okul, Dernek, Vakıf vb. Dahil) ile Müşterek İcra Edilecek (Askeri Birliklerde İcra Edilecek Faaliyetler Dahil) Halkın Doğrudan İştirak Edeceği Tören, Festival ve Müzikal Etkinlikler
- 2) Yurt Dışında ve Yabancı Temsilciliklerde İcra Edilecek Festival, Yarışma ve Müzikal Etkinlikler
- 3) Yabancı Ataşeliklerin Bando Talepleri
- 4) Resmi ve Özel Yayın Kuruluşlarının Düzenlediği Etkinlikler
- 5) Askeri Bakan Seviyesinde İmzalı Resmi Talepler

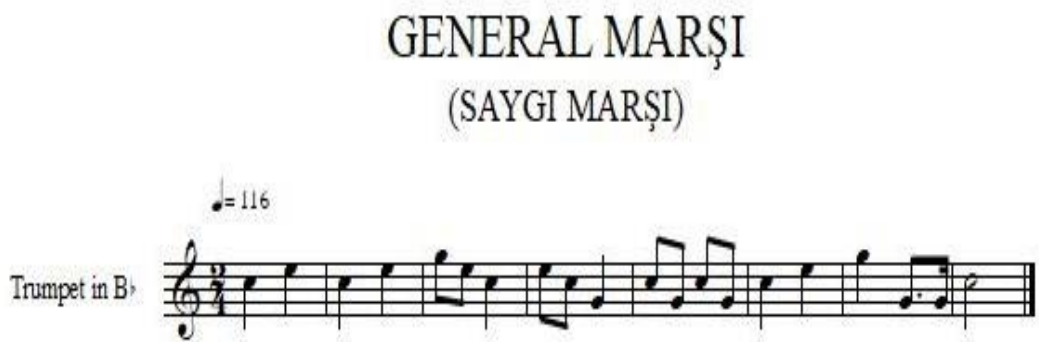
6) 2847 Sayılı Kanun'un Kapsamında Kurulan Dernek ve Vakıflardan Uygun Görülenlere Yönelik Etkinlik ve Talepler

4.1.5. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandalarında İcra Edilen Marşlar

4.1.5.1. A Tipi Törenler. Cumhurbaşkanı, Yabancı Devlet Cumhurbaşkanları / Devlet Başkanları, Ziyaretçi ülkenin protokolünde birinci sırada yer alan zevat (Kral, Kraliçe ve muadilleri) katıldıkları törenler A tipi tören olarak geçmektedir.

4.1.5.2. B Tipi Törenler. Parlamento Başkanları, Başbakanlar, Yabancı Başkanlar, Yabancı Genelkurmay Başkanları, NATO Askeri Komuta Başkanı, Avrupa Müttefik Kuvvetler Başkomutanı, NATO Genel Sekreteri, Atlantik Müttefik Kuvvetler Başkomutanı, Yabancı Savunma Bakanları, Yabancı Kuvvet/Jandarma Komutanları, Milli Savunma Bakanı, Genel Kurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı, Genel Kurmay 2'nci Başkanı, Harp Akademileri Komutanı, Ordu ve Kolordu Komutanları, Orgeneraller ve Oramiraller 'in katıldıkları törenler B tipi tören olarak geçmektedir.

Şekil 40. General Marşı

Şekil 41. Gölcük Marşı

GÖLCÜK MARŞI
(YÜRÜYÜŞ MARŞI)

HALİT RECEP ARMAN
DENİZ BANDO YARBAY

$\text{♩} = 104$

Not. Cumhurbaşkanı, Genel Kurmay Başkanı ve Generaller İçin “A” ve “B” Tipi Törenlerde Çalınır.

Şekil 42. Amiral Marşı

AMİRAL MARŞI
(SAYGI MARŞI)

$\text{♩} = 116$

Trumpet in B

Not. Resmi / Askeri Karşılama ve Uğurlama Törenlerinde, Tören Bölüğü Selamlamadan Önce Devlet Büyükleri ve Amiraller İçin Çalınır.

Şekil 43. Gölcük Marşı

GÖLCÜK MARŞI
(YÜRÜYÜŞ MARŞI)

HALİTRECEPARMAN
DENİZ BANDO YARBAY

$\text{♩} = 104$

Not. Amiraller için “B” Tipi Törenlerde Çalınır.

Şekil 44. Toka Sancak / Bayrak ve Sancak Çıkartma Marşı

TOKA SANCAK / BAYRAK VE SANCAK ÇIKARTMA MARŞI

$\text{♩} = 116$

Bando / Trompet / Boru

Tramptet

Davul / Zil

Not. Toka Sancak / Bayrak, Sancak Çıkartma, Sancak Tören Alanına Gelirken ve Sancağın Tören Geçişinde Çalınır.

Şekil 45. Arya Sancak / Bayrak ve Sancak Yerine Koyma Marşı

ARYA SANCAK / BAYRAK VE SANCAK YERİNE KOYMA MARŞI

Not. Arya Sancak – Bayrak, Sancak Yerine Koyma / Kapatma Törenlerinde “Selam Dur” Komutunu Müteakip Çalınır.

Şekil 46. Fors Toka – Arya Marşı

FORS TOKA - ARYA MARŞI

Not. Fors Toka veya Arya Edilinceye Kadar Çalınır.

Şekil 47. Ertuğrul Şehitlerine Marşı

Not. Gemi Hizmet Dışına Ayrılış Törenlerinde, Personel Gemiye Terk Ederken / Gemi Limandan Ayrılırken Çalınır.

Şekil 48. Koşu Marşı

Not. Gemi Katılış Törenlerinde Personelin Gemiye İlk Çıkışlarında Çalınır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Günümüzde Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların görev aldığı komutanlıklar hangileridir ve sınıflandırılmaları nasıldır?” sorusuna ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

4.2.1. *Günümüzde Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Görev Aldığı Komutanlıklar ve Sınıflandırılmaları*

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolar özel bando, 1’inci sınıf bando ve 2’nci sınıf bando olmak üzere 3 farklı bando yapısı ile sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmalar;

- Konuşlandığı garnizonun büyüklüğüne ve görev yoğunluğuna,
- Orkestra kadro yapısına,
- Bağlı olduğu Komutanlıkların birlik yapısı, görev ve yetki sorumluluklarına, göre askeri bandolar sınıflara ayrılmıştır. Bunlar;

4.2.1.1. Özel Bandolar.

- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandosu (Ankara)
 - *Deniz Yıldızları Caz Orkestrası*
- Donanma Komutanlığı Bandosu (Gölcük)
- Güney Deniz Saha Komutanlığı Bandosu (İzmir)

4.2.1.2. 1’inci Sınıf Bando.

- Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1’inci Sınıf Bandosu (İstanbul)

4.2.1.3. 2’nci Sınıf Bandolar.

- Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2’nci Sınıf Bandosu (Çanakkale)
- Akdeniz Bölge Komutanlığı 2’nci Sınıf Bandosu (Mersin)
- Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2’nci Sınıf Bandosu (Marmaris)

4.2.2. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Kadro Yapısı

4.2.2.1. Özel Bandoların Kadro Yapısı.

Şekil 49. Özel Bandoların Kadro Yapısı

ÖZEL BANDOLARIN KADRO YAPISI			
BANDO KOMUTANI			
NU.	GÖREVİ	AD.	AÇIKLAMA
1	BANDO KOMUTANI	1	
TÖREN VE KONSER EKİBİ			
1	TÖREN VE KONSER EKİP KOMUTANI	1	*AYNI ZAMANDA BANDO KOMUTAN YARDIMCISI OLARAK GÖREV ALMAKTADIR.
2	HİZMET ER	4	*BORU TRAMPET ER OLARAK TÖRENLERDE GÖREVLENDİRİLEBİLİR.
BANDO İCRACILAR KISMI			
1	BANDO İCRACILAR KISIM KOMUTANI	1	
2	FLÜT	1	*KÜÇÜK FLÜT İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
3	OBUA	1	
4	FAGOT	1	
5	MİB KLARNET	1	
6	SİB KLARNET	8	
7	ALTO SAKSAFON	3	
8	TENOR SAKSAFON	2	*BANDO İDARİ İŞLER SORUMLUSU OLARAK GÖREVLENDİRİLİR.
9	BARİTON SAKSAFON	2	
10	KORNET	4	*BÜĞLÜ, TROMPET İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
11	TROMPET	4	*KORNET, BÜĞLÜ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
12	BÜĞLÜ	2	*KORNET, TROMPET İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
13	KORNO	3	
14	TROMBON	6	*TENOR TROMBON VEYA BAS TROMBON İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
15	BARİTON	3	
16	KÜÇÜK BAS	3	
17	BÜYÜK BAS	4	
18	VURMALI ÇALGI	5	*REPERTUVAR SORUMLUSU OLARAK GÖREVLENDİRİLİR. *DAVUL, ZİL, TRAMPET, BATERİ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
BANDO GENEL TOPLAM		60	

Not. Özel Bando Sınıflandırılması Altında Bulunan Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandosu (Ankara), Yapısı İçinde Caz Orkestrası ve Bakım Onarım Kısmı Bulundurması Sebebiyle Özel Bando Sınıflandırılması Çatısı Altında Bulunan Diğer Özel Bandolara Göre Sayısal ve Enstrümanlar Bakımından Farklılık Göstermektedir.

Şekil 50. Dz. K. K' lığı Bando Komutanlığı Yapısı

DZ. K. K' LIĞI BANDO KOMUTANLIĞI			
BANDO KOMUTANI			
NU.	GÖREVİ	AD.	AÇIKLAMA
1	BANDO KOMUTANI	1	
TÖREN VE KONSER EKİBİ			
1	TÖREN VE KONSER EKİP KOMUTANI	1	*AYNI ZAMANDA BANDO KOMUTAN YARDIMCISI OLARAK GÖREV ALMAKTADIR.
2	HİZMET ER	4	*BORU TRAMPET ER OLARAK TÖRENLERDE GÖREVLENDİRİLEBİLİR.
BANDO İCRACILAR KISIMI			
1	BANDO İCRACILAR KISIM KOMUTANI	1	
2	FLÜT	1	*KÜÇÜK FLÜT İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
3	OBUA	1	
4	FAGOT	1	
5	MİB KLARNET	1	
6	SİB KLARNET	8	
7	ALTO SAKSAFON	3	
8	TENOR SAKSAFON	2	*BANDO İDARİ İŞLER SORUMLUSU OLARAK GÖREVLENDİRİLİR.
9	BARİTON SAKSAFON	2	
10	KORNET	4	*BÜĞLÜ, TROMPET İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
11	TROMPET	4	*KORNET, BÜĞLÜ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
12	BÜĞLÜ	2	*KORNET, TROMPET İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
13	KORNO	3	
14	TROMBON	6	*TENOR TROMBON VEYA BAS TROMBON İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
15	BARİTON	3	
16	KÜÇÜK BAS	3	
17	BÜYÜK BAS	4	
18	VURMALI ÇALGI	5	*REPERTUVAR SORUMLUSU OLARAK GÖREVLENDİRİLİR. *DAVUL, ZİL, TRAMPET, BATERİ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
DENİZ YILDIZLARI CAZ ORKESTRASI			
1	CAZ ORKESTRASI KISIM KOMUTANI	1	
2	ALTO SAKSAFON	2	
3	TENOR SAKSAFON	2	
4	BARİTON SAKSAFON	1	
5	TROMPET	4	*KORNET, BÜĞLÜ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
6	TROMBON	4	*TENOR TROMBON VEYA BAS TROMBON İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
7	PİYANİST / ARANJÖR	1	*CAZ MÜZİĞİ (PIYANİST) KURSU GÖRMÜŞ İCRACILARDAN GÖREVLENDİRİLİR. *NOTA YAZIM VE ESER DÜZENLEYİCİ (ARANJÖR) KURSU GÖRMÜŞ İCRACILARDAN GÖREVLENDİRİLİR.
8	RİTİM GİTAR	1	CAZ MÜZİĞİ (RİTİM GİTAR) KURSU GÖRMÜŞ İCRACILARDAN GÖREVLENDİRİLİR.
9	BAS GİTAR	1	CAZ MÜZİĞİ (BAS GİTAR) KURSU GÖRMÜŞ İCRACILARDAN GÖREVLENDİRİLİR.
10	VURMALI ÇALGI	2	*DAVUL, ZİL, TRAMPET, BATERİ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
11	SES YÖNETMENİ / TONYMASTER	1	*SES YAYIN VE KAYIT SİSTEMLERİ (SES YÖNETMENİ / TONYMASTER) KURSU GÖRMÜŞ İCRACILARDAN GÖREVLENDİRİLİR.
BAKIM ONARIM KISIMI			
1	BAKIM ONARIM KISIM KOMUTANI	1	
2	ÇALGI ONARIMCISI	1	
BANDO GENEL TOPLAMI		82	

4.2.2.2. 1' inci Sınıf Bandoların Kadro Yapısı.

Şekil 51. 1' inci Sınıf Bandoların Kadro Yapısı

1.SINIF BANDOLARIN KADRO YAPISI			
BANDO KOMUTANI			
NU.	GÖREVİ	AD.	AÇIKLAMA
1	BANDO KOMUTANI	1	
TÖREN VE KONSER EKİBİ			
1	TÖREN VE KONSER EKİP KOMUTANI	1	*AYNI ZAMANDA BANDO KOMUTAN YARDIMCISI OLARAK GÖREV ALMAKTADIR.
2	HİZMET ER	2	*BORU TRAMPET ER OLARAK TÖRENLERDE GÖREVLENDİRİLEBİLİR.
BANDO İCRACILAR KISMI			
1	BANDO İCRACILAR KISIM KOMUTANI	1	
2	FLÜT	1	*KÜÇÜK FLÜT İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
3	OBUA	1	
4	FAGOT	1	
5	MİB KLARNET	1	
6	SİB KLARNET	6	
7	ALTO SAKSAFON	3	
8	TENOR SAKSAFON	3	*BANDO İDARİ İŞLER SORUMLUSU OLARAK GÖREVLENDİRİLİR.
9	BARİTON SAKSAFON	1	
10	KORNET	4	*BÜĞLÜ, TROMPET İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
11	TROMPET	4	*KORNET, BÜĞLÜ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
12	BÜĞLÜ	1	*KORNET, TROMPET İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
13	KORNO	2	
14	TROMBON	4	*TENOR TROMBON VEYA BAS TROMBON İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
15	BARİTON	2	
16	KÜÇÜK BAS	2	
17	BÜYÜK BAS	4	
18	VURMALI ÇALGI	3	*REPERTUVAR SORUMLUSU OLARAK GÖREVLENDİRİLİR. *DAVUL, ZİL, TRAMPET, BATERİ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
BANDO GENEL TOPLAMI		48	

4.2.2.3. 2'nci Sınıf Bandoların Kadro Yapısı.

Şekil 52. 2'nci Sınıf Bandoların Kadro Yapısı

2.SINIF BANDOLARIN KADRO YAPISI			
BANDO KOMUTANI			
NU.	GÖREVİ	AD.	AÇIKLAMA
1	BANDO KOMUTANI	1	
BANDO İCRACILAR KISMI			
1	BANDO İCRACILAR KISIM KOMUTANI	1	
2	FLÜT	1	*KÜÇÜK FLÜT İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
3	MİB KLARNET	1	
4	SİB KLARNET	3	
5	ALTO SAKSAFON	1	
6	TENOR SAKSAFON	1	
7	BARİTON SAKSAFON	1	
8	KORNET	2	*BANDO İDARI İŞLER SORUMLUSU OLARAK GÖREVLENDİRİLİR. *BÜĞLÜ, TROMPET İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
9	TROMPET	3	*KORNET, BÜĞLÜ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
10	KORNO	1	
11	TROMBON	3	*TENOR TROMBON VEYA BAS TROMBON İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
12	BARİTON	1	
13	KÜÇÜK BAS	1	
14	BÜYÜK BAS	2	
15	VURMALI ÇALGI	2	*REPERTUVAR SORUMLUSU OLARAK GÖREVLENDİRİLİR. *DAVUL, ZİL, TRAMPET, BATERİ İHTİSASLI İCRACI ATANABİLİR.
BANDO GENEL TOPLAMI		25	

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgeler ve yakın çevrelerine kültürel ve eğitsel katkıları nelerdir?” sorusuna ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgelere kültürel ve eğitsel katkılarını belirlemek amacıyla 2016-2021 yılları arasında gerçekleştirilen tüm etkinlik dair veriler kaynak taraması, ilgili kurumlara ait etkinlik belgeleri, ortak etkinliklerin gerçekleştirildiği resmi kurum ve kuruluşlar ile yapılan görüşmeler sonucunda kültürel ve eğitsel etkinliklere ilişkin elde edilen veriler sınıflandırılarak tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

4.3.1. Dz. K. K’ lığı Bando K’ lığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının 2016-2017 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 1’ de verilmektedir.

Tablo 1. *Dz. K. K’ lığı Bando K’ lığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası’nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	
	Bahriyeliler Günü Etkinlikleri	1	
	Karadeniz Ereğli’nin Kurtuluşu Kutlama Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Töreni	1	51
	Dz. K. K’ Lığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk’ü Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	14	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Törenleri	15	49
	And İçme Törenleri	5	
GENEL TOPLAM		41	100

Tablo 1'e göre, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 2016-2017 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 41 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %51'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %49'u ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının kültürel etkinlikleri (%51) ile eğitsel etkinliklerinin (%49) birbirine yakın oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının 2017-2018 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 2' de verilmektedir.

Tablo 2. *Dz. K. K' lığı Bando K' lığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Töreni	1	
	Dz. K. K' lığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Töreni	1	
			61
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	13	
	Deniz Yıldızları Caz Orkestrası Konserleri	7	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Törenleri	10	
	Dz. K. K' lığı Başarılı Birlik ve Personele Ödül Verme Töreni	1	39
	And İçme Törenleri	5	
GENEL TOPLAM		41	100

Tablo 2'ye göre, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 2017-2018 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 41 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %61'i kültürel etkinlik

kapsamında gerçekleştirilmiş, %39'u ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %39'nun eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının 2018-2019 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 3' de verilmektedir.

Tablo 3. *Dz. K. K' ığı Bando K' ığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	
	Bahriyeliler Günü Etkinlikleri	1	
	Karadeniz Ereğli'nin Kurtuluşu Kutlama Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Konseri	1	
	Dz. K. K' ığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Töreni	1	56
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	10	
	Deniz Yıldızları Caz Orkestrası Konserleri	9	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Ankara Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Ortaklaşa İcra Edilen 10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	
	Ankara Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri	1	44
	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Törenleri	16	
	Dz. K. K' ığı Başarılı Birlik ve Personele Ödül Verme Töreni	1	
	And İçme Törenleri	3	
GENEL TOPLAM		50	100

Tablo 3'e göre, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 2018-2019 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 50 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %56'sı kültürel etkinlik kapsamında gerçekleştirilmiş, %44'ü ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının kültürel etkinlikleri (%56) ile eğitsel etkinliklerinin (%44) birbirine yakın oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının 2019-2020 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 4' de verilmektedir.

Tablo 4. *Dz. K. K' lığı Bando K' lığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	80
	Bahriyeliler Günü Etkinlikleri	1	
	Karadeniz Ereğli'nin Kurtuluşu Kutlama Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Konseri	1	
	Dz. K. K' Lığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Töreni	1	
	Dz. K. K' Lığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Konseri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	12	
	Deniz Yıldızları Caz Orkestrası Konserleri	11	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Ankara Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Ortaklaşa İcra Edilen 10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	20
	Ankara Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri	1	
	Dz. K. K' lığı Başarılı Birlik ve Personele Ödül Verme Töreni	1	
	And İçme Törenleri	5	
GENEL TOPLAM		41	100

Tablo 4'e göre, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 2019-2020 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 41 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %80'i kültürel etkinlik kapsamında gerçekleştirilmiş, %20'si ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %20'sinin eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının 2020-2021 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 5' de verilmektedir.

Tablo 5. *Dz. K. K' lığı Bando K' lığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	79
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Töreni	1	
	Dz. K. K' lığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	3	
	Deniz Yıldızları Caz Orkestrası Konserleri	11	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Ankara Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Ortaklaşa İcra Edilen 10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	21
	Dz. K. K' lığı Başarılı Birlik ve Personele Ödül Verme Töreni	1	
	And İçme Törenleri	3	
GENEL TOPLAM		24	100

Tablo 5'e göre, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası 2020-2021 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 24 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %79'u kültürel etkinlik kapsamında gerçekleştirilmiş, %21'i ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %21'nin eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

4.3.2. Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı

Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 6' da verilmektedir.

Tablo 6. Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	"Askerimi Ziyarete Gidiyorum" Adlı Sosyal Proje Kapsamında Bando Konseri	1	
	17 Ağustos Deprem Şehitlerini Anma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	51
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni	1	

	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinlikleri (Gölcük)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinlikleri (Yalova)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri (Gölcük)	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	Cenaze Törenleri	9	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	17	
	Temsili Askerlik Töreni (Engelliler Haftası)	1	
	Karamürsel Bey Eğitim Merkezi Komutanlığı Öğrenci Konseri	1	
	Derince Eğitim Merkezi Komutanlığı Öğrenci Konseri	1	
	Garnizon Anaokulu ve İlkokulu Tarafından Bando Ziyareti (Askeri Bando Tanıtımı)	1	49
	DAMYO Açık Deniz Eğitimi Uğurlama, Karşılama Töreni	1	
	Deniz Astsubay Okulları Kuruluş Yıl Dönümü Konseri	1	
	Mehmet Akif Ersoy İlk ve Ortaokulu'nda "Değerler Eğitimi ve Projesi" Kapsamında Bando Konseri	1	
	Helikopter Kursları Mezuniyet ve Bröve Takma Töreni	1	
GENEL TOPLAM		51	100

Tablo 6' ya göre, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı 2016-2017 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 51 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %51'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %49'u ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın kültürel etkinlikleri (%51) ile eğitsel etkinliklerinin (%49) birbirine yakın oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 7' de verilmektedir.

Tablo 7. *Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	44
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	15 Temmuz Demokrasi ve Milli Beraberlik Günü Konseri	1	
	17 Ağustos Deprem Şehitlerini Anma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma ve Geçit Töreni (Gölcük)	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma ve Geçit Töreni (Yalova)	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Halk Konseri (Değirmendere)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinlikleri (Gölcük)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinlikleri (Yalova)	1	

	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	Cenaze Törenleri	4	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	19	
	Temsili Askerlik Töreni (Engelliler Haftası)	1	
	Karamürsel Bey Eğitim Merkezi Kursiyerlerine Boru-Trampet Takımı Eğitimi	1	
	Garnizon Anaokulu ve İlkokulu Tarafından Bando Ziyareti (Askeri Bando Tanıtımı)	1	
	Uçuş İhtisas Mezuniyet ve Helikopter Pilot Subay Temel Kursu Açılış Töreni	1	
	Karamürsel Bey Eğitim Merkezi Komutanlığı MSÜ DAMYO	1	56
	Misafir Askeri Öğrenci Mezuniyet Töreni	1	
	MSÜ Deniz Astsubay Meslek Yüksek Okulu And İçme Töreni	1	
	MSÜ Deniz Astsubay Okulları Kuruluş Yıl Dönümü Konseri	1	
	Denizaltı Eğitim Merkezi Komutanlığı Kuruluş Yıl Dönümü Konseri	1	
GENEL TOPLAM		48	100

Tablo 7'ye göre, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı 2017-2018 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 48 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %44'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %56'u ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın kültürel etkinlikleri (%44) ile eğitsel etkinliklerinin (%56) birbirine yakın oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 8' de verilmektedir.

Tablo 8. *Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	47
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	Yaza Merhaba Etkinlikler Kapsamında Bando Konseri	1	
	17 Ağustos Deprem Şehitlerini Anma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma ve Geçit Töreni (Gölcük)	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma ve Geçit Töreni (Yalova)	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni ve Konseri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinlikleri (Gölcük)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinlikleri (Yalova)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Konseri (Gölcük)	1	

	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	Cenaze Törenleri	8	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	20	
	Karamürsel Bey Eğitim Merkezi Komutanlığı Öğrenci Konseri	1	
	Derince Eğitim Merkez Komutanlığı Öğrenci Konseri	1	
	MSÜ DAMYO Açık Deniz Eğitimi Uğurlama, Karşılama Töreni	1	
	Temsili Askerlik Töreni (Engelliler Haftası)	1	53
	MSÜ DAMYO Diploma Töreni	1	
	MSÜ DAMYO Açılış Töreni	1	
	MSÜ DAMYO And İçme Töreni	1	
	MSÜ DAMYO Kuruluş Yıl Dönümü	1	
	MSÜ DAMYO Toka-Sancak Töreni	1	
	GENEL TOPLAM	55	100

Tablo 8'e göre, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı 2018-2019 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 55 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %47'si kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %53'ü ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın kültürel etkinlikleri (%47) ile eğitsel etkinliklerinin (%53) birbirine yakın oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 9' da verilmektedir.

Tablo 9. *Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	51
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	17 Ağustos Deprem Şehitlerini Anma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma ve Geçit Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Konseri	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni ve Konseri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinlikleri (Gölcük)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinlikleri (Yalova)	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma ve Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	10	

Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	13	
	Garnizon Anaokulu ve İlkokulu Tarafından Bando Ziyareti (Askeri Bando Tanıtımı)	1	
	Karamürsel Bey Eğitim Merkezi Komutanlığı Öğrenci Konseri	1	
	Derince Eğitim Merkez Komutanlığı Öğrenci Konseri	1	
	Deniz Tayyare Okulu Açılış Töreni	1	
	MSÜ DAMYO Açık Deniz Eğitimi Uğurlama, Karşılama Töreni	1	49
	Temsili Askerlik Töreni (Engelliler Haftası)	1	
	MSÜ DAMYO Diploma Töreni	1	
	MSÜ DAMYO Açılış Töreni	1	
	MSÜ DAMYO And İçme Töreni	1	
	MSÜ DAMYO Kuruluş Yıl Dönümü	1	
	MSÜ DAMYO Toka-Sancak Töreni	1	
GENEL TOPLAM		49	100

Tablo 9'a göre, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı 2019-2020 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 49 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %51'si kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %49'u ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın kültürel etkinlikleri (%51) ile eğitsel etkinliklerinin (%49) birbirine yakın oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 10' da verilmektedir.

Tablo 10. *Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	17 Ağustos Deprem Şehitlerini Anma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma ve Geçit Töreni	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni	1	65
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Gölcük)	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni (Yalova)	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma ve Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	2	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	4	
	Karamürsel Bey Eğitim Merkezi Komutanlığı Öğrenci Konseri	1	35
	Derince Eğitim Merkez Komutanlığı Öğrenci Konseri	1	
GENEL TOPLAM		17	100

Tablo 10'a göre, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı 2020-2021 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 17 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %65'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %35'i ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %35'i eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

4.3.3. Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı

Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 11' de verilmektedir.

Tablo 11. *Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Geçit Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	73
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Çelenk Sunma Töreni	1	
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Geçit Töreni	1	
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Halk Konseri	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Konseri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	3	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Geçit Töreni	2	

	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	2	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	
	Cenaze Törenleri	5	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	10	27
GENEL TOPLAM		37	100

Tablo 11'e göre, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı 2016-2017 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 37 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %73'ü kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %27'si ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %27'si eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 12' de verilmektedir.

Tablo 12. *Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	100
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	

30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Geçit Töreni	1	
30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	
09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Çelenk Sunma Töreni	1	
09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Geçit Töreni	1	
09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Halk Konseri	1	
27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni	1	
27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Konseri	1	
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	3	
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Geçit Töreni	2	
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	2	
10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	
Cenaze Törenleri	4	
Eğitsel Etkinlikler - Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	-	-
GENEL TOPLAM	26	100

Tablo 12'ye göre, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı 2017-2018 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 26 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %100'ü kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 yılında tamamen kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, 2017-2018 faaliyetleri ve etkinlikleri içerisinde eğitsel etkinliklere rastlanmadığı söylenebilir.

Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 13' de verilmektedir.

Tablo 13. *Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Geçit Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Çelenk Sunma Töreni	1	
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Geçit Töreni	1	96
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Halk Konseri	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Konseri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	3	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Geçit Töreni	2	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	2	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	
	Cenaze Törenleri	4	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Işıl Saygın Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi / Dokuz Eylül Buca Müzik Eğitim Fakültesi ile Ortaklaşa Yeni Yıl Konseri	1	
			4
GENEL TOPLAM		27	100

Tablo 13'e göre, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı 2018-2019 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 27 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %96'sı kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %4'ü ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %4'ü eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 14' de verilmektedir.

Tablo 14. *Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	97
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	Foça Amfibi Görev Grup K' lığında Pop Orkestrası ile Kuzu Günü Konseri	1	
	Ege Deniz Bölge K' lığında Pop Orkestrası ile Kuzu Günü Konseri	1	
	Uzun Ada Deniz K' lığında Pop Orkestrası ile Kuzu Günü Konseri	1	
	Yolluca Sosyal Tesisler Bahar Pikniği Pop Orkestrası Konseri	1	
	19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Geçit Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Çelenk Sunma Töreni	1	
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Geçit Töreni	1	
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Halk Konseri	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni	1	

	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Konseri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	3	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Geçit Töreni	2	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	2	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	
	Cenaze Törenleri	5	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	İşıl Saygın Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi / Dokuz Eylül Buca Müzik Eğitim Fakültesi ile Ortaklaşa Yeni Yıl Konseri	1	3
GENEL TOPLAM		32	100

Tablo 14'e göre, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı 2019-2020 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 32 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %97'si kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %3'ü ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %3'ü eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 15' de verilmektedir.

Tablo 15. *Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	09 Eylül İzmir'in Kurtuluşu Kutlamaları Çelenk Sunma Töreni	1	89
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni	1	

	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	3	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Işıl Saygın Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi / Dokuz Eylül Buca Müzik Eğitim Fakültesi ile Ortaklaşa Yeni Yıl Konseri	1	11
GENEL TOPLAM		9	100

Tablo 15'e göre, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı 2020-2021 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 9 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %89'u kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %11'i ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %11'i eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

4.3.4. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı

Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 16' da verilmektedir.

Tablo 16. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni (Çanakkale)	1	
	Ertuğrul Şehitlerini Anma Günü Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Geçit Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Kutlamaları	1	80
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Geçit Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	18	

Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	S.A.S. / 1. Sınıf Dalgıç Mezuniyet Töreni	1	
	Ertuğrul Açık Deniz Yat Yarışları Açılış Konseri	1	
	Deniz Harp Okulu Sancak Devir Teslim Töreni	1	
	Deniz Harp Okulu Mezuniyet ve Sancak Devir Teslim Töreni	1	20
	Harp Akademileri Komutanlığı Açılış Töreni	1	
	“Ertuğrul’un İzinde Deniz Kuvvetleri ve Diploması” Konulu Sempozyum Konseri	1	
GENEL TOPLAM		30	100

Tablo 16’ya göre, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1’inci Sınıf Bando Komutanlığı 2016-2017 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 30 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %80’i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %20’si ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1’inci Sınıf Bando Komutanlığı’nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %20’si eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1’inci Sınıf Bando Komutanlığı’nın 2017-2018 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 17’ de verilmektedir.

Tablo 17. *Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı’nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	
	Ertuğrul Şehitlerini Anma Günü Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Geçit Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Kutlamaları	1	92
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Geçit Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk’ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	17	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Yedek Subay Mezuniyet Töreni	1	8
	Deniz Harp Okulu Öğrenci Yemin Töreni	1	
GENEL TOPLAM		25	100

Tablo 17'ye göre, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı 2017-2018 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 25 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %92'si kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %8'i ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %8'i eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 18' de verilmektedir.

Tablo 18. *Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Ertuğrul Şehitlerini Anma Günü Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Geçit Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Konseri	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Kutlamaları	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Konseri	1	91
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Geçit Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	21	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	"Uluslararası Deniz Tıbbi" Konulu Sempozyum Konseri	1	
	Deniz Harp Okulu Kuruluş Yıl Dönümü Konseri	1	9
	Deniz Lisesi Kuruluş Yıl Dönümü Konseri	1	
GENEL TOPLAM		32	100

Tablo 18'e göre, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı 2018-2019 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 32 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %91'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %9'u ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %9'u eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 19' da verilmektedir.

Tablo 19. *Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni (Çanakkale)	1	90
	Ertuğrul Şehitlerini Anma Günü Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Geçit Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Konseri	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Kutlamaları	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Konseri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Geçit Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	17	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Deniz Harp Okulu Mezuniyet ve Sancak Devir Teslim Töreni	1	10
	Deniz Harp Okulu Kuruluş Yıl Dönümü Konseri	1	
	Deniz Lisesi Kuruluş Yıl Dönümü Konseri	1	
GENEL TOPLAM		29	100

Tablo 19'a göre, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı 2019-2020 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 29 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %90'ı kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %10'u ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %10'u eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri sosyal, kültürel, müzikal ve eğitsel etkinlikler Tablo 20' de verilmektedir.

Tablo 20. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Töreni	1	89
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	3	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Deniz Harp Okulu Mezuniyet ve Sancak Devir Teslim Töreni	1	11
GENEL TOPLAM		9	100

Tablo 20'ye göre, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı 2020-2021 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 9 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %89'u kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %11'i ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %11'i eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

4.3.5. Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı

Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 21' de verilmektedir.

Tablo 21. *Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Atatürk'ün Marmaris'e Gelişi Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Halk Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	52
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Yaza Merhaba Konseri	1	
	Amiral Turgut Reis'i Anma Etkinlikleri Çelenk Sunma Töreni (Turgutreis / Bodrum)	1	
	Amiral Turgut Reis'i Anma Etkinlikleri Halk Konseri (Turgutreis / Bodrum)	1	
	Uluslararası Fethiye Festivali Konseri (Fethiye)	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Halk Konseri	1	

	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	Yeni Yıl Konseri	1	
	Cenaze Törenleri	2	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	16	
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri	1	
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	48
	Temsili Askerlik Töreni (Engelliler Haftası)	1	
	Pamukkale Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen Üniversite Konseri	1	
GENEL TOPLAM		42	100

Tablo 21'e göre, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2016-2017 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 42 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %52'si kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %48'i ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın kültürel etkinlikleri (%52) ile eğitsel etkinliklerinin (%48) birbirine yakın oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 22' de verilmektedir.

Tablo 22. *Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Atatürk'ün Marmaris'e Gelişi Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Halk Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Yaza Merhaba Konseri	1	
	Amiral Turgut Reis'i Anma Etkinlikleri Çelenk Sunma Töreni (Turgutreis / Bodrum)	1	
	Amiral Turgut Reis'i Anma Etkinlikleri Halk Konseri (Turgutreis / Bodrum)	1	
	Uluslararası Fethiye Festivali Konseri (Fethiye)	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Halk Konseri	1	57
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	

	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	Yeni Yıl Konseri	1	
	Cenaze Törenleri	3	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	15	
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri (Aksaz Dz. Üs K' lığı)	1	
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri (M.S.K.Ü)	1	43
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	
GENEL TOPLAM		42	100

Tablo 22'ye göre, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2017-2018 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 42 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %57'si kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %43'ü ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın kültürel etkinlikleri (%57) ile eğitsel etkinliklerinin (%43) birbirine yakın oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 23' de verilmektedir.

Tablo 23. *Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Atatürk'ün Marmaris'e Gelişi Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Halk Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Amiral Turgut Reis'i Anma Etkinlikleri Çelenk Sunma Töreni (Turgutreis / Bodrum)	1	
	Amiral Turgut Reis'i Anma Etkinlikleri Halk Konseri (Turgutreis / Bodrum)	1	57
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Anma Konseri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	1	

	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	Yeni Yıl Konseri	1	
	Cenaze Törenleri	2	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	13	
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen Marmaris İlkokul, Ortaokul ve Lise Öğrencilerine 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri	1	
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri	1	43
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	
GENEL TOPLAM		37	100

Tablo 23'e göre, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2018-2019 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 37 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %57'si kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %43'ü ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın kültürel etkinlikleri (%57) ile eğitsel etkinliklerinin (%43) birbirine yakın oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 24' de verilmektedir.

Tablo 24. *Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Atatürk'ün Marmaris'e Gelişi Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Amiral Turgut Reis'i Anma Etkinlikleri Çelenk Sunma Töreni (Turgutreis / Bodrum)	1	
	Amiral Turgut Reis'i Anma Etkinlikleri Halk Konseri (Turgutreis / Bodrum)	1	50
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
	Yeni Yıl Konseri	1	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	13	
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri (Aksaz Dz. Üs K' lığı)	1	
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri (M.S.K.Ü)	1	50
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile Ortaklaşa İcra Edilen 10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Konseri	1	
GENEL TOPLAM		32	100

Tablo 24'e göre, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2019-2020 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 32 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %50'si kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %50'si ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın kültürel etkinlikleri (%50) ile eğitsel etkinliklerinin (%50) aynı oranlarda gerçekleştiği söylenebilir.

Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 25' de verilmektedir.

Tablo 25. *Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Atatürk'ün Marmaris'e Gelişi Çelenk Sunma Töreni	1	78
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Etkinliği Çelenk Sunma Töreni	1	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	2	22
GENEL TOPLAM		9	100

Tablo 25'e göre, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2020-2021 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 9 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %78'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %22'si ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %22'si eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

4.3.6. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı

Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 26' da verilmektedir.

Tablo 26. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	K.K.T.C. Barış ve Özgürlük Bayramı Töreni	1	63
	K.K.T.C.'nin Kuruluş Yılı Dönümü Töreni	1	
	Geleneksel Narenciye Festivali ve Halk Konseri	1	
	Mersin'in Kurtuluş Yılı Dönümü Töreni	1	
	Mersin'in Kurtuluş Yılı Dönümü Konseri	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Kapsamında Nusrat Mayın Gemisi Alanında Bando Konseri	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Kapsamında Etkinlikler	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Törenleri	1	
	Atatürk'ün Mersin'e Gelişi Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma ve Geçit Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve TSK Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve TSK Günü Halk Konseri	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Töreni	1	

	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Etkinlikleri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Törenleri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	3	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	14	37
	Temsili Askerlik Töreni (Engelliler Haftası)	1	
	GENEL TOPLAM	41	100

Tablo 26'ya göre, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2016-2017 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 41 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %63'ü kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %37'si ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %37'si eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 27' de verilmektedir.

Tablo 27. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	K.K.T.C. Barış ve Özgürlük Bayramı Töreni	1	
	K.K.T.C' nin Kuruluş Yılı Dönümü Töreni	1	
	Geleneksel Narenciye Festivali ve Halk Konseri	1	
	Mersin'in Kurtuluş Yılı Dönümü Töreni	1	
	Mersin'in Kurtuluş Yılı Dönümü Konseri	1	
	Yelken Yarışları Kapsamında Bando Konseri	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Kapsamında Nusrat Mayın Gemisi Alanında Bando Konseri	1	

	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Kapsamında Etkinlikler	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Törenleri	1	
	Atatürk'ün Mersin'e Gelişi Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma ve Geçit Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve TSK Günü Çelenk Sunma Töreni	1	66
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve TSK Günü Halk Konseri	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Etkinlikleri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Törenleri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	5	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	14	34
	Temsili Askerlik Töreni (Engelliler Haftası)	1	
GENEL TOPLAM		44	100

Tablo 27'ye göre, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2017-2018 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 44 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %66'sı kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %34'ü ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla

kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %34'ü eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 28' de verilmektedir.

Tablo 28. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	K.K.T.C. Barış ve Özgürlük Bayramı Töreni	1	
	K.K.T.C'nin Kuruluş Yıl Dönümü Töreni	1	
	Geleneksel Narenciye Festivali ve Halk Konseri	1	
	Mersin'in Kurtuluş Yıl Dönümü Töreni	1	
	Mersin'in Kurtuluş Yıl Dönümü Konseri	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Kapsamında Nusrat Mayın Gemisi Alanında Bando Konseri	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Kapsamında Etkinlikler	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Törenleri	1	
	Atatürk'ün Mersin'e Gelişi Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Töreni	1	65
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma ve Geçit Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve TSK Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve TSK Günü Halk Konseri	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Etkinlikleri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Törenleri	1	

	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	9	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	14	
	Temsili Askerlik Töreni (Engelliler Haftası)	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Kapsamında Bahçeşehir Koleji'nde İcra Edilen Konser	1	35
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Kapsamında Akdeniz Bölge Komutanlığı İlkokulu'nda İcra Edilen Tören	1	
GENEL TOPLAM		49	100

Tablo 28'e göre, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2018-2019 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 49 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %65'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %35'i ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %35'i eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 29' da verilmektedir.

Tablo 29. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	K.K.T.C. Barış ve Özgürlük Bayramı Töreni	1	
	K.K.T.C' nin Kuruluş Yıl Dönümü Töreni	1	
	Geleneksel Narenciye Festivali ve Halk Konseri	1	
	Mersin'in Kurtuluş Yıl Dönümü Töreni	1	
	Mersin'in Kurtuluş Yıl Dönümü Konseri	1	60
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Kapsamında Nusrat Mayın Gemisi Alanında Bando Konseri	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Kapsamında Etkinlikler	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Törenleri	1	

	Atatürk'ün Mersin'e Gelişi Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma ve Geçit Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Konseri	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve TSK Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve TSK Günü Halk Konseri	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Töreni	1	
	27 Eylül Preveze Deniz Zaferi ve Deniz Kuvvetleri Günü Etkinlikleri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Törenleri	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Halk Konseri	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni	1	
	Cenaze Törenleri	2	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	14	
	Temsili Askerlik Töreni (Engelliler Haftası)	1	40
	Mersin Deniz Müzesi Komutanlığı'nda Öğrenciler İçin İcra Edilen Konserler	2	
GENEL TOPLAM		43	100

Tablo 29'a göre, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2019-2020 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 43 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %60'ı kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %40'ı ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %40'ı eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 30' da verilmektedir.

Tablo 30. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	K.K.T.C.'nin Kuruluş Yıl Dönümü Töreni	1	67
	Mersin'in Kurtuluş Yıl Dönümü Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Çelenk Sunma Töreni	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve TSK Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Eylül Gaziler Günü Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni	1	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	4	33
GENEL TOPLAM		12	100

Tablo 30'a göre, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2020-2021 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 12 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %67'si kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %33'ü ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %33'ü eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

4.3.7. Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı

Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 31' de verilmektedir.

Tablo 31. Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2016-2017 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Haftası Açılış Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Denizde Resmi Geçit Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Fener Alayı	1	
	18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi Kutlama Töreni	1	
	TCG Nusret Tarihi Mayın Döküşü Anma Seyiri	1	
	4 Nisan Dumlupınar Denizaltısı Şehitlerini Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	4 Nisan Dumlupınar Denizaltısı Şehitlerini Anma Günü Konseri	1	71
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Kutlama Töreni (Kordon)	1	

	Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Gaziler Günü Çelenk Sunma Konseri	1	
	Dz. K. K.' ılı ğı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Günü Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Fener Alayı	1	
	Biga Kurtuluş Günü Halk Konseri	1	
	Bozcaada Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Bozcaada Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Ayvacak Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Ayvacak Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Ezine Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Ezine Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Çan Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Çan Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Lapseki Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Lapseki Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Cenaze Törenleri	3	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	14	29
	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Müzik Bölümü ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri	1	
GENEL TOPLAM		51	100

Tablo 31'e göre, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2016-2017 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 51 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %71'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %29'u ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %29'u eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 32' de verilmektedir.

Tablo 32. Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2017-2018 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Haftası Açılış Töreni	1	73
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Denizde Resmi Geçit Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Fener Alayı	1	
	18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi Kutlama Töreni	1	
	TCG Nusret Tarihi Mayın Döküşü Anma Seyiri	1	
	4 Nisan Dumlupınar Denizaltısı Şehitlerini Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	4 Nisan Dumlupınar Denizaltısı Şehitlerini Anma Günü Konseri	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Halk Konseri	1	
	15 Temmuz Demokrasi ve Milli Beraberlik Günü Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Kutlama Töreni (Kordon)	1	
	Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	

	Gaziler Günü Çelenk Sunma Konseri	1	
	Dz. K. K.' lığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Günü Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Fener Alayı	1	
	Biga Kurtuluş Günü Halk Konseri	1	
	Bozcaada Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Bozcaada Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Ayvacık Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Ayvacık Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Ezine Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Ezine Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Çan Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Çan Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Lapseki Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Lapseki Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Cenaze Törenleri	5	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	13	27
	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Müzik Bölümü ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri	1	
GENEL TOPLAM		52	100

Tablo 32'ye göre, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2017-2018 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 52 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %73'ü kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %27'si ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %27'si eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 33' de verilmektedir.

Tablo 33. *Çanakkale Boğaz Komutanlığı'nın 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2018-2019 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Haftası Açılış Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Denizde Resmi Geçit Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Fener Alayı	1	
	18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi Kutlama Töreni	1	
	TCG Nusret Tarihi Mayın Döküşü Anma Seyiri	1	
	4 Nisan Dumlupınar Denizaltısı Şehitlerini Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	4 Nisan Dumlupınar Denizaltısı Şehitlerini Anma Günü Konseri	1	73
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Kutlama Töreni (Kordon)	1	
	Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	

	Gaziler Günü Çelenk Sunma Konseri	1	
	Dz. K. K.' lığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Günü Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Fener Alayı	1	
	Biga Kurtuluş Günü Halk Konseri	1	
	Bozcaada Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Bozcaada Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Ayvacık Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Ayvacık Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Ezine Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Ezine Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Çan Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Çan Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Lapseki Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Lapseki Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Cenaze Törenleri	4	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	12	
	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Müzik Bölümü ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri	1	27
GENEL TOPLAM		49	100

Tablo 33'e göre, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2018-2019 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 49 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %73'ü kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %27'si ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %27'si eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 34' de verilmektedir.

Tablo 34. *Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2019-2020 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Haftası Açılış Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Denizde Resmi Geçit Töreni	1	
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi Fener Alayı	1	
	18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi Kutlama Töreni	1	
	TCG Nusret Tarihi Mayın Döküşü Anma Seyiri	1	
	4 Nisan Dumlupınar Denizaltısı Şehitlerini Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	4 Nisan Dumlupınar Denizaltısı Şehitlerini Anma Günü Konseri	1	
			71
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Halk Konseri	1	
	Gemicilik Yarışmaları ve Kuzu Günü Etkinlikleri	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Halk Konseri	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Çelenk Sunma Töreni	1	
	Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Halk Konseri	1	
	15 Temmuz Demokrasi ve Milli Beraberlik Günü Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Halk Konseri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Kutlama Töreni (Kordon)	1	
	Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	

	Gaziler Günü Çelenk Sunma Konseri	1	
	Dz. K. K. ' ılığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Günü Töreni	1	
	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Fener Alayı	1	
	Biga Kurtuluş Günü Halk Konseri	1	
	Bozcaada Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Bozcaada Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Ayvacak Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Ayvacak Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Ezine Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Ezine Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Çan Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Çan Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Lapseki Kurtuluş Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Lapseki Kurtuluş Günü Etkinlikleri	1	
	Cenaze Törenleri	5	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	15	
	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Müzik Bölümü ile Ortaklaşa İcra Edilen 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Konseri	1	29
GENEL TOPLAM		55	100

Tablo 34'e göre, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2019-2020 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 55 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %71'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %29'u ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %29'u eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 yılında resmi kurum ve kuruluşlar ile gerçekleştirdikleri kültürel ve eğitsel etkinlikler Tablo 35' de verilmektedir.

Tablo 35. *Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın 2020-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Tören, Konser ve Etkinlikler*

		f	%
Kültürel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Haftası Açılış Töreni	1	75
	18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	TCG Nusret Tarihi Mayın Döküşü Anma Seyiri	1	
	30 Ağustos Zafer Bayramı ve T.S.K. Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Gaziler Günü Çelenk Sunma Töreni	1	
	Dz. K. K.' lığı Günü ve Preveze Deniz Zaferi Günü Töreni	1	
Eğitsel Etkinlikler Kapsamında Gerçekleştirilen Tören ve Konserler	Garnizon İçerisinde Yer Alan Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Bayrak Töreni	2	25
GENEL TOPLAM		8	100

Tablo 35'e göre, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı 2020-2021 yıllık faaliyet planı kapsamında toplam 8 tören, konser ve etkinlik icra etmiş, bu tören, konser ve etkinliklerin %75'i kültürel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiş, %25'i ise eğitsel etkinlikler kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı'nın büyük çoğunlukla kültürel etkinlikler gerçekleştirdiği, toplam gerçekleştirdiği etkinliklerin %25'i eğitsel etkinlikler kapsamında verilen tören ve konserlerden oluştuğu söylenebilir.

4.3.8. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların 2016-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Toplam Kültürel ve Eğitsel Etkinlikler

Tablo 36. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların 2016-2021 Yılları Arasında Gerçekleştirdikleri Toplam Kültürel ve Eğitsel Etkinlikler

	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	f
Dz. K. K' lığı Bando K' lığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrası	41	41	50	41	24	197
Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığı	51	48	55	49	17	220
Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığı	37	26	27	32	9	131
Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığı	30	25	32	29	9	125
Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı	42	42	37	32	9	162
Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı	41	44	49	43	12	189
Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığı	51	52	49	55	8	215
GENEL TOPLAM						1255

Tablo 36 incelendiğinde 2016-2021 yılları arasında kültürel ve eğitsel etkinlikler kapsamında Donanma Komutanlığı Bandosu 220, Çanakkale Boğaz Komutanlığı Bandosu 215, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandosu 197, Akdeniz Bölge Komutanlığı Bandosu 189, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı Bandosu 162, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bandosu 131 ve Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Bandosu 125 olmak üzere toplamda 1255 kültürel ve eğitsel tören, konser ve etkinlik gerçekleştirdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Buna göre; Deniz Kuvvetleri komutanlığına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgelere kültürel, sosyal ve eğitsel yönden oldukça etkin şekilde katkı sağladıkları ve kültürel eğitsel gelişimde rol oynadıkları söylenebilir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgelerdeki kültürel ve eğitsel etkinliklere ilişkin görüş, düşünce ve öneriler nelerdir?” sorusuna ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

Dördüncü alt problemine ilişkin gerçekleştirilen kültürel ve eğitsel etkinliklere ilişkin planlama-uygulama ve etkinlik sonrası değerlendirme aşamaları ilişkin gerek Bando Komutanlıkları gerekse ortak gerçekleştirilen konserlerde işbirliği ve ortak çalışma yürütülen üniversiteler, ilk ve orta öğretim kurumları, belediyeler, valilikler ve diğer resmi kurum ve kuruluşların görüş, düşünce ve önerileri temalar halinde sunulmuştur.

4.4.1. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinliklerin Planlama Aşamasına İlişkin Temalar

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların gerçekleştirdikleri konser, tören ve etkinlik öncesi planlama aşamasına ve planlamada dikkat edilen ilkelere ilişkin temalar Tablo 37’ de verilmektedir. Etkinlik öncesi planlama aşaması ve planlamada dikkat edilen ilkelere ilişkin görüşmecilerden elde edilen veriler birden fazla tema kapsamında da değerlendirilmiştir.

Tablo 37. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinliklerin Planlama Aşamasına İlişkin Temalar

Temalar	f
Milli ve Manevi Duyguların Güçlendirilmesi	52
Bölgeye Ait Özel Gün ve Etkinliklerin Arttırılması	43
Bölgenin Kültürel ve Müzikal Düzeyinin Geliştirilmesine Katkı Sağlaması	32
Yıllık Çalışma Programının Hazırlanması	19
Bölge Şartlarına Yönelik Etkinliklerin Belirlenmesi	22
Sevilen Etkinliklerin Göz Önünde Bulundurulması Etkinlik Yapısına Göre Repertuvarın Belirlenmesi	29

Tablo 37' ye bakıldığında planlama aşamasına ilişkin gerçekleştirilen görüşmelerden oluşturulan temalardan büyük çoğunluğu (f=52) milli ve manevi duyguların güçlendirilmesi olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında yine bölgeye ait özel gün ve etkinliklerin arttırılması (f=43), bölgenin kültürel ve müzikal düzeyinin geliştirilmesine katkı sağlaması (f=32) temaları çoğunlukta gelmektedir. Sonrasında sevilen etkinliklerin göz önünde bulundurulması etkinlik yapısına göre repertuvarın belirlenmesi (f=29) ve bölge şartlarına yönelik etkinliklerin belirlenmesi (f=22) temaları gelmektedir. Etkinliklerin planlama aşamasına ilişkin temalarda son olarak yıllık çalışma programının hazırlanması (f=19) gelmektedir.

Planlama ve planlamada dikkat edilen ilkelere ilişkin görüşmelerden birkaç örnek aşağıda verilmektedir;

“Yapılan konser sonrasında askerlik anılarım aklıma geldi. Tüylerim diken diken oldu. Gözlerim yaşardı diyebilirim. Bu tür etkinlikler bizi Türk Milleti olarak bir arada tutmaktadır. Rabbim Türk silahlı kuvvetlerimize zeval vermesin. G-21”.

“Milli bayramlarda planlanan halkımızın çoğunluklu olarak katıldığı konserler, ilkokul ve ortaokul öğrencilerimizin bando komutanlıklarımızı ziyaret ederek öğrencilere enstrüman tanıtımı, askeri bando görevleri ve mini konser ile eğitsel faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, bandomuzun konuşlandığı bölgemize göre kültürel değerlerini yansıtan özel günlerde faaliyetlerin icra edilmesi, farklı müzik türlerinin halkımıza dinletilmesi ve tanıtılması kültürel, eğitsel ve müzikal yönden katkı sağladığını düşünüyorum. G-2”

“Her yıl belirlenen yıllık faaliyet planı kapsamında icra edilecek tören, konser ve etkinliklerin ön taslak çalışmaları hazırlanır ve çalışma takvimi oluşturulur. Bu çalışma takvimine göre günlük çalışmalar, provalar ve kurumlarla iş birliği yapılacaksa yazışmalar yapılarak çalışmalar yapılmaktadır. G-12”

4.4.2. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinliklerin Uygulama Aşamasına İlişkin Temalar

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların gerçekleştirdikleri konser, tören ve etkinliklerin uygulama aşamasında dikkat edilen ilkelere ilişkin temalar Tablo 38' de verilmektedir. Etkinliklerin uygulama aşamasında dikkat edilen ilkelere

ilişkin görüşmecilerden elde edilen veriler birden fazla tema kapsamında da değerlendirilmiştir.

Tablo 38. *Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinliklerin Uygulama Aşamasına İlişkin Temalar*

Temalar	f
Belirlenen Repertuvarın En İyi Şekilde İcra Edilebilmesi İçin Düzenli Çalışmalar	29
Kurumlar Arası İşbirlikli Etkinliklerde Uyum İçin Ortak Provaların Yapılması	37
Etkinliklerin Planlamasında İzleyici Kitleye Uygunluk	44
Etkinliklerin Müzikal, Eğitsel ve Görsel Olarak Yetkinliği	54
Etkinliklerin TSK'ni Temsil Ettiği Bilincinin Göz Ardı Edilmemesi	20
Etkinlikler Özenli, Disiplinli ve TSK'ne Yakışır Şekilde Gerçekleştirilmesi	40

Tablo 38' e bakıldığında uygulama aşamasına ilişkin gerçekleştirilen görüşmelerden oluşturulan temalardan büyük çoğunluğu (f=54) etkinliklerin müzikal, eğitsel ve görsel olarak yetkinliği ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında yine etkinliklerin planlamasında izleyici kitleye uygunluk(f=44) ve etkinliklerin özenli, disiplinli ve TSK'ne yakışır şekilde gerçekleştirilmesi (f=40) temaları çoğunlukta gelmektedir. Sonrasında kurumlar arası işbirlikli etkinliklerde uyum için ortak provaların yapılması (f=37) ve belirlenen repertuvarın en iyi şekilde icra edilebilmesi için düzenli çalışmalar (f=29) temaları gelmektedir. Etkinliklerin uygulama aşamasına ilişkin temalarda son olarak etkinliklerin TSK'ni temsil ettiği bilincinin göz ardı edilmemesi (f=20) gelmektedir.

Uygulama aşamasında dikkat edilen ilkelere ilişkin görüşmelerden birkaç örnek aşağıda verilmektedir;

“İcra edilecek faaliyetin gereklilikleri belirlendikten sonra bando personeli ile bir araya gelerek hangi aşamaları izleneceği aktarılmaktadır. Faaliyet içinde yer alacak görevler ve bu görevleri icra edilecek personele faaliyet gereklilikleri anlatılmaktadır. Sonrasında bando personeli ile icra edilecek faaliyetin repertuvar kararı verilir. Repertuvar seçilirken icra edilecek faaliyete uygun olmasına dikkat edilir. Sonrasında gerekli provalar icra edilmeye başlanır ve faaliyetten birkaç gün önce tam anlamıyla (kılık kıyafet, malzeme vb.) genel prova icra edilir ve eksiklikler varsa not edilir. İcra edilecek tören, konser veya faaliyetin Türk Silahlı Kuvvetlerini temsil ettiği bilincinde olunarak, özenle ve disiplinle faaliyet icra edilmektedir. Faaliyet sonrası icracı personellerimizle toplanarak varsa eksiklikler ve hatırlatmalar not edilerek bir sonraki faaliyete hazırlanılmaktadır. G-17”

“Yıllık faaliyet planında belirtilen tören ve konserlerin içerikleri; halka açık konser olup olmadığı, askeri tören olup olmadığı gibi hususlar değerlendirilerek bu konserler ve törenlerdeki sürelerde göz önüne alınarak en uygun eserler seçilmeye çalışılıyor. Kurumlarla ortaklaşa bir konser veya tören icra edilecekse hangi eserler yapılabilir, hangi eserler çalışabilir, beğeni alan, geçmişte sevilen formatlar neyse incelenerek buna göre faaliyetler belirlenmektedir. G-11”

“Faaliyetin icra edileceği kurumlar müzikal bir topluluksa, onlarla repertuvar çalışmasını detaylandırmakta birlikte faaliyetin süresi göz önüne alınarak yeterli sayıda prova planlamaktayız. İhtiyaç halinde bando ve kurumlar kendi provalarını yaparak hazırlanmakta ve sonrasında bir araya gelerek ortak provalar yapılmakta ve etkinlikler icra edilmektedir. G-13”

4.4.3. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinlikler Sonrası Görüş, Öneri ve Değerlendirme Aşamasına İlişkin Görüşler

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların gerçekleştirdikleri konser, tören ve etkinliklerin görüş, öneri ve değerlendirme aşamasında dikkat edilen ilkelere ilişkin temalar Tablo 39’ da verilmektedir. Etkinliklerin görüş, öneri ve

değerlendirme aşamasında dikkat edilen ilkelere ilişkin görüşmecilerden elde edilen veriler birden fazla tema kapsamında da değerlendirilmiştir.

Tablo 39. *Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Gerçekleştirdikleri Etkinlikler Sonrası Görüş, Öneri ve Değerlendirme Aşamasına İlişkin Temalar*

Temalar	f
Sosyal, Kültürel ve Eğitsel Katkının Arttırılması	38
Milli Birlik Beraberlik Olgunluğuna Erişmesi	50
TSK'ne Olan Güven ve Sevginin Arttırılması	47
Ordu-Halk İlişkisinin Güçlenmesi	42
Farklı Müzik Türlerine Ait Eserlerin Seslendirilmesi ve Tanıtılması	33
Kurumlar Arası İşbirlikli Etkinlikler Yoluyla T.S.K. ve Sivil Toplum Arasında Güçlü Bağlar Oluşturulması	45
Kurumlarla Etkinlik Sonrası Durum Değerlendirmesi	35
Etkinlikler Yoluyla Milli ve Manevi Duyguların Pekiştirilmesi	37
Etkinlik Sonrası Bando Personelinin Bir Araya Gelerek Durum Değerlendirmesi	30
Kültürel ve Eğitsel Katkıların Yurt Dışına 'da Taşınarak Sayılarının Arttırılması	23

Tablo 39' a bakıldığında etkinlikler sonrası görüş, öneri ve değerlendirme aşamasına ilişkin gerçekleştirilen görüşmelerden oluşturulan temalardan büyük çoğunluğu milli birlik beraberlik olgunluğuna erişmesi (f=50) ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında yine etkinlikler sonrası görüş, öneri ve değerlendirilmesinde TSK'ne olan güven ve sevginin arttırılması (f=47), kurumlar arası işbirlikli etkinlikler yoluyla T.S.K. ve sivil

toplum arasında güçlü bağlar oluşturulması (f=45) ve ordu-halk ilişkisinin güçlenmesi (f=42) temaları çoğunlukta gelmektedir. Sonrasında sosyal, kültürel ve eğitsel katkının artırılması (f=38), etkinlikler yoluyla milli ve manevi duyguların pekiştirilmesi (f=37), kurumlarla etkinlik sonrası durum değerlendirmesi (f=35) ve farklı müzik türlerine ait eserlerin seslendirilmesi ve tanıtılması (f=33) temaları gelmektedir. Etkinlikler uygulama sonra görüş, öneri ve değerlendirme aşamasına ilişkin temalarda son olarak etkinlik sonrası bando personelinin bir araya gelerek durum değerlendirmesi (f=30) ve kültürel ve eğitsel katkıların yurt dışına' da taşınarak sayılarının artırılması (f=23) gelmektedir.

Etkinlik sonrası görüş, öneri ve değerlendirme aşamasında dikkat edilen ilkelere ilişkin görüşmelerden birkaç örnek aşağıda verilmektedir;

“Milli birlik ve beraberliğimizi temsil eden tören, konser ve etkinliklerde icra edilen askeri bando tören ve konserleri, hem günün anlam ve önemi açısından hem de milli birlik ve beraberliğimizin pekiştirilmesiyle birlikte ülke gençlerine örnek olması bakımından önem arz etmektedir. G-15”

“Bandolar konuşlu oldukları bölgedeki ordu ile halk arasındaki ilişkiyi kuran ve bütünleştiren müzikal topluluklardır. Milli kurtuluş mücadelesinde olduğu gibi ordu halk arasındaki bütünleşmenin yeniden canlanması amaçlanmaktadır. G-4”

“İş birlikleri kurumlar arası dayanışmayı arttırması, iş birlikleri sonucu bandoların bulundukları çevreye sosyal ve kültürel katkı sağlaması, aynı zamanda iş birlikleri sayesinde mevcut kadronun artması ile coşkulu ve etkileyici tören, konser ve etkinlikler icra edilmektedir. G-9”

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Günümüzde Türk askeri bandoları kapsamında Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde; Millî Savunma Bakanlığına bağlı 3, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda 13, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nda 8, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda ise 5 bando bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Akan (2019) “Bir Geçiş Ritüeli olarak Askeri Cenaze Töreni: Akdeniz Bölge Komutanlığı Örnek Olayı” konulu yüksek lisans tezinde araştırma ile benzer verilere yer vermiş, Türk askeri bandolarının sayısal dağılımına araştırmasında yer vermiştir.

Türk askeri bandolar geçmişinin 1831 yılına dayandığı, Osmanlı'dan Cumhuriyet dönemine ve günümüze kadar çeşitli evrelerle geliştiği ve günümüzdeki haline ulaştığı sonucu elde edilmiştir.

Karakaya (2009) “Tuğ Takımından Bando Okullar Komutanlığı'na Kadar Türk Askeri Müzik Tarihine Bir Bakış ve Bu Alanda Mesleki Eğitimin Önemi” konulu makale çalışmasında benzer verilere yer vermiş, ilk askeri müzik topluluğu Hunlar döneminde Tuğ takımı olarak karşımıza çıktığı, Karahanlılar döneminde Tabılhane'ye, Osmanlı İmparatorluğu döneminde Mehterhaneye ve II. Mahmut'un batılılaşma hareketi sonucunda Mızıkay-ı Hümayun olarak karşımıza çıktığı, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün emir ve talimatları ile daha iyi seviyeye gelerek çeşitli isim ve yapısal değişikliklerle günümüze geldiği sonucuna ulaşmıştır.

Yılmaz (1996) “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Jandarma Genel Komutanlığı Bandosu” konulu tez çalışmasında benzer verilere yer vermiş, Türk askeri bando tarihini Mızıkay-ı Hümayunun kuruluşundan günümüze kadar ki evrelerini kısaca incelemiş,

Mızıkai Hümayunun kuruluş ve gelişme aşamasında önemli rol oynayan Giuseppe Donizetti ile 1828 Avrupa müzik yapısı Türk müzik yaşamına girdiği ve hızlıca yaygınlaşarak yerleştiği, Avrupa müzik yazısı çok sesli yeni müziğe daha kolay, daha çabuk ve daha doğru öğrenebilme olanağı sağladığını, ayrıca Avrupa müzik çevresinde ki gelişmeler, yenilikler daha kolay ve daha çabuk izlendiği, Mızıkai Hümayun'dan yetişen müzikçiler ile Cumhuriyet ilanına kadar olan dönemde Alay, Tugay, Tümen, Kolordu ve Ordularda, Tophane Deniz Kuvvetlerinde ve çeşitli okullarda Armoni Mızıkalari ve Bandolar oluşturularak yaygınlaştığı, sırasıyla 1924 yılında bando ve orkestra aynı çatı altında Riyaseti Cumhur Musiki Heyeti adını almış, 1932 yılında alınan karar ile ayrılarak Riyaseti Cumhur Filarmoni Orkestrası (Senfoni) adı ile MEB 'lığına Riyaseti Cumhur Armoni Mızıkası (Bando) adı ile MSB' lığına bağlandığı, günümüzde yurdun her tarafına yayılmış olan bandolar, törenlerle, hazırladıkları konserlerle dinleyici ve izleyicilerin beğenisini kazandığını, halkımız ve ordumuz için büyük bir moral ve coşku kaynağı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların gerçekleştirdikleri konser, tören ve etkinliklerin görüş, öneri ve değerlendirme aşamasında dikkat edilen ilkelere ilişkin gerçekleştirilen görüşmelerde; büyük çoğunlukla milli birlik ve beraberlik olgunluğuna erişmesi, bunun yanında TSK' ne olan güven ve sevginin artırılması, kurumlar arası işbirlikli etkinlikler yoluyla T.S.K. ve sivil toplum arasında güçlü bağlar oluşturulması, ordu-halk ilişkisinin güçlenmesi sonuçları elde edilmiştir.

Baba (2009) "Türk Askeri Müzik Geleneğinde Değişim ve Süreklilik" konulu doktora tezi çalışmasında araştırma benzer verilere yer vermiş, halkla diyalogu pekiştirmenin amacı, ulus devlet yapısını güçlendirmek olduğu, bando müziğinin ulus devletin oluşturulması çabalarında, çağdaşlaşma ile ulusal ve bireysel kimliğin güçlendirilmesinde, ordunun halkla daha fazla iletişime geçerek güçlü bağların kurulmasında önemli bir güç olduğu sonucuna ulaşmıştır.

5.2. Sonuç

Bu bölümde araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgelere kültürel ve eğitsel yönden katkılarının incelenmesine ilişkin sonuçlar aşağıda verilmektedir;

5.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların geçmişinin 1831 yılına dayandığı, Osmanlı'dan Cumhuriyet dönemine ve günümüze kadar çeşitli evrelerle geliştiği ve günümüzdeki haline ulaştığı sonucu elde edilmiştir.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolar personelinin görev ve sorumlulukları doğrultusunda; Bando Komutanı (Şef), Bando Komutan Yardımcısı (Şef Yardımcısı), İcracılar Kısım Komutanı, İcracı, Çalgı Grup Şefi, İdari İşler Astsubayı, Hizmet Bakım ve Kısım Komutanı, Çalgı Onarımcısı ve Repertuvar Astsubayı olarak yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolarda eğitim; bireysel çalışma eğitimi, grup çalışma eğitimi ve toplu müzik çalışma eğitimi olarak icra edildiği, bireysel çalışma eğitimi kapsamında her bir enstrümanın icracısı tarafından 4 saatlik bireysel çalışma sonucunda grup ve toplu müzik eğitime hazırlandığı, aynı zamanda enstrümanların karakteristik yapısına göre üfleme çalgılar oda müziği, hafif müzik ve caz orkestrası, bakır üfleme beşlisi ve tahta üfleme beşlisi oda müziği gruplarında yer alabildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Grup çalışmaları çalgı grup şefleri nezaretinde verimliliği arttırmak için yapıldığı, eserlerin toplu olarak seslendirilmeden önce bakır, kamışlı ve vurmali çalgılar grupları tarafından ayrı ayrı çalışmalar yapılarak grup bütünlüğünün sağlandığı, toplu müzik çalışma eğitimi ile icracıların bireysel ve grup çalışmalarıyla olgunlaştırdıkları eserleri orkestraya yakışır esneklik ve müzikal dengeyi oluşturacak niteliklerin kazandırılmasıyla birlikte tamamladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bandoların tören ve konserlerde görsel zenginlik ile daha çok beğeni kazandırılabilmesi için yürüyüş ve koreografik gösterilerle desteklenmesi gerektiğini ve bu eğitim için geniş bir eğitim alanının belirlenmesi ve istikrarla eğitimlerin yapılmasının önem arz ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bandoların görev ve yetki sorumlulukları kapsamında senelik olarak askeri, kültürel, müzikal ve eğitsel tören, konser ve etkinlikler gerçekleştirdikleri, gerçekleştirilen bu tören, konser ve etkinliklerin içeriğine göre; Genel Kurmay Başkanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Bando Komutanlıklarının bağlı bulunduğu Garnizon Komutanlığı onayı ve izini doğrultusunda gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların senelik faaliyet planlamaları öncelikle, Bando Komutanlığı tarafından birlik sorumluluk sahaları içerisinde icra

edilecek her türlü tören, konser ve etkinlikleri kapsayan tüm faaliyetler, ilgili komutanlıklarla koordineli olacak şekilde, diğer resmi kurum ve kuruluşların talepleri ise değerlendirilerek planlandığı, planlanan faaliyetlerin; Bando Komutanlıklarının bağlı oldukları Garnizon Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Genel Kurmay Başkanlığı onayına sunularak gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolar konuşlandığı garnizonun büyüklüğü, görev yoğunluğu, bandonun kadro yapısı, bağlı oldukları komutanlıkların birlik yapısı, görev ve yetki sorumluluklarına göre sınıflandırıldığı, Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların üç farklı bando yapısı ile özel bando, 1'inci sınıf bando ve 2'nci sınıf bando olarak sınıflandırıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların, kadro yapısı bakımından Özel Bandolar sınıflandırılmasında sayısal dağılımın 1 bando komutanı, 1 tören ve konser ekip komutanı, 4 hizmet er, 54 icracılar kısmı olmak üzere toplam 60 kişiden oluştuğu belirlenmiştir.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların, kadro yapısı bakımından 1'inci Sınıf Bandoların sınıflandırılmasında sayısal dağılımın 1 bando komutanı, 1 tören ve konser ekip komutanı, 2 hizmet er, 44 icracılar kısmı olmak üzere toplam 48 kişiden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların, kadro yapısı bakımından 2'nci Sınıf Bandoların sınıflandırılmasında sayısal dağılımın 1 bando komutanı, 24 icracılar kısmı olmak üzere toplam 25 kişiden oluştuğu tespit edilmiştir.

5.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Deniz Yıldızları Caz Orkestrasının 5 yıllık faaliyet planları incelendiğinde çoğunlukla kültürel konser ve etkinlikler gerçekleştirdikleri bunun yanı sıra eğitsel konserlere de yer verdikleri sonucu elde edilmiştir. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bando Komutanlığının bulunduğu bölgeye kültürel yönden ağırlıklı olarak katkı sağladığı söylenebilir.

Donanma Komutanlığı Bando Komutanlığının 5 yıllık faaliyet planları incelendiğinde gerçekleştirilen tören, konser ve etkinliklerin kültürel ve eğitsel sınıflandırma bakımından eşit oranlarda gerçekleştirildiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç ışığında Donanma Komutanlığı bandosunun bağlı bulunduğu bölgeye hem kültürel hem eğitsel yönden eşit oranlarda katkı sağladığı söylenebilir.

Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığının 5 yıllık faaliyet planları incelendiğinde çoğunlukla kültürel konser ve etkinlikler gerçekleştirdikleri bunun yanı sıra eğitsel konserlere de yer verdikleri sonucu elde edilmiştir. Güney Deniz Saha Komutanlığı Bando Komutanlığının bulunduğu bölgeye kültürel yönden ağırlıklı olarak katkı sağladığı söylenebilir.

Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığının 5 yıllık faaliyet planları incelendiğinde çoğunlukla kültürel konser ve etkinlikler gerçekleştirdikleri bunun yanı sıra eğitsel konserlere de yer verdikleri sonucu elde edilmiştir. Kuzey Deniz Saha Komutanlığı 1'inci Sınıf Bando Komutanlığının bulunduğu bölgeye kültürel yönden ağırlıklı olarak katkı sağladığı söylenebilir.

Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığının 5 yıllık faaliyet planları incelendiğinde gerçekleştirilen tören, konser ve etkinliklerin kültürel ve eğitsel sınıflandırma bakımından eşit oranlarda gerçekleştirildiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç ışığında Aksaz Deniz Üs Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığının bağlı bulunduğu bölgeye hem kültürel hem eğitsel yönden eşit oranlarda katkı sağladığı söylenebilir.

Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığının 5 yıllık faaliyet planları incelendiğinde çoğunlukla kültürel konser ve etkinlikler gerçekleştirdikleri bunun yanı sıra eğitsel konserlere de yer verdikleri sonucu elde edilmiştir. Akdeniz Bölge Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığının bulunduğu bölgeye kültürel yönden ağırlıklı olarak katkı sağladığı söylenebilir.

Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığının 5 yıllık faaliyet planları incelendiğinde çoğunlukla kültürel konser ve etkinlikler gerçekleştirdikleri bunun yanı sıra eğitsel konserlere de yer verdikleri sonucu elde edilmiştir. Çanakkale Boğaz Komutanlığı 2'nci Sınıf Bando Komutanlığının bulunduğu bölgeye kültürel yönden ağırlıklı olarak katkı sağladığı söylenebilir.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı Askeri Bando Komutanlıklarının 2016-2021 yılları arasında gerçekleştirdikleri etkinlikler kapsamında Donanma Komutanlığı Bandosu 220, Çanakkale Boğaz Komutanlığı Bandosu 215, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandosu 197, Akdeniz Bölge Komutanlığı Bandosu 189, Aksaz Deniz Üs Komutanlığı Bandosu 162, Güney Deniz Saha Komutanlığı Bandosu 131 ve Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Bandosu 125 olmak üzere toplamda 1255 kültürel ve eğitsel tören, konser ve etkinlik gerçekleştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların gerçekleştirdikleri konser, tören ve etkinlikler öncesinde planlama aşaması ve planlamada dikkat edilen ilkelere ilişkin gerçekleştirilen görüşmelerde; büyük çoğunlukla milli ve manevi duyguların güçlendirilmesi, bunun yanında bölgeye ait özel gün ve etkinliklerin artırılması ve bölgenin kültürel, müzikal düzeyinin geliştirilmesine katkı sağlanması, sevilen etkinliklerin göz önünde bulundurulması, etkinlik yapısına göre repertuvarın belirlenmesi bölge şartlarına yönelik etkinliklerin belirlenmesi sonuçları elde edilmiştir.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların gerçekleştirdikleri konser, tören ve etkinliklerin uygulama aşamasında dikkat edilen ilkelere ilişkin gerçekleştirilen görüşmelerde; büyük çoğunlukla etkinliklerin müzikal, eğitsel ve görsel olarak yetkinliği, bunun yanında etkinliklerin planlamasında izleyici kitleye uygunluk, etkinliklerin özenli, disiplinli ve T.S.K.' ne yakışır şekilde gerçekleştirilmesi, kurumlar arası işbirlikli etkinliklerde uyum için ortak provaların yapılması, belirlenen repertuvarın en iyi şekilde icra edilebilmesi için düzenli çalışmalar ve etkinliklerin T.S.K.' ni temsil ettiği bilincinin göz ardı edilmemesi sonuçlarına ulaşılmıştır.

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların gerçekleştirdikleri konser, tören ve etkinliklerin görüş, öneri ve değerlendirme aşamasında dikkat edilen ilkelere ilişkin gerçekleştirilen görüşmelerde; büyük çoğunlukla milli birlik ve beraberlik olgunluğuna erişmesi, bunun yanında TSK' ne olan güven ve sevginin artırılması, kurumlar arası işbirlikli etkinlikler yoluyla T.S.K. ve sivil toplum arasında güçlü bağlar oluşturulması, ordu-halk ilişkisinin güçlenmesi, sosyal, kültürel ve eğitsel katkının artırılması, etkinlikler yoluyla milli ve manevi duyguların pekiştirilmesi, kurumlarla etkinlik sonrası durum değerlendirmesi, farklı müzik türlerine ait eserlerin seslendirilmesi

ve tanıtılması, etkinlik sonrası bando personelinin bir araya gelerek durum değerlendirmesi ve kültürel ve eğitsel katkıların yurt dışına' da taşınarak sayılarının artırılması sonuçları elde edilmiştir.

5.3. Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular ve sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki önerilere yer verilmiştir;

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların yıllık faaliyet planları kapsamında gerçekleştirdikleri tören, konser, etkinlik ve faaliyetlerinde yakın çevresinde yer alan kurum ve kuruluşlarla daha fazla işbirliği içerisinde bulunulabilir, ortak etkinliklerin sayısı artırılabilir,

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların yıllık faaliyet planları kapsamında eksik sayıda yer alan müzikal konser ve etkinlikler sayısal anlamda artırılabilir, yurtiçi ve yurtdışında festival ve etkinliklerde Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı askeri bandolarının temsili sağlanabilir, Türk askeri bando müziğinin gelişimi ve yurtdışında tanıtımı çoğaltılabilir,

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların gelecek kuşaklara tanıtılması, teşvik edilmesi, bando subayı ve astsubayı mesleğine yönlendirilmesi kapsamında okullarda askeri bando müziği ve bando komutanlıkları yapısının tanıtımları daha sık gerçekleştirilebilir, açıklamalı etkinlikler düzenlenebilir,

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı farklı bölgelerde yer alan 7 askeri Bando Komutanlıklarının kültürel ve eğitsel çevreyle daha fazla bütünleşebilmesi, kültürel ve eğitsel katkılarının artırılabilmesi adına sayıları çoğaltılabilir, farklı bölgelerde yeni Bando Komutanlıkları kurulumu sağlanabilir,

Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların, dolayısıyla askeri müzik, askeri bando konularının ele alındığı az sayıdaki bilimsel çalışmaların ve araştırmaların sayısı çoğaltılabilir, bu ve benzeri araştırmalar desteklenebilir, teşvik edilebilir,

Bilimsel araştırmaların bilime, kültüre, sanata ve eēitime katkı saēladığı dřnldēinde, askeri bandoların eēitsel, kültürel ve sanatsal yönlerini konu alan yeni çalışmalar yapılabilir, desteklenebilir, yeni yönelimlere gidilebilir.

KAYNAKÇA

- Akan, K. B. (2019). *Bir geçiş ritüeli olarak askeri cenaze töreni: Akdeniz Bölge Bando Komutanlığı örnek olayı* (Tez No. 572989) [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Arman, R. H. (1958). *Tarihte bahriye mızıkaları* (1. bs.). Deniz Kuvvetleri Kumandanlığı.
- Atınölçek, H. (2015). Türk kültür dünyasında Uygur askeri müziği. *Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 243-250. <https://doi.org/10.16985/MTAD.2016225609>
- Baba, O. (2009). *Türk askeri müzik geleneğinde değişim ve süreklilik* (Tez No. 280160) [Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Baba, O. (2016). Askeri bandoyu tanımak. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(2), 148-156.
- Bak, G. ve Bak, A. (2019). Türk Silahlı Kuvvetleri'nin tanıtımında askeri bandoların önemi ve rolü üzerine bir araştırma. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 325-333.
- Bayburtlu, S. A. (2017). Türklerde askeri müzik tarihi hakkında bir inceleme. *Çevrimiçi Müzik Bilimleri Dergisi*, 2(1), 07-30.
- Baydar, K. E. (2010). Osmanlıda görevli iki İtalyan müzisyen: Giuseppe Donizetti ve Callisto Guatelli. *Journal of World of Turks*, 2(1), 283-293.
- Brown, A. P. (2008). A review of the literature on case study research. *Canadian Journal for New Scholars in Education*, 1(1), 1-13.
- Budak, O. A. (2006). *Türk müziğinin kökeni- gelişimi*. Phoneix Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel F. (2019). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. (27. bs.). Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9789944919289>

- Caf, N. Ş. (2001). *Türk müzik eğitiminin içerisinde Türk askeri müziğinin gelişimi ve kültürel anlamlarıyla birlikte yeri ve önemi* (Tez No. 109020) [Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Çağlak, E. ve Filiz, S. (2018). Türk devlet geleneğinde askeri müzik ve askeri müzik eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(7), 29-56.
- Çakar, D. (1994). *Armoni mızıkları ve bandoların çok sesli çağdaş Türk müziğine ve Türk müzik eğitiminin gelişmesine katkıları* (Tez No. 34575) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Cankurtaran, H. (2019). Tarihsel süreçte askeri bandonun gelişimi ve icracılarının müzikal kimliği. *Atatürk Dergisi*, 8(1), 99-116.
- Çelebi, E. (1969). *Seyahatname* (1. bs.). Kardeş Matbaası.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2th ed.). SAGE Publications.
- Demirbatır, E. (2005). Türkiye’de askeri bandoculuk eğitimi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 67-81.
- Erdoğan, S. (2017). Tarihsel süreç içerisinde bando ve orkestralarda klarnetin yeri ve önemi (Tez No. 469213) [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Erendil, M. (1992). *Dünden bugüne mehter*. Genelkurmay Basımevi.
- Gazimihal, R. M. (1955). *Türk askeri muzikaları tarihi* (1. bs.). Maarif Basım Evi.
- Gazimihal, R. M. (2019). *Türk askeri muzikaları tarihi* (1. bs.). Doğu Kütüphanesi.
- Işıldak, E. (2018). *Tarihte Jandarma Bandosu, miras ve değişim: Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Jandarma*. Berikan Yayınevi.
- Joseph, M. M. (1967). *A history of bands in the United States Navy* (Publication No. 922587) [Master’s thesis, Maryland University]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Karaarslan, İ. (2009). *Selimiye Askeriye Bandosu’nun tarihsel gelişimi ve günümüzdeki önemi* (Tez No. 1564894) [Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

- Karagül, S. (2019). *Osmanlı İmparatorluğu'nda modern müziğin doğuşu: Musika-ı Hümayun* (Tez No. 546847) [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Karakaya, O. (2009). Tuğ takımından Bando Okullar Komutanlığına kadar Türk askeri müzik tarihine genel bir bakış ve bu alanda mesleki eğitimin önemi. *1. Uluslararası 5. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu Bildiriler Kitabı* içinde (s. 3258-3265). Selçuk Üniversitesi.
- https://webadmin.selcuk.edu.tr/BirimDosyalar/Dosyalar/kadinhani_faik_icil_myo/UMYOS%202009%20sunu-27-29-05-2009.pdf
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (19. bs.). Nobel Basımevi.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler* (32. bs.). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Küçükçapraz, S. (2019). *Mehterhanenin kapatılmasından günümüze askeri musiki (1826'dan günümüze)* (Tez No. 589225) [Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Oran, E. (2012). *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e bir kurum olarak bahriye vekâleti* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Ozan Leylum, Ş., Odabaşı, H. F., ve Kabakçı Yurdakul, I. (2017). Eğitim ortamlarında durum çalışmasının önemi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(3), 369-385. <https://doi.org/10.14689>
- Ögel, B. (1971). *Türk kültürünün gelişme çağları II*. Milli Eğitim Basımevi.
- Ögel, B. (1984). *Türk kültür tarihine giriş*. Başbakanlık Basımevi.
- Özcan, N. (2003). *Mehter*. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Pakalın, M. Z. (1946). *Osmanlı tarih deyim ve terimleri sözlüğü*. Milli Eğitim Basımevi.
- Powley, H. E. (1968). *Turkish music: An historical study of Turkish percussion instruments and their influence on European music* [Master's thesis, Rochester University]. UR Research At The University of Rochester
- Sadie, S., & Grove, G. (1980). *The grove dictionary of music and musicians ans.* (1st ed.). Oxford University Press Inc.

- Sadie, S. (1988). *The norton / grove concise encyclopedia of music*. (1st ed.). W.W. Norton&Company
- Sanal, H. (1964). *Mehter musikisi bestekar mehterler- mehter havaları*. Milli Eğitim Basımevi.
- Say, A. (1992). *Müzik ansiklopedisi*. Başkent Yayınevi.
- Sözer, V. (1964). *Müzik ve müzisyenler ansiklopedisi*. Atlas Kitabevi.
- Spatar, M. H. (1994). *Dünden bugüne İstanbul ansiklopedisi, Muzika-i Hümayun*. Kültür Bakanlığı ve Tarif Vakfının Ortak Yayını.
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Sullivan, M. J. (2011). *Bands of sisters: U.S. women's military bands during world war II*. The Scarecrow Press, INC.
- Tuğlacı, P. (1986). *Mehterhaneden bandoya*. Onur Grafik.
- Uçan, A. (1991). *Türk müzik (eğitim) tarihi ders notları*. Milliyet Yayını.
- Vural, T. (2012). Osmanlı dönemi mehter teşkilatı. *Journal of World of Turks*, 4(1), 315-330.
- Williams, L. (1945). The military music of the Ottoman Turks. *Bulletin of the American Musicological Society*, 2(2), 55-57. <https://doi.org/10.2307/829290>
- Yaldır, A. A. (2009). *Askeri müzik topluluğu mehter, geleneksel kıyafet ve müzik enstrümanlarının plastik açıdan sanat objelerine dönüşümü* (Tez No. 236032) [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Yardım, S. (2010). *Tarih boyunca Türk askeri müziğinde kullanılan sazlar* (Tez No. 261095) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Yenal, E. (1996). *Türk Silahlı Kuvvetlerinde bandoculuk hareketleri ve eğitimi* (Tez No. 55209) [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2003). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (3. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, S. (1996). *Türk Silahlı Kuvvetlerinde Jandarma Genel Komutanlığı bandosu* (Tez No. 55198) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

EKLER

Ek 1. Etik Kurul Onay Belgesi

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURUL KARARI

Protokol No : 200335

Karar No : 84

Araştırma Yürütücüsü	Yüksek Lisans Öğrencisi SAYIT GÜLSU
Kurumu / Birimi	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ / EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI
Araştırmanın Başlığı	TÜRK DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞINA BAĞLI ASKERİ BANDOLARIN BULUNDUKLARI BÖLGELERE KÜLTÜREL VE EĞİTSEL YÖNDEN KATKILARININ İNCELENMESİ
Başvuru Formunun Etik Kurula Geldiği Tarih	16.12.2020
Başvuru Formunun Etik Kurulda İncelendiği Tarih	16.12.2020
Karar Tarihi	24.12.2020

KARAR : UYGUNDUR

AÇIKLAMA :Beyan edilen veri formlarının dışına çıkılmaması şartıyla araştırmanın uygulanabilirliği konusunda bilimsel araştırmalar etiği açısından bir sakınca yoktur

Ek 2. Görüşme Soruları

AÇIKLAMA

Bu görüşme formu, “Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı Askeri Bandoların Bulundukları Bölgelere Kültürel ve Eğitsel Yönden Katkılarının İncelenmesi” konulu yüksek lisans düzeyindeki bir araştırma için gerekli olan verilerinin bir kısmının toplanması ve askeri bandolar bağlamında tespit edilmek istenilen kriterlerin saptanması amacı ile hazırlanmıştır. Araştırma, Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı Türkiye’nin farklı bölgelerinde yer alan Askeri Bando Komutanlıkları ve 2016-2021 yılları arasında gerçekleştirdikleri konser, tören ve etkinlikler ile sınırlandırılmıştır. Araştırma, Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların kültürel ve eğitsel işlevleri kapsamında yakın çevresine katkıları ve bu alanlardaki rolünün belirlenmesi bakımından önem arz etmektedir.

Görüşme sonucu elde edilecek bilgiler sadece bu araştırma kapsamında kullanılacak olup, görüşmecilere ait askeri ve kişisel bilgiler araştırmacı tarafından gizli tutulacak, araştırma verilerinde kişisel ve askeri bilgilere kesinlikle yer verilmeyecektir. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolar ile ilgili sınırlı sayıda araştırmaların olması, bu bağlamda özenle ve dikkatle çalışarak katkı sağlamak amacıyla yaptığımız bu araştırmaya; siz değerli büyüğümüzün de katkılarından dolayı içten saygılarımı sunarım.

Araştırmacı

Sayit GÜLSU

**TÜRK DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞINA BAĞLI ASKERİ
BANDOLARIN BULUNDUKLARI BÖLGELERE KÜLTÜREL VE
EĞİTSEL KATKILARININ İNCELENMESİ**

GÖRÜŞME SORULARI

➤ **ASKERİ BANDOLARA İLİŞKİN SORULAR**

1. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı kaç tane askeri bando vardır?

.....

.....

.....

2. Askeri bandolar nasıl sınıflandırılmaktadır? Bandoların sınıflandırılmasındaki temel kriterler nelerdir?

.....

.....

.....

3. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandolar kendi içinde herhangi bir önceliğe ya da öneme sahip midir?

.....

.....

.....

➤ **BANDO ŞEFLİĞİ VE GÖREVLERİNE İLİŞKİN SORULAR**

4. Askeri bandolar bağlamında bando şefinin görev ve sorumlulukları nelerdir?

.....

.....

.....

5. Bando şefinin görev ve sorumluluk tanımı ve kapsamı sizce bandolar arasında farklılık göstermekte midir?

.....

.....

.....

6. Sizce ideal bir bando şefi nasıl olmalıdır?

.....

.....

.....

7. Bando şefliği üzerine aldığınız eğitimler nelerdir? Sizce almış olduğunuz şeflik eğitimi ideal bir bando şefinin gerekliliklerini karşılamakta mıdır?

.....

.....

.....

➤ **BANDOLARIN FAALİYET SÜRECİNDE PLANLAMA-UYGULAMA-GÖRÜŞ, ÖNERİ VE DEĞERLENDİRME AŞAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞME SORULARI**

8. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı askeri bandoların kuruluş amaçları sizce nelerdir?

.....

.....

.....

9. Bando Komutanlığı yeni çalışma yılına nasıl hazırlanmaktadır?

.....

.....

.....

10. Yıl içindeki müzikal faaliyetler, törenler ve konserlerin planlaması nasıl yapılmaktadır?

.....

.....

.....

11. Yıllık konser, tören ve etkinlik planlama aşamalarında sorunlarla karşılaşılıyor musunuz?

.....

.....

.....

12. Konser, tören ve müzikal etkinlik planlanması ve oluşturulması kısmında ne kadar etkin rol oynuyorsunuz?

.....

.....

.....

13. Yıllık konser, etkinlik ve tören planlamasında kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapıyor musunuz? İş birliğinin olması gerekliliğine inanıyor musunuz?

.....

.....

.....

14. Yıl içinde planlanan tören, konser ve müzikal faaliyetler sizce ne ölçüde yeterlidir? Görüş ve önerilerinizi lütfen belirtiniz?

.....

.....

.....

15. Bandoların günlük çalışma programı hakkında bilgi verir misiniz? Bu çalışma programı farklı dönemlerde değişiklik göstermekte midir?

.....

.....

.....

16. Bando şefi olarak bandonuzu törene veya konsere hazırlarken hangi aşamaları izliyorsunuz ve nelere dikkat ediyorsunuz?

.....

.....

.....

17. Bandonuzun günlük çalışmalarında ne gibi sorunlarla karşılaşıyorsunuz? Bu sorunlara ilişkin çözüm önerileriniz nelerdir?

.....

.....

.....

➤ KÜLTÜREL VE EĞİTSEL KATKILARINA İLİŞKİN GÖRÜŞME SORULARI

18. Askeri bandonun bulunduğunuz bölgeye **kültürel** yönden katkıları nelerdir?

.....

.....

.....

19. Askeri bandonun bulunduğunuz bölgeye **eğitsel** yönden katkıları nelerdir?

.....

.....

.....

20. Gerçekleştirdiğiniz konser ve etkinlikler kapsamında yıl içinde kültürel ve eğitsel konserlere ne ölçüde yer veriyorsunuz?

.....

.....

.....

21. Sizce askeri bandoların bulundukları bölgelere kültürel ve eğitsel yönden yeterince katkı sağlamakta mıdır? Bu konuda farklı önerileriniz var mıdır?

.....

22. Yıl içinde planladığınız, icra ettiğiniz konser ve etkinliklerinizin ne kadarını kültürel ve eğitsel konserlere ayırıyorsunuz?

.....

23. Şefliğini üstlendiğiniz bandonuzun repertuvarında kültürel ve eğitsel hangi eserlere yer veriyorsunuz?

.....

24. Askeri birlikler dışında gerçekleştirdiğiniz kültürel, eğitsel konser ve etkinliklerin planlama-uygulama ve iş birliği aşamaları hakkında bilgi verir misiniz?

.....

25. Konser ve etkinlikler içerisinde sizce kültürel ve eğitsel yönden toplumsal katkı sağladığını düşündüğünüz proje/konser/etkinlik/seminer vb. etkinlikleriniz neler oldu?

.....

26. Sizce askeri bandoların kültürel, eğitsel görev ve sorumlulukları nelerdir?

.....

27. Askeri bandoların bulundukları çevreye kültürel, eğitsel ve müzikal yönden yeterince katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Bunun artırılması yönünde önerileriniz nelerdir?

.....

28. Asker-toplum dayanışması kapsamında gerçekleştirdiğiniz kültürel ve eğitsel etkinlikler kapsamında herhangi bir sorunla karşılaşılıyor musunuz?

.....

29. Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlıklarına bağlı askeri bandoların bulundukları bölgelere kültürel, eğitsel ve müzikal yönden katkılarına ilişkin önerileriniz nelerdir? Araştırma kapsamında eklemek istediğiniz görüşler varsa lütfen belirtiniz?

.....
.....
.....

Araştırmaya sağladığınız değerli katkı, görüş ve düşünceleriniz için teşekkür ederim.